

Voorlopige agenda van de commissie Onderwijs en Welzijn van 6 oktober 2010

Hierbij wordt u uitgenodigd voor de openbare vergadering van de commissie Onderwijs en Welzijn

Datum: woensdag 6 oktober 2010
Aanvang: 20:00 uur
Locatie: Nieuwe raadzaal
Voorzitter: D. Jager
Griffier: W.T. Meijer; (050) 367 77 26
Documenten: **OWverslag 6 oktober** (pdf)

A. Algemeen deel

A 1. Opening en mededelingen

A 2. Vaststelling agenda

A 3. Lange-termijnagenda en lijst moties en toezeggingen

A 4. Conformstukken

- Raadsvoorstel Verbouw Vensterschool Hoogkerk
Raadsvoorstel - gr10.2406440.pdf (pdf)

A 5. Rondvraag

B. Inhoudelijk deel

B 1. Popvisie (collegebrief 16 sept. 2010)

Collegebrief - gr10.2406454.pdf (pdf)

B 2. Contouren van eigen bijdrage beleid Wmo (collegebrief 16 sept. 2010)

Collegebrief - gr10.2406451.pdf (pdf)

Bijlage - gr10.2374593.pdf (pdf)

B 3. Evaluatie Gezonder Zorgen II (collegebrief 16 sept. 2010)

Collegebrief - gr10.2406450.pdf (pdf)

C. Huishoudelijk deel

C 1. Ingekomen stukken en stukken ter kennisname (n.v.t.)

C 2. Vaststelling verslag 8 september 2010
[verslag 8 september 2010](#) (pdf)

Spreekrecht

Bij commissievergaderingen kunt u gebruik maken van het spreekrecht bij de inhoudelijke agendapunten (inclusief de conformstukken onder A) en de rondvraag. U krijgt dan drie minuten de gelegenheid de commissieleden te vertellen hoe u over een onderwerp denkt. Voor aanmelding en informatie kunt u terecht bij de commissiegriffier. De agenda's zijn onder voorbehoud. De definitieve agenda's worden in de vergadering vastgesteld.

OWverslag 6 oktober

VERSLAG VERGADERING RAADSCOMMISSIE ONDERWIJS EN WELZIJN

WI: O&W nr. 10/07
Datum: 6 oktober 2010
Plaats: Nieuwe raadzaal
Tijd: 20.00 – 22.00 uur

Aanwezig: dhr. D. Jager (voorzitter), mw. B. Enting, mw. M. Dekker, mw. E. van Lente (PvdA), mw. A. Postma en dhr. V.G.F. Möhlmann (GroenLinks), mw. H. Rademaker (SP), mw. G.E.J. van der Meulen en dhr. P.S. de Rook (D66), dhr. J. Evenhuis en dhr. M.D. Blom (VVD), dhr. J. Bolhuis en dhr. A. Sijbolts (Stads partij), dhr. D.G. Heeringa (CDA), dhr. M. Verhoeff (ChristenUnie), dhr. R. van der Belt (Student & Stad), dhr. G.J. Kelder (PvdD).

Namens de griffie: dhr. W.T. Meijer (commissiegriffier).

Wethouders: mw. J.A. Visscher en dhr. T. Schroor.

Verslag: dhr. J. Bosma en dhr. Z. Jeuring (Notuleerservice Nederland).

A.1. Mededelingen

De voorzitter:

- Wethouders Pastoor en De Vries zijn met kennisgeving afwezig.
- Wenst de heer Van der Belt (Student & Stad) succes met zijn debuut.
- Wijst op rondgedeeld advies Wmo-platform over eigenbijdragebeleid.
- Werkbezoek/expertmeeting op 11 november bij Werkmancollege over onderwijshuisvesting.

Wethouder Visscher:

- Namens wethouder De Vries: beroep voetbalvereniging Mamio heeft als resultaat dat op één elftal na weer aan competitie mag worden deelgenomen in seizoen 2010-2011.
- Vestigt aandacht op Wmo-conferentie Welzijn nieuwe stijl 21 oktober.

Wethouder Schroor:

- Voor november op de agenda: Wallhouse. De gemeente is definitief eigenaar van het pand. Op 2 november volgen nadere mededelingen na overleg wethouder-bestuur.

A.2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

A.3. Vaststelling LTA en lijst moties en toezeggingen

De voorzitter:

- Wijst op de uitgedeelde memo's van de griffie.
- Nummer 79 vervalt wegens dubbeling. Toezeggingen 1 en 4 schrappen conform e-mail.

Wethouder Visscher:

- Toezegging nummer 6: er bestaan geen wachtlijsten voor cursussen laaggeletterdheid meer.
- Toezegging nummer 8: de Lokale Educatieve Agenda komt in november in de raad en wordt daarna verder uitgewerkt.

Met inachtneming van het bovenstaande wordt de LTA gewijzigd vastgesteld.

A.4. Conformstukken

Raadsvoorstel Verbouw Vensterschool Hoogkerk

Mw. Rademaker (SP):

- Blij dat er nu eindelijk resultaat is.

Mw. Dekker (PvdA):

- Vereniging Wijkopbouw Hoogkerk is akkoord gegaan vanwege tijdsdruk budget, niet omdat het een ideaal plan is.

OWverslag 6 oktober

A.5. Rondvraag

Mw. Dekker (PvdA):

- Wil duidelijkheid in welke raadscommissie Groninger Forum thuishoort, zowel exploitatie als programmering.

De voorzitter antwoordt:

- Presidiumbesluit: cultuurdeel blijft hier, andere deel in Ruimte en Wonen.

B.1. Popvisie (collegebrief 16 september 2010)

Dhr. De Rook (D66):

- Stuk blaakt van ambitie om landelijk derde plek vast te houden of te verbeteren.
- Mist richting in het document. Wat zijn de prioriteiten? Visie is bepalend voor keuzes.
- Hoe de sector actief te betrekken in een gezamenlijk actieplan?
- Afstemming op noordelijke schaal is nodig om popstad van Noord-Nederland te worden.

Dhr. Blom (VVD):

- Mist richting. Stuk kan concreter en SMART-er.

Dhr. Van der Belt (S&S):

- Grotendeels eens met D66.
- Ziet graag concrete doelen in definitieve versie.
- Is benieuwd naar inspraakreacties.
- In bijlage 2 mist beschrijving Keiweek.

Dhr. Bolhuis (St.Partij):

- Sluit zich aan bij vorige sprekers.
- Hoe subsidiebudget in te zetten voor beginnend talent?
- Suggestie: werk samen met nieuwe popkoepel POPgr.
- Pag. 36: vreemde percentagedeal kleine podia als geboekte acts bij optreden groter blijken.
- Compliment voor de opstellers.

Dhr. Verhoeff (CU):

- Stuk heeft veel ambities.
- Beoordelingscriteria aanvragen podia en evenementen kunnen concreter. Infrastructuur voldoet, beter is investeren in kwaliteit en verdieping.
- Prioriteit van CU ligt vanwege de bezuinigingen niet bij cultuur en pop.

Dhr. Heeringa (CDA):

- Felicitteert met eerste ambitieuze popvisie, al kan het beknopter en concreter.
- Waarom twee urban- en dance-combifunctionarissen? Rest stuk blijft abstract.
- Drafbaan: CDA is voor programmeren van internationale artiesten, maar hoe zit het met hoge investeringen om locatie concertklaar te maken?

Dhr. Kelder (PvdD):

- Kleine podia betere insteek dan Stadspark om Groningen popstad te maken.
- Versoepeling vergunningen voor kroegen en zalen vergroot aanbod van speelplekken.
- Bekijk het maken van afspraken met Leeuwarden om pop en gamemuziek te verdelen.
- Opleiding popcultuur in Leeuwarden naar Groningen halen.
- Profileer popaanbod en Popstad Groningen via media, station en VVV, net als Praag als jazzstad doet.

Mw. Rademaker (SP):

- Culturele waarde van pop moet voorop staan, niet economische waarde.
- Koppeling jeugdbeleid en cultuurmota geen goed beleidsdoel. Eerder geen succes bij Simphon.
- Evenementen: één duidelijk loket met één contactpersoon voor vergunningen.
- Afstemming instellingen kan nog beter, nieuwe initiatieven moeten voor iedereen zijn.
- Betekent plan van eisen (2011) grote verandering voor instellingen?

Mw. Dekker (PvdA):

- Eens met D66: de visie moet breder en meer richting geven, nu meer historisch document.
- Hoe talent vasthouden? Stad moet aantrekkelijke vestigingsplaats zijn voor popcultuurmakers.
- Ontplooien nieuwe initiatieven is goed. Urban en dance passen in bredere visie op popcultuur.

OWverslag 6 oktober

- Alle partijen opnieuw snel betrekken, op basis van motie van twee jaar geleden.

Mw. Postma (GL):

- Meer nota dan visie. Het mag meer visionair.
- Bij knelpunten moeten oplossingen komen.
- Talentontwikkeling en samenwerking scherper formuleren.
- Verslag werkbijeenkomst graag verwerken in visie.
- Benieuwd naar inspraakreacties.

Wethouder Schroor:

- Gaat aan de gang met de gemaakte opmerkingen en aangereikte suggesties.
- Klopt dat er nog geen concrete op te pakken zaken worden genoemd. Stuk bundelt en brengt samenhang aan in het bestaande.
- Grootste uitdaging is huidige derde plaats van Groningen binnen Nederland behouden.
- Afstemming in noordelijk verband nodig, maar uiteindelijk gaat Leeuwarden over eigen beleid (Popacademie). Groningen heeft in het noorden geen concurrentie als popstad.
- Definitieve visie in nieuwe Cultuurnota wordt SMART en bevat keuzes, ook financieel gezien.
- Wegvliegen van talent juist doel en bewijs van succes.
- Drafbaan: zo nu en dan groot evenement moet mogelijk zijn. Nu weinig aanvragen.
- Promotie gebeurt al meer. Marketing Groningen moet expliciet pop promoten.
- Economische waarde telt mee. Noorderslag levert miljoenen op en verbindt partijen.
- Centraal loket evenementen bestaat al, vergunningen kunnen verder gestroomlijnd worden.
- Nieuwe inspraak start donderdag 14 oktober 2010, 20.30-22.00 uur in de Oosterpoort. Raadsleden zijn hartelijk welkom. Definitieve versie mogelijk in december of januari.

B.2. Contouren van eigen bijdrage beleid Wmo (collegebrief 16 september 2010)

Mw. Enting (PvdA):

- Vragen Wmo-platform over de toepassing van de bijzondere bijstand en de zorgmijders: hoe wordt omgegaan met de bijzondere bijstand en zullen door de eigen bijdrage zorgmijders ontstaan?
- Wordt de verhuiskostenvergoeding nu ook als voorziening aangemerkt? Zo ja, waarom is deze keus gemaakt?
- De verschillen tussen de tabellen met eigen bijdragen voor meerpersoonshuishoudens en alleenstaanden zijn opvallend.
- Graag discussie over ontschotting van Wmo-budgetten in verband met eventuele overschotten. Welke uitgaven worden voor 2010 verwacht?

Dhr. Möhlmann (GL):

- Sluit in grote lijnen aan bij de PvdA. Goed dat sterkste schouders zwaarste lasten dragen.
- GL heeft moeite met de eigen bijdrage. Gaan mensen wel beroep doen op bijzondere bijstand? GL is blij met advies Wmo-platform.
- Goed dat Zorgloket gaat bemiddelen richting CAK.

Dhr. Van der Belt (S&S):

- Eens dat de mensen een eigen verantwoordelijkheid hebben. Mensen moeten wel de middelen kunnen krijgen die zij nodig hebben.
- Communicatie via brief is prima.
- Kan het CAK bekendheid geven aan het Zorgloket?

Dhr. Kelder (PvdD):

- Eens met de opmerkingen van de PvdA.

Mw. Rademaker (SP):

- SP is het eens met de contouren voor eigen bijdrage beleid.
- Verhuis- en inrichtingskostenvergoeding: kan de regeling voor eigen bijdrage anders?
- Bijzondere bijstand graag via Zorgloket regelen.
- Bijzondere bijstand: hoe in verband met mensen met eigen huis?

OWverslag 6 oktober

- Voorzieningen in bruikleen: waarom is al voor 1 juli 2010 de eigen bijdrage van toepassing? Waarom bestaat verschil tussen bruikleen en eigendom?
- Eens met het verzoek van het Wmo-platform om eigenbijdrageregeling uit te stellen.

Mw. Van der Meulen (D66):

- Het herzien van het eigenbijdragebeleid is goed verwoord. Beleid is helder en consistent.
- Wmo-platform: D66 is voor maatwerk en voor goede toegankelijkheid van de voorzieningen. Kunnen klanten aanspraak blijven maken op compensatie of bijzondere bijstand als verzekering kosten niet dekt?
- Heeft college onderzocht of eigenbijdragebeleid kan leiden tot zorgmijden?
- Is het eigenbijdragebeleid echt het laatste redmiddel of is het mogelijk voorzieningen te schrappen die niet op zelfredzaamheid betrekking hebben?

Dhr. Verhoef (CU):

- Grotendeels eens met PvdA. Eens met SP op punt verhuis- en inrichtingskosten.
- Graag prioriteitstelling bij de redenen om eigenbijdragebeleid te voeren.
- Wat wordt de bezuiniging in verband met uitvoeringskosten? Is dit voldoende gezien de taakstelling?
- Financiële effecten bij cliënten: graag aandacht voor nieuwe cliënten, speciaal de middeninkomens.
- Eens met de punten van het Wmo-platform.

Dhr. Blom (VVD):

- Wil niet veel toevoegen aan wat al is gezegd.
- De VVD vindt het curieus dat dit aan de orde komt op een moment dat is besloten met een flink bedrag uit de Wmo-gelden aan het Informatiecentrum op de Grote Markt bij te dragen.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- De fractie is niet op voorhand tegen eigen bijdragen, maar staat niet te juichen. Zie de vergelijking van kosten en opbrengsten.
- Niet voor alles hoeft een eigen bijdrage te worden gevraagd. Een voorbeeld: de gehandicaptenparkeerkaart.
- Eens met vraag van SP en GL over ziektekosten.
- Rijksbezuinigingen: wacht op meer duidelijkheid en wacht met voorgenomen beleid.
- Dank aan Wmo-platform. Wat vindt college van de gestelde vragen?
- Infocentrum: er is toch een potje voor toegankelijkheid?

Dhr. Heeringa (CDA):

- Eens met de inleiding van mw. Rademaker.
- De bezuiniging is moeilijk te rijmen met de bijdrage aan het Infocentrum.
- Zorg voor een duidelijke aanvraagprocedure.
- Eens met vraag Wmo-platform om inkomenseffecten helder te hebben alvorens beleid uit te voeren.

Wethouder Visscher reageert:

- Dit is een tweede stap in een zorgvuldig proces om te komen tot eigen bijdrage in het Wmo-beleid. Na de discussie van vandaag komt het college met een definitief voorstel dat medio 2011 wordt ingevoerd.
- De raad heeft gevraagd dit beleid in te voeren met als reden: meer gelijkwaardigheid. Dus nu eigen bijdragen voor alle Wmo-voorzieningen, behalve voor rolstoelen.
- Met de inkomsten probeert de gemeente het voorzieningenniveau op peil te houden, vooral voor diegenen die het nodig hebben om te kunnen participeren.
- Het is een regeling naar draagkracht, gebaseerd op de verplichte landelijke regeling, met een maximumbedrag voor de totale eigen bijdrage per periode.
- Bijzondere bijstand: er zijn nauwelijks problemen voor bijvoorbeeld mensen met een eigen huis.
- Gevaar van zorgmijders: de gemeente wil de mensen goed voorlichten.
- Verhuiskostenvergoeding: de gemeente betaalt de vergoeding en alleen het CAK regelt de eigen bijdrage. Het college komt met een redelijke oplossing voor de verhuiskosten.

OWverslag 6 oktober

- De gehandicaptenparkeerkaart is nu niet aan de orde.
- Bijdrage aan Infocentrum Grote Markt: dit gebeurt op verzoek van de Gehandicapten Adviesraad vanwege zijn wens de toegankelijkheid te verbeteren.
- Communicatie: het college vindt dit zeer belangrijk; zie de persoonlijke brieven en de loketten.
- De middeninkomens: de wet staat niet toe bepaalde groepen uit te zonderen.
- Overschotten: het voorspellen van de uitgaven is moeilijk.
- Ontschotting: voor een deel heeft de raad hiertoe dit jaar al besloten.
- Potje toegankelijkheid: de wethouder kent het potje niet. De raad gaat er zelf over of Wmo-geld voor bepaalde projecten wordt ingezet.
- Vraag mw. Van der Meulen over het schrappen van voorzieningen: binnenkort komt het college met een voorstel naar de raad voor het verstrekkingenboek.

B.3. Evaluatie Gezonder Zorgen II (collegebrief 16 september 2010)

Dhr. Heeringa (CDA):

- Geen opmerkingen.

Dhr. Sijbolts (St.partij):

- Is positief over de evaluatie, de knelpunten zijn goed verwoord.
- De fractie onderschrijft de aanbesteding en wacht de discussie in november af.

Dhr. Evenhuis (VVD):

- De evaluatie is helder. De fractie staat positief tegenover het onderwerp.
- Is er een beleidsprioriteit in verband met ongewenste zwangerschappen beneden de 20 jaar?
- De fractie heeft zorgen over de afname van gezond eten onder jongeren.
- Geluidoverlast: de overlast is groot en groeiende. Wat wordt eraan gedaan?
- Klopt het dat het enthousiasme voor dit beleid daalt? Wat doet het college eraan?
- Hoe staat het met de verantwoordelijkheid van andere diensten dan de GGD?
- De VVD ondersteunt een goed lokaal gezondheidsbeleid.

Dhr. Verhoeff (CU):

- Complimenten voor het college voor de inzet op het gebied van lokale gezondheid.
- De evaluatie toont aan dat op sommige punten verbetering mogelijk is. Hoe gebeurt dit? Bundeling en prioritering van thema's lijken een optie naast programmamanagement.
- CU vraagt om extra aandacht voor eenzaamheid, verwaarlozing en mishandeling van ouderen en komt mogelijk met een initiatiefvoorstel.
- Overgewicht onder jongeren: geef preventie meer aandacht.
- Kortom: een goede evaluatie en daarmee een goede basis voor Gezonder Zorgen III.

Mw. Van der Meulen (D66):

- Neemt het college de conclusies en aanbevelingen over?
- Het aantal thema's: wat vindt de wethouder?

Mw. Rademaker (SP):

- Er zijn te veel thema's, de raad is er zelf debet aan. Raad en instellingen moeten beter prioriteiten stellen.

Dhr. Kelder (PvdD):

- Luchtkwaliteit en kinderen: komen hierover gegevens beschikbaar?
- Alcoholbeleid: waarom staat dit in de tabellen?

Dhr. Van der Belt (S&S):

- Er zijn goede resultaten bij roken en overgewicht.
- Het is goed om concrete en meetbare doelen te stellen.
- Eens met dhr. Evenhuis dat het enthousiasme wat lijkt af te nemen.

Dhr. Möhlmann (GL):

- De effecten zijn moeilijk te meten. De verbindingen met andere beleidslijnen zijn voor GL onduidelijk.
- Eens met dhr. Evenhuis dat het enthousiasme voor de thema's afneemt.
- Luchtkwaliteit: er treedt nauwelijks verbetering op. De kwaliteit van de adviezen moet beter.

OWverslag 6 oktober

- GL is het eens met de conclusies en aanbevelingen.
- Graag een Gezonder Zorgen III met een duidelijke maatschappelijke opgave die de programmamanager vertaalt in heldere doelen.

Mw. Van Lente (PvdA):

- De fractie kan zich vinden in de evaluatie, behalve wat betreft de luchtkwaliteit.
- Graag prioriteren bij de vele thema's.
- Bij nieuwe nota samenwerken met andere beleidsvelden en veldorganisaties.

Wethouder Visscher:

- Concrete toetsbare doelstellingen zijn moeilijk te formuleren op gemeentelijk niveau.
- Verbinding tussen beleidsterreinen: het vertalen van gezondheidsbeleid in andere beleidsterreinen is zinvol. In het vervolg is meer sturing gewenst, ook om samenwerken en integraal werken te bevorderen.
- Prioriteiten bij de thema's: de CU deed een goede suggestie. Veel thema's betekent een groot bereik maar een moeizamer beheersproces. Het college neemt de aanbevelingen uit het onderzoek over.
- Aansturing vanuit de GGD moet volgende keer strakker worden georganiseerd.
- Problemen bij ouderen: er komt een voorstel naar de raad over huiselijk geweld waaronder oudermishandeling.

C.1. Ingekomen stukken en stukken ter kennisname

N.v.t.

C.2. Vaststelling verslag 8 september 2010

Dhr. Kelder (PvdD) stelt een vraag naar aanleiding van het verslag:

- Is in het bestuurlijk overleg gepolst in hoeverre gebruik wordt gemaakt van gratis lespakketten?

Wethouder Visscher antwoordt:

- Wethouder Pastoor heeft de wens van de raad via het bestuurlijk overleg overgebracht. Het onderwijs maakt zelf de afweging.

Het verslag van 8 september 2010 wordt ongewijzigd vastgesteld.

De voorzitter sluit de vergadering om 21.50 uur.

.
. .
Bestuursdienst

RAADSVORSTEL:

2010-2011

Ons kenmerk: OS 10.2300891

Registratienummer : GR 10.

Ingekomen op :

Onderwerp: Verbouw Vensterschool Hoogkerk

Groningen, 16 SEP 2010

Aan de raad,

Inleiding.

Stichting Dorpshuis is één van de partners in de Vensterschool Hoogkerk en is verantwoordelijk voor een groot deel van de exploitatie en het beheer van het gebouw. Het Dorpshuis is ondergebracht op de eerste verdieping van het gebouw. Op de begane grond is een loket van de DIA, de school, naschoolse opvang (SKSG) en een peuterspeelzaal gevestigd. Deze zijn echter 's avonds en in het weekend gesloten, terwijl dan wel bezoekers van het Dorpshuis en de Sporthal op die tijdstippen in het gebouw aanwezig zijn. Om redenen van toezicht en sociale veiligheid is het Dorpshuis genoodzaakt om extra personeel in te zetten op de balie in de centrale ontvangsthal. De kosten voor dit extra personeel drukken echter zwaar op de exploitatie. Om dit probleem op te lossen, zijn in 2006 plannen ontwikkeld om de ontmoetingsfunctie van het Dorpshuis naar de begane grond te verplaatsen. Hierdoor zou er geen personeelsbezetting voor de balie nodig zijn. De gemeenteraad heeft in november 2007 besloten om € 350.000,- beschikbaar te stellen voor deze verbouw.

In deze notitie doen wij een voorstel voor de uitvoering van dit besluit.

Wijziging verbouwplan.

Uit overleg tussen de betrokken partijen in het voorjaar van 2008 bleek dat de context van het oorspronkelijke verbouwplan aanzienlijk veranderd was. Er was ten eerste namelijk sprake van gestegen bouwkosten, waardoor het beschikbare budget wellicht niet voldoende zou zijn om de plannen daadwerkelijk te realiseren. Bovendien kondigde de DIA haar vertrek aan uit het gebouw per januari 2010. Hierdoor zou opnieuw invulling gegeven moeten worden aan de DIA-ruimte op de begane grond. Tenslotte adviseerden de vensterschoolpartners om in de plannen ook rekening te houden met de gestegen groei van de school en de kinderopvang. Wij hebben daarom een architectenbureau opdracht gegeven om twee verbouwmogelijkheden uit te werken, namelijk 1) de uitvoering van het oorspronkelijke plan en 2) een plan waarin gebruik wordt gemaakt van de DIA-ruimte. Hieruit bleek echter dat uitvoering van beide plannen niet gerealiseerd konden worden binnen het beschikbare budget. Bovendien bleek gedurende dit proces dat het besluit over het DIA-loket zou worden heroverwogen. Dit heeft ertoe geleid dat er in 2008 geen verdere verbouwplannen zijn

gemaakt. Pas in het voorjaar 2009 is hierover uitsluitsel gekomen. Het DIA-loket blijft in het gebouw gehandhaafd.

Door de onduidelijkheid over het DIA-loket werd het overleg over de plannen opgeschort. Inmiddels was echter ook uit de jaarcijfers 2008 duidelijk geworden dat het Dorpshuis in financiële nood verkeerde. Uit de analyse bleek dat niet alleen de forse beheerinzet leidt tot hoge kosten, maar dat er tegelijkertijd sprake was van sterk teruglopende horeca-inkomsten. Deze problemen maakten een directe aanpak noodzakelijk en wij hebben daarop besloten om een toezichthouder aan te stellen. Het Dorpshuis kreeg de opdracht om te zorgen voor een saneringsplan en een sluitende begroting. De toezichthouder kreeg tevens de opdracht om in samenspraak met alle vensterschoolpartners te komen tot een verbouwplan dat kan rekenen op draagvlak onder alle partijen.

Stand van zaken.

Inmiddels kunnen wij melden dat de verscherpte financiële controle en andere maatregelen om weer een gezonde exploitatie te realiseren, tot positieve cijfers over het eerste kwartaal 2010 hebben geleid. Wij hebben er dan ook alle vertrouwen in dat het Dorpshuis Hoogkerk de financiële problemen te boven zal komen. De toezichthouder heeft het overleg rond de verbouw opgepakt. De volgende partijen zijn bij dat overleg betrokken:

- Stichting Dorpshuis Hoogkerk;
- SKSG;
- COP;
- basisschool;
- DIA;
- VWH;
- locatiemanager Vensterschool;
- MJD.

Bouwkundige aanpassing.

Het oorspronkelijke uitgangspunt (verhuizing van het Dorpshuis naar de begane grond) is vanwege de kostenoverschrijding verlaten. In plaats daarvan is gekeken naar de beste manier om zowel de aantrekkelijkheid als de functionaliteit en de gebruiksvriendelijkheid van het gebouw te verbeteren, met als doel het aantrekken van meer bezoekers en vrijwilligers en dus hogere inkomsten. Alle partijen zijn van mening dat de huidige grijze, lege uitstraling van met name de entreehal en de begane grond niet bevorderlijk is voor het streven om "het bruisend hart" in de wijk te zijn. Bovendien is in de plannen rekening gehouden met de wens van de SKSG tot uitbreiding van de kinderopvang. Ook bestaat bij alle partijen de behoefte om verschillende ouder- en kindfuncties meer te concentreren, zodat daarmee ook de synergie en samenwerking tussen de verschillende partijen wordt versterkt. Kortom de onderwijs- en opvoedfunctie te verbeteren. Verder wil men ook de informatie, advies & belangenbehartiging naar burgers verbeteren alsmede de sport- en sociaal-culturele activiteiten een sterke impuls geven.

Met alle partijen hebben in de afgelopen periode gesprekken plaatsgevonden. Op basis van die gesprekken is een vlekkenplan gemaakt voor de verdeling en het gebruik van de ruimten. Hierover bestaat met alle partijen overeenstemming.

Raadsvoorstel - gr10.2406440.pdf

3

Het verbouwplan ziet er als volgt uit:

- de spel en opvoedwinkel gaat van het plectrum naar de voormalige trouwzaal waarmee deze veel beter zichtbaar wordt;
- voor de SKSG wordt de ruimte van de spel- en opvoedwinkel geschikt gemaakt voor uitbreiding van voor, tussen- en naschoolse opvang;
- de VWH verhuist naar de eerste verdieping;
- de DIA levert wat ruimte in zodat de centrale hal groter kan worden;
- de centrale hal wordt vergroot waarbij deze als functie krijgt "plek van ontmoeting", zodanig dat men er graag komt en verblijft. Hier komt een lichte horecafunctie;
- het sportcafé op de eerste verdieping wordt vergroot en ook geschikt gemaakt om als trouwlocatie te gebruiken. De rookruimte zal uit het gebouw (sportcafé) worden gehaald. Buiten (op het terras) zal een simpele voorziening worden getroffen;
- het camera toezichtstelsel zal worden verbeterd;
- ten behoeve van beurzen in de Sporthal zal een betere toegang tot de Sporthal worden gecreëerd;
- herinrichting van de centrale hal en andere ruimten.

Wij hebben een kostenraming gemaakt van de plannen en hieruit is gebleken dat voor bovenstaande wijzigingen en aanpassingen een bedrag van € 350.000,-- nodig is. Wij zijn van mening dat hiermee de totale uitstraling van het gebouw klantvriendelijker wordt en dat de functies voor kinderen, ouders en andere wijkbewoners sterk verbeterd wordt. De invoering van camerabewaking maakt verscherpt toezicht op de begane grond mogelijk. OBS De Ploeg wil graag uitbreiden met een extra groep 3-4 jarigen in de voormalige kantooruimte van de VWH. Voor deze uitbreiding van OBS De Ploeg zullen door de OOGG middelen beschikbaar moeten worden gesteld en hierover wordt momenteel overleg gevoerd.

Begrotingswijziging productniveau	Lasten	Baten	Saldo	Dotatie reserve	Onttrekking reserve	Saldo
6.25 Sociaal Cultureel werk(reserve Vensterschool Hoogkerk)			0	350		-350
9.0 Concern	0	0	0	350	350	350
	0	0	0	350	350	0

Financiële paragraaf.

1. De interne verhuizing van een aantal partners en de wijzigingen in gehuurde oppervlakte (met name van de SKSG) leiden ook tot wijzigingen in huuropbrengsten. In totaliteit betekent dit een meeroptbrengst ter hoogte van circa € 5.400,- per jaar.
2. voor het realiseren van de bouwkundige aanpassingen is een bedrag nodig van € 350.000,--. Dit bedrag is door uw raad beschikbaar gereserveerd bij de begroting 2008. Uw raad wordt verzocht om deze middelen nu beschikbaar te stellen.

Raadsvoorstel - gr10.2406440.pdf

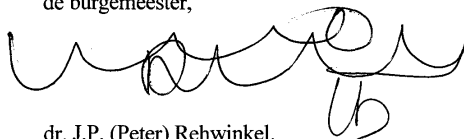
4

Gelet op het vorenstaande stellen wij u voor te besluiten:

- I. de gereserveerde middelen ad € 350.000,-- beschikbaar te stellen voor de verbouw van Vensterschool Hoogkerk;
- II. een bestemmingsreserve Vensterschool Hoogkerk in te stellen;
- III. een bedrag van € 350.000,-- te doteren aan de bestemmingsreserve Vensterschool Hoogkerk;
- IV. de gemeentebegroting 2010 dienovereenkomstig te wijzigen.

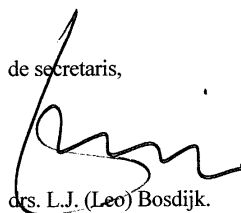
Burgemeester en wethouders
van Groningen,

de burgemeester,

dr. J.P. (Peter) Rehwinkel.

de secretaris,

drs. L.J. (Leo) Bosdijk.

Collegedebrief - gr10.2406454.pdf

Bestuursdienst
Dienst Onderwijs Cultuur Sport Welzijn

Afdeling OCSW/Beleid en Programmering
Onderwerp Popvisie

Bezoekadres
Europaweg 8

Postadres
Postbus 268
9700 AG Groningen

E-mailadres
info@ocsw.groningen.nl

Website
www.groningen.nl

Aan de leden van de raad van de gemeente Groningen

OS 10.2270972

Telefoon (050) 367 61 39 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk

Behandeld door F Saalbrink

Datum 1 6 SEP 2010 Uw brief van

Geachte heer, mevrouw,

Bij het vaststellen van de cultuurnota *Cultuurstad Groningen, gewoon bijzonder!* op 28 november 2008 vroeg u via een motie om een integrale visie op muziekpodia en muziekevenementen. Dit resulteerde in de eerste popvisie van de gemeente Groningen. Deze visie is klaar in conceptvorm en is nu voor inspraak vrij gegeven. Met deze brief informeren we u op hoofdlijnen over de visie.

Uitvoering motie

Wij trokken de opdracht van de motie breder door deze onderdeel uit te laten maken van een visie op de Groningse popsector in zijn geheel, besluitpunt 28 in de cultuurnota. De huidige en toekomstige werking van muziekpodia en muziekevenementen is namelijk niet te beoordelen los van de sector waarin zij bestaan. Podia en evenementen werken niet in een vacuüm, ze maken deel uit van een groter geheel. En hoewel popmuziek in de cultuurnota wel aan de orde komt, ontbrak het ons nog aan een eenduidige integrale visie. Bovendien ontstaat er zo meer samenhang tussen de beide beleidsterreinen. We hielden bij het schrijven van de visie ook rekening met uw vraag in juni 2008 om meer structurele aandacht voor *urban* en *dance* binnen de sector kunst en cultuur en de bijbehorende subsidiegelden. Voor de totstandkoming van deze visie is gebruik gemaakt van een klankbordgroep, interviews en twee bijeenkomsten.

Funcities van de visie

De popvisie heeft een aantal functies:

- a) Er wordt een eerste stap gezet naar een integrale beoordeling van aanvragen van muziekpodia en –evenementen, zodat bij de vergunningverstrekking niet langer alleen gelet wordt op technische haalbaarheid en veiligheidsaspecten, maar ook op inhoud.

- b) Het belang van popmuziek in onze stad wordt benadrukt. En omdat we het belangrijk vinden dat popmuziek de ondersteuning krijgt die zij als volwaardige cultuurvorm verdient, bevat deze visie ook concrete beleidsvoornemens voor de popsector in zijn geheel.
- c) De inhoud is een opmaat voor de volgende cultuurnota.
- d) De inhoud vormt een kader voor de Programma's van Eisen waarmee de grootste popinstellingen vanaf 2011 te maken krijgen.

Procedure

Momenteel is de conceptvisie voor inspraak vrij gegeven. In week 40 is er een inspraakbijeenkomst over de popvisie. Wij bekijken na de inspraakperiode de reacties die de inspraak oplevert, en verwerken die waar nodig in de visie. De eindvisie bieden we u dan ter vaststelling aan.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders
van Groningen,

De burgemeester,

De secretaris,

BIJLAGE

Popvisie gemeente Groningen
concept

Anekdote bij een popvisie: autobiografie van een concertbezoeker

Vera. Simplon. Oosterpoort. Crowbar. Buckshot. De Spieghele. Huize Maas. Het Viadukt. Al die kroegen die tijdens Eurosonic ineens prachtige concertzaaltjes blijken te herbergen. Of de vijfverpartij van het Noorderplantsoen, tijdens Noorderzon het podium voor allerlei bijzondere bandjes. Groningen is rijk aan podia, de plek waar popcultuur voor oog en oor vorm krijgt. Dat is altijd al zo geweest ook, tenminste, zo ver als mijn herinnering strekt. En ik kom eigenlijk niet eens uit Groningen, maar uit een benauwend dorpje in het zuidwesten van Friesland.

Daar had Groningen een magische klank voor de ontluikende muzikfan in mijn puberborst. Jaren voor die podia voor mij bereikbaar werden, kwamen ze in mijn blikveld. Via het blad OOR, via stoere verhalen van oudere vrienden werd de roem verspreid. Van de schelmenstreken van Herman Brood, van de grote en minder grote buitenlandse bands die in Vera, Huize Maas of De Oosterpoort optraden, van de punkscene in Simplon. Joy Division, Simple Minds en U2, Sex Pistols, Ramones en Talking Heads, iets later Nirvana, Pearl Jam: bands die later nog héééél groot zouden worden, waren gewoon in zo'n Groninger zaaltje te zien.

Ik liep ze gretig af, underground in Vera en Simplon, jazz en impro in het Grand Theatre en op de Jazzmarathon in De Oosterpoort, de wat grotere bands in diezelfde zaal, nog groter in de Martinihal, reggae in Huize Maas. Sommige koppen zag, en zie, je bij allerlei soorten concerten weer terug. Vooral de programmeurs van de verschillende zalen lopen nog altijd graag bij elkaar binnen: om het glas te hijsen en om kennis te nemen van het moois dat de al of niet concurrerende collega's nu weer hebben binnengehaald.

Gelukkig zien we ook veel vers bloed in de concertzalen. Neem nou de uitverkochte concerten in De Oosterpoort, dit najaar, van Moke, Editors en Kytman. Onder het publiek: veel lui die je zo snel niet in Vera aan zult treffen, bij de jeugdige Kytman zelfs nadrukkelijk uiteenlopend van bloedjong tot eerbiedwaardig grijs. En, trouwens, ook bij concerten elders in de stad, in Vera of Simplon, is het publiek wel eens minder veelzijdig geweest. Pop is wijd verbreid onder de goegemeente, bij het rijkelijk aanwezige studentenpubliek en ver daarbuiten. Groningen heeft een goede naam, zeker ook bij muzikanten van over de hele wereld. Vooral Vera heeft bij hen een warm plekje. Hoe vaak ik na een interview wel niet de groeten aan Vera-programmeur Peter Weening heb moeten overbrengen als ik per ongeluk (dus niet) liet vallen waar mijn thuisbasis lag! Het mooiste compliment kwam nog van de radicale elektronica-act Autechre. Ik hoor het ze nog roepen: "Those people are *mental!*"

Zo wordt er met elk concert weer geschreven aan de rijke geschiedenis van Groningen als popstad. Elke band, elke DJ, elke rapper die langs komt is zo'n bouwsteen aan de reputatie van deze stad, aan de toekomst derhalve. Het is zaak om aan die toekomst de goede kaders te geven. Daarvoor is deze Popvisie bedoeld.

Jacob Haagsma
Popjournalist te Groningen

Samenvatting

De gemeentelijke popnota geeft een visie op de Groningse muziekpodia en muziekevenementen, en dient als kader voor nieuw te ontwikkelen beleid. De oorsprong van deze visie ligt in de vaststelling van de cultuurnota 'Cultuurstad Groningen, gewoon bijzonder' 2009-2013. De gemeenteraad heeft per motie aangegeven meer sturing te willen geven aan het popbeleid. Daarnaast kloppen nieuwe stromingen als 'urban' en 'dance' al geruime tijd aan de deur. Bij de totstandkoming van de nota is de sector zelf nadrukkelijk betrokken; verenigd in een klankbordgroep en in de vorm van interviews en werkbijeenkomsten.

Uit de analyse blijkt dat Groningen er prima voor staat. Groningen is na Amsterdam de podiumstad. De stad kent toonaangevende (inter)nationale festivals en kenmerkt zich door een breed georiënteerde lokale scene, waar ruimte is voor experiment en talent.

De ambitie van het college om tot de top 5 van de cultuursteden te behoren wordt, voor de discipline popmuziek, meer dan waargemaakt. Alle redenen om het huidige beleid door te trekken. Maar, een toppositie handhaven is een grotere opgave dan de top te bereiken.

De economische recessie heeft de popsector in Groningen geraakt, waardoor inkomsten onder druk komen te staan. Boven de popsector hangen aangekondigde bezuinigingen vanuit de hogere overheden. Toenemende regelgeving vraagt om meer investeringen. Misschien wel het belangrijkste, andere steden gaan de concurrentie stevig aan, in de strijd om de festivals, artiesten en bezoekers.

De unieke kwaliteiten van de Groningen zijn moeilijk 1-op-1 te kopiëren. De jonge bevolking en de compactheid van de stad dragen bij aan het sterke profiel van Groningen. Ook is er een goede traditie van samenwerking tussen instellingen. Geen concurrentie, maar samen optrekken vanuit het besef dat gedroomde ambities alleen dan werkelijkheid kunnen worden.

In deze kracht moet de stad blijven zoeken naar de vernieuwing die de Groningse popsector zo kenmerkt. Dat vindt het college van groot belang voor de culturele identiteit, de economische groei van de (binnen)stad en niet in de laatste plaats voor de inwoners van de wijken en buurten, het talent dat plezier beleeft aan muziek of wil doorbreken. Popmuziek als uiting van ontplooiing en gemeenschapszin.

Als gemeente hebben we een belangrijke bescheiden rol in de ontwikkeling als popstad. De artistieke en commerciële initiatieven komen vanuit de sector zelf. Daar moet de gemeente geen rol in willen spelen. Maar, in poptermen, als gemeente draaien we wel aan de 'knoppen'. Via een breed palet aan beleidsinstrumenten, van de cultuurnota tot aan het vergunningenbeleid draagt de gemeente de zorg voor de randvoorwaarden die het popklimaat doen bevriezen of opbloeien.

Ons doel is deze 'knoppen' zo af te stellen dat het popklimaat levend en van hoog niveau blijft. Dat doen we aan de boven- en onderkant: door hoogwaardige evenementen als de Ebba's mogelijk te maken, door de aanvraagprocedure van vergunningen te versoepelen, maar ook door via scholen en podia jong poptalent kansen te blijven geven.

Aan de andere kant vragen we van de popsector zich niet alleen op de muziek te richten, maar ook verantwoordelijkheid te nemen op het gebied van duurzaamheid en een gezonde bedrijfsvoering.

De voorgestelde maatregelen zetten we deze cultuurnotaperiode in gang. Het popbeleid geven we een volwaardige plek in de nieuwe cultuurnota, die eind 2013 zal verschijnen.

Inhoudsopgave

Samenvatting	blz. 3
Inleiding	blz. 5
1. Groningen Podiumstad	blz. 6
2. Gemeentebelang van popmuziek	blz. 7
2.1 Economische waarde	blz. 7
2.2 Maatschappelijke waarde	blz. 8
2.3 Promotionele waarde	blz. 10
3 Muziekpodia en evenementen	blz. 11
3.1 Hoe is het nu?	blz. 11
3.2 Wat willen we?	blz. 13
3.3 Wat gaan we doen?	blz. 13
3.4 Beoordelingskader nieuwe aanvragen	blz. 14
4. Voorzieningen beginnend talent	blz. 15
4.1 Hoe is het nu?	blz. 15
4.2 Wat willen we?	blz. 16
4.3 Wat gaan we doen?	Blz. 16

Inleiding

Bij het vaststellen van de cultuurnota *Cultuurstad Groningen, gewoon bijzonder!* werd door de gemeenteraad een motie aangenomen waarin het college gevraagd wordt een integrale visie op muziekpodia en muziekevenementen op te stellen. Met de ontwikkeling van een integrale visie ontstaat een beoordelingskader waarmee individuele voorstellen en aanvragen kunnen worden getoetst. Wij trekken de opdracht wat breder door dit onderdeel uit te laten maken van een visie op de Groningse popsector in zijn geheel. De huidige en toekomstige werking van muziekpodia en -evenementen is niet te beoordelen los van de sector waarin zij bestaan. Podia en evenementen werken niet in een vacuüm, ze maken deel uit van een groter geheel. En hoewel popmuziek in de cultuurnota wel aan de orde komt, ontbrak het ons nog aan een eenduidige integrale visie. Bovendien ontstaat er zo meer samenhang tussen de beide beleidsterreinen. In deze nota besteden we aandacht aan de motie van de raad om *urban* en *dance* structureel aandacht te geven binnen de sector kunst en cultuur en bij de verdeling van de beschikbare subsidies van het cultuurbeleid. De inhoud zal een kader vormen voor de Programma's van eisen waarmee een aantal culturele instellingen in 2011 te maken krijgt.

Met deze visie laten we zien dat popmuziek inmiddels meer dan een volwaardige cultuurvorm is in onze stad. De muziekpodia en -evenementen vormen het hart van deze visie. Zij zijn de grootste schakels in de popketen, geven de popsceen in onze stad karakter en maken de stad aantrekkelijk voor bezoekers. In hoofdstuk 1 beginnen we met een algemene beschrijving van de typische eigenschappen die Groningen kenmerken als popstad en introduceren we onze toekomstvisie. Vanaf hoofdstuk 2 gaan we in op de waarden die popmuziek heeft voor onze stad. We laten zien dat we popmuziek niet alleen vanwege haar cultuurintrinsieke waarde moeten koesteren, maar dat zij bijvoorbeeld ook een drijvende economische rol heeft. De core business van de popinstellingen is het programmeren van muziek, maar daarnaast zorgen zij voor veel meer spin-off in onze stad.

Hoofdstuk 3 gaat over de muziekpodia en -evenementen. We beschrijven de huidige situatie, geven aan de hand van de visie aan hoe we de toekomst zien en gaandeweg wordt duidelijk wat het veld zelf kan doen en hoe wij als gemeente onze rol kunnen vervullen in de optimalisering van de popsector. Daarnaast geven we in dit hoofdstuk een eerste beoordelingskader voor aanvragen van muziekpodia en muziekevenementen. Dit kader vloeit voort uit de visie in hoofdstuk 1. Tot slot besteden we in hoofdstuk 4 aandacht aan de voorzieningen voor beginnend talent. Talentontwikkeling is de basis voor een gezond popklimaat en noodzakelijk om aan de top te blijven.

De beleidsvoornemens in deze nota worden in de huidige cultuurnotaperiode opgestart. Af en toe worden er ook lange termijn aanbevelingen gedaan. De grens van de gemeentelijke verantwoordelijkheid ten opzichte van de andere overheden is vooraf duidelijk. De gemeente maakt een gevarieerd en kwalitatief hoogwaardig popaanbod mogelijk en houdt de faciliteiten die daarvoor nodig zijn op peil. Het rijk ondersteunt de landelijke poporganisaties en de provincie ondersteunt een provinciale popkoepel.

Deze visie kwam tot stand dankzij de medewerking van veel vertegenwoordigers binnen en buiten het Groningse popveld die in gesprekken informatie verstrekten. Daarnaast is ter advisering gebruik gemaakt van een klankbordgroep, de namen van alle betrokkenen zijn bijgevoegd in bijlage 1.

visie

Popmuziek geeft een unieke toon aan in de identiteit van Groningen en maakt een eigentijds en eigenwijs onderdeel uit van het imago van de stad. De diversiteit van muziekgenres en -niveaus kunnen beluisterd worden op een keur van podia en evenementen in de stad. De podia zijn financieel gezond, werken samen en vertolken de stad als één kloppend hart van de sector. Ze bieden ruimte voor jong talent en vernieuwende geluiden en ze dragen bij aan het stadsimago *City of Talent*. Experimenten en vernieuwingen hebben een plek in Groningen; acts van verschillende toonaarden overstijgen traditionele vormen of disciplines. Er is voldoende gelegenheid om te repeteren en talenten kunnen doorgroeien in de stad. Popconcerten worden bezocht door alle lagen van de bevolking en bezoekers komen uit heel Nederland en van ver over de grens. De stad heeft nationaal een imago als dé podiumstad van Noord Nederland en internationale bands van formaat spelen hier graag. Direct en indirect maximaliseren we de economische kansen die popmuziek biedt. We stemmen zoveel mogelijk af op de maatschappelijk effecten van popmuziek.

Collegedebrief - gr10.2406454.pdf

1 GRONINGEN PODIUMSTAD *wat maakt Groningen Groningen?*

Groningen swingt en rockt, popcultuur kan zich bij uitstek ontwikkelen in onze stad. Een volwaardige, totale keten van productie en talentontwikkeling is aanwezig. Vraag en aanbod komen samen in muziekwinkels, evenementen, kroegen, podia, repetitieruimtes en andere plekken. Onze stad neemt als onbetwiste hoofdstad van popmuziek in Noord Nederland een vooraanstaande plek in binnen de noordelijke popwereld. Volgens de atlas der Nederlandse gemeenten 2009 staat Groningen op nummer twee als het gaat om aanbod van popmuziek.¹

Groningen is de jongste stad van Nederland. Door de aanwezigheid van zowel een universiteit, een hogeschool, een internationale school, een kunstacademie en een conservatorium is de helft van de Groninger bevolking jonger dan 35 jaar. Elk jaar komen er nieuwe jonge mensen bij in onze stad, en de totale studentenpopulatie is ruim 50.000. In een stad met zoveel jonge mensen heeft popmuziek een nog grotere culturele betekenis. Voorgaande generaties die met popmuziek is opgegroeid zijn ook goed vertegenwoordigd in Groningen.² We hebben dus een ideaal gemêleerd poppubliek.

Het aanbod in de stad is compleet en Groningen heeft in de rest van Nederland een duidelijk profiel als rock- en bandjesstad. Blues, rock 'n' roll, punk en gitaarmuziek hebben het altijd goed gedaan in onze stad. Groningen kan niet alleen haar eigen inwoners op het gebied van popmuziek alles bieden, maar ook bezoekers, bands, concertorganisatoren en boekers van buiten de stad komen er graag. De intieme 'Groninger sfeer' wordt geroemd in binnen- en buitenland. In alle interviews met spelers buiten de stad wordt Groningen, na Amsterdam, genoemd als popstad nummer twee van Nederland. Dit geldt niet alleen voor concertbezoekers, maar ook voor bands. Dat internationale bands van betekenis in Amsterdam willen spelen is een uitgemaakte zaak. Maar als er uitzonderingen gemaakt worden en er ruimte is voor uitwijken, valt de keuze vaak op Groningen!

Met name de podiuminfrastructuur is de kracht van Groningen. De combinatie van onderstaande eigenschappen, maakt dat deze infrastructuur uniek is en leidt tot een divers en compleet muziekaanbod.

- De podiuminfrastructuur bedient publiek en bands op zowel regionaal, nationaal als internationaal niveau.
- Acts binnen alle muziekgenres kunnen spelen in Groningen.
- De stad heeft podiumplekken met uiteenlopende zaalcapaciteit. Daardoor kunnen bands van alle muziekniveaus spelen in Groningen.
- Het kroegencircuit in Groningen kent een ruim aanbod van livemuziek.
- Groningen heeft nagenoeg geen concurrentie in de rest van Noord Nederland.
- Groningen is compact, alles is op loopafstand.

Kenmerkend voor Groningen is dat artiesten in onze stad kunnen starten en doorgroeien. Simplon en New Attraction bieden plek aan jong talent. Veel bands, zowel nationaal als internationaal, zijn op EuroSonic/Noorderslag of in Vera hun carrière gestart. Historisch gezien is vooral Vera van grote betekenis voor het ontstaan van Groningen als podiumplaats voor de popmuziek. Het is een podium dat internationaal gezien zijn gelijke niet kent. Bands die in Groningen hun carrière starten, zijn bijzondere ambassadeurs voor de stad. Dikwijls komen ze in een later stadium graag terug voor een volle zaal op een groter podium. Kortom, Groningen geeft nieuwkomers in de popmuziek kansen.

In deze nota wordt duidelijk dat we als popstad van het Noorden veel in huis hebben. De huidige situatie komt al voor een groot deel overeen met onze visie. We zullen ons inspannen om deze situatie te behouden. De EBBa's hebben we voor vier jaar aan de stad weten te verbinden. Het concept van

¹ Hier wordt het aanbod gepeild van podia die aangesloten zijn bij de VNPF: Vera, Simplon en De Oosterpoort. Peildatum 01 januari 2008.

² Leeftijdopbouw gemeente Groningen (bron: DIA)

	6 t/m 12	13 t/m 18	19 t/m 29	30 t/m 49	50+	totaal
1 jan 2009	10.497	10.467	53.269	49.651	50.080	173.964

Eurosonic/Noorderslag is overgenomen door andere steden zoals Rotterdam en Hamburg. Meer steden ontdekken de economische meerwaarde van popfestivals en –evenementen. De economische gevolgen van de recessie worden steeds meer zichtbaar en dat heeft gevolgen voor de financiële positie van de podia in de stad. In de toekomst willen we daarom vooral blijven excelleren waar we al goed in zijn; een divers muziekaanbod dankzij een gedifferentieerde podiuminfrastructuur.

2 GEMEENTE BELANG VAN POPMUZIEK

Van popmuziek word je blij! Een goed popnummer is een lust voor het oor, een concert kan een ware belevenis zijn en heeft invloed op het gemoed. Voor muzikanten is popmuziek een uitingsvorm en een manier om talent te ontwikkelen. Daarbuiten betekent popmuziek nog veel meer voor onze stad. In dit hoofdstuk laten we kort zien wat we met deze bewering bedoelen.

Voor onze stad is het van belang popmuziek om onderstaande redenen te koesteren, te erkennen en te stimuleren.

2.1 economische waarde

Popconcerten en -festivals genereren gemeentebreed economische effecten. Concert- en festivalbezoekers kopen een kaartje en geven geld uit aan eten en drinken. Popmuziek heeft verstrekkender economische betekenis voor haar omgeving. Eén van de duidelijkste voorbeelden in onze stad is het muziekevenement EuroSonic/Noorderslag.

Drie dagen per jaar is Groningen hét toneel en middelpunt van de Europese popmuziek. Jaarlijks bezoeken ongeveer 20.000 mensen uit binnen- en buitenland dit popmuziekspektakel.

EuroSonic/Noorderslag liet in 2008 een onderzoek verrichten naar de economische betekenis van het festival. In de uitkomst hiervan zien we dat popmuziek meer economische effecten teweeg brengt dan de kaartverkoop en baromzet alleen. Bezoekers blijven overnachten, winkelen bij de plaatselijke middenstand, laten zich vervoeren of parkeren hun auto in de parkeergarages van de stad. Dit alles heeft directe economische gevolgen voor de stad en de regio, die bij een festival als EuroSonic/Noorderslag al gauw oplopen tot bijna 2 miljoen euro.³ De laatste jaren is het evenement sterk gegroeid, uitgebreid met de European Border Breakers Awards en veel meer (inter)nationale congresbezoekers. Volgens de rekenmethodes uit het onderzoek zou dit bedrag nu ruim 3 miljoen euro zijn. Dat gaat alleen over de bestedingen van de bezoekers van het evenement. Voor de realisatie van het evenement worden uiteraard ook grote bedragen besteedt in Groningen en omgeving waardoor de totale spinoff op 4 miljoen euro geschat wordt.

Voor de werkgelegenheid werkt popmuziek stimulerend. De directe en indirecte werkgelegenheid voortvloeiend uit de bestedingen van bezoekers van EuroSonic/Noorderslag is bijna 24 FTE.⁴ Ook kleinschalige festivals en podia brengen economische effecten teweeg. Het landelijk bestedingsgemiddelde bij concerten is bijna 30 euro per persoon en bij muziekevenementen is dat bijna 22 euro per persoon.⁵ Daarom is het zo belangrijk om te behouden wat we hebben. Zeker in de komende periode waarin de binnenstad wordt opgebroken willen we de economische waarde van popmuziek benutten. We zorgen voor een prominente plek voor popmuziek in het aanbod en goede afgestemming met de popsector.

Doel:	We maken nog meer gebruik van de potentiële waarde van popmuziek en de economische spin off die popconcerten en –evenementen hebben.
Beleidsvoornemen:	We profileren ons als popstad bij diverse internationale manifestaties en creëren een duidelijk pop-imago in de marketing van de stad. We realiseren een volwaardige popmuziekprogrammering bij evenementenenaanbod in de binnenstad tijdens de verbouw van de binnenstad.

³ Bron: onderzoeksrapport *Economische betekenis EuroSonic/Noorderstag 2008*, ZKA Consultants & Planners

⁴ Bron: idem

⁵ Bron: *ContinuVrijeTijdsOnderzoek (CVTO) 2008-2009*, NBTC-NIPO Research

De bedragen zijn berekend op basis van gemiddelde bestedingen aan entree, consumpties, overige bestedingen op locatie, bestedingen in de plaatselijke middenstand en vervoer. Logies zijn dus niet meegenomen in deze berekeningen.

Collegebrief - gr10.2406454.pdf

Lange termijn

Popmuziek levert de stad in de toekomst economisch voordeel op, omdat een gevarieerd cultureel aanbod s' avonds de vestigingsaantrekkelijkheid voor bedrijven, hoogopgeleiden en studenten verhoogt. Vooral deze mensen, zo stelt Gerard Marlet in zijn uitgave *Muziek in de stad*, vinden het belangrijk dat er 's avonds in hun eigen stad veel te doen is op cultureel gebied. Hij geeft met grafieken aan dat creatieve, hoogopgeleide mensen over het algemeen wonen in steden met veel cultuur.⁶ Het zijn vaak deze mensen die de stad en omgeving economische verstevigen. Marlet pleit om die reden voor investeringen in podiumkunsten, waaronder popmuziek.

Groningen als Europees middelpunt? Dit is elk jaar het geval tijdens EuroSonic/Noorderslag!

"EuroSonic is met stip het grootste en meest vooruitstrevende showcasefestival van Europa." Drie dagen lang wemelt het van de professionals en liefhebbers uit de Europese muziekindustrie. Onze stad is dan *the place to be* om te netwerken, op te treden, te recenseren maar vooral om muziek te luisteren natuurlijk! Meer dan 250 nieuwe en opvallende acts uit heel Europa veroveren de Groningse podia en zalen. Het festival krijgt nationale en internationale media aandacht. Een belangrijk deel van het festival is de conferentie. "Met 2.800 muziekprofessionals en meer dan 100 panels, keynote speeches, awardshows, discussies en presentaties over de stand van zaken in de nationale en internationale muziekindustrie biedt de conferentie hét businessplatform voor de Europese muziekmarkt."

En niet te vergeten Noorderslag natuurlijk. "Noorderslag is de belangrijkste staalkaart van de Nederlandse popmuziek. Ieder jaar treden de beste Nederlandse artiesten in De Oosterpoort op, variërend van snoeihard en overdonderend tot lieflijk en intiem."

Sinds twee jaar vinden de uitreikingen van de EBBA Awards ook nog eens plaats tijdens EuroSonic/Noorderslag. Dit zijn de Europese muziekprijzen voor beginnende acts die buiten hun eigen landsgrenzen succesvol aan de weg timmeren. De uitreikingen worden vanuit de Oosterpoort uitgezonden in heel Europa!

En Groningen is het decor waar dit alles plaatsvindt. Een beter visitekaartje naar de rest van Europa kunnen we ons als stad niet wensen!

Bron: www.eurosonic-noorderslag.nl

2.2 maatschappelijke waarde

De toegevoegde waarde van popmuziek houdt niet op bij bovengenoemde economische effecten. Wij onderstrepen ook de maatschappelijke waarde ervan. Popmuziek is dé cultuurvorm bij uitstek om vooral jongeren te betrekken bij de maatschappij in het algemeen en hun directe leefomgeving in het bijzonder. Groepen jongeren met problemen onttrekken zich momenteel aan de maatschappij. We willen popmuziek gebruiken om juist deze jongeren weer een plek te bieden in de groninger samenleving. Jongerenparticipatie is belangrijk voor het verbeteren en ontwikkelen van maatschappelijke kansen en maatschappelijke binding. In een ideale stad zijn jongeren betrokken bij hun leefomgeving en voelen ze zich verantwoordelijk voor zichzelf en anderen. Veel popinstellingen vervullen hierbij een belangrijke taak.

verbinding

Om te beginnen verbindt popmuziek mensen met elkaar en stimuleert het de sociale ontwikkeling. Bezoekers komen niet alleen naar een muziekpodium of -evenement om hun favoriete band of act te zien. Ze zijn ook op zoek naar een gezamenlijke beleving, en zo vormen de muziekpodia en -evenementen tegelijkertijd een ontmoetingsplek. Met name bij muziek evenementen met een gevarieerde programmering, en dus een uiteenlopend publiek, ontmoeten mensen met verschillende achtergronden en levensstijlen elkaar. Concerten, festivals en evenementen gestimuleren de sociale

⁶ Bron: *Muziek in de stad*, Gerard Marlet, 2010

Collegedebrief - gr10.2406454.pdf

ontwikkeling van jongeren. Andere ontwikkelingsmogelijkheden door popmuziek zijn het zelf spelen in een band, optreden en meewerken in een poporganisatie.

leerschool

De popinstellingen leveren direct en indirect een belangrijke bijdrage aan de werkgelegenheid in de sector. Studenten en scholieren krijgen praktijkervaring op hun vakgebied door stage te lopen. Vrijwilligers lopen mee met ervaren krachten en doen ervaring op in uiteenlopende onderdelen van de organisatie: van de horeca tot aan de licht- en geluidstechniek en van bandbegeleiding tot aan communicatie. Op die manier zijn met name jongeren betrokken bij hun omgeving en, minstens even belangrijk, stromen zij soms door naar vakopleidingen of zelfs naar een betaalde baan binnen of buiten de organisatie. De popinstellingen hebben dus een belangrijke functie bij het activeren, opleiden en laten doorstromen van jongeren. Opvallend is het enthousiasme en de saamhorigheid van het team vrijwilligers en betaalde krachten die achter de organisatie van veel popinstellingen schuil gaat.

lange termijn

Popmuziek activeert jongeren en draagt bij aan de jongerenparticipatie in onze stad. Jongerenparticipatie is één van de speerpunten in ons nieuwe Integraal Jeugdbeleid. We willen de rol en de functie van de gemeente zichtbaar maken voor jongeren, zodat zij uiteindelijk meedoen, meedenken, mee beslissen en mee uitvoeren bij gemeentelijk beleid. Dat de gemeente subsidiëert is van talloze instellingen en evenementen, ook in de popsector, is vaak nog onbekend bij jongeren. Popmuziek is een uitstekende manier om jongeren te activeren.

Doel:	We willen de participatie van jongeren stimuleren door gebruik te maken van de mogelijkheden die popmuziek biedt.
Beleidsvoornemen:	We willen daarom dat het nieuwe Integraal Jeugdbeleid en de nieuwe cultuurnota elkaar kunnen aanvullen of versterken.
We willen dat de betrokkenheid van jongeren bij popinstellingen en muziek maken groter wordt.

urban

Popmuziek is niet alleen dé cultuurvorm bij uitstek om jongeren maatschappelijk bewust te maken, maar biedt heel vaak een eerste introductie in de wereld van kunst en cultuur. Het is een startpunt voor veel jongeren om zich op andere kunst- en cultuurvormen te oriënteren. Urban is een genre dat op dit moment veel jongeren interesseert en is dus de ingang voor een bredere kijk op kunst en cultuur. Alle hierboven beschreven waarden van popmuziek gelden ook voor urban. Vanwege het natuurlijke bereik dat urban heeft bij jongeren die we anders moeilijk bereiken met kunst en cultuur, staan we in dit hoofdstuk stil bij de toekomst van urban in ons cultuurbeleid.

hoe is het nu?

Binnen urban zijn hiphop, R&B en rap de meest voorkomende muzieksoorten. Urban bestaat overigens uit meer dan alleen muziek, het heeft bijvoorbeeld ook een duidelijke dans- en sportcomponent. Wij zien urban als onderdeel van ons cultuurbeleid en ook de raad vroeg om meer structurele aandacht hiervoor. In 2008 lieten we onderzoek uitvoeren naar de situatie van urban art in Groningen. Er is een bedrijvige urban scene met veel crews en drie hiphopscholen. Stichting Urban House is de belangrijkste urban instelling in de stad en organiseert onder andere jaarlijks het festival 'New Attraction'. Een stevige urban infrastructuur en doorlopende ontwikkelingsmogelijkheden ontbreken in onze stad nog. Mbo- en Hbo-opleidingen, culturele instellingen en podia bieden wel ruimte voor urban (voor muziek meer dan voor dans), maar slechts als één van de diverse uitingen van popcultuur. In de huidige cultuurnotaperiode is € 10.000 per jaar gereserveerd uit het Fonds voor Cultuurparticipatie voor professionalisering en verbetering van de lokale urban-infrastructuur. Urban House maakt een plan voor de verbetering van de infrastructuur met de inzet van dit budget.

wat willen we?

We willen in de periode 2009-2012 de urban-infrastructuur verstevigen en de fundamenten leggen voor doorlopende ontwikkelingsmogelijkheden. Beide beleidsvoornemens moeten resulteren in een

Collegebrief - gr10.2406454.pdf

gunstig effect op talentontwikkeling, mogelijkheden om podiumervaring op te doen en entree in het beroepsveld. Hoe beter de urban-infrastructuur is ontwikkeld, hoe beter ook een doorlopende leerlijn gerealiseerd kan worden. Het wordt daarmee voor jongeren mogelijk om urban arts te ontdekken, zich verder te ontwikkelen binnen en buiten school en daarna er eventueel hun beroep van te maken. We willen dit op twee manieren bereiken. Ten eerste maakt Urban House een plan voor de verbetering van de urban-infrastructuur en ten tweede realiseren we zogenaamde combinatiefuncties urban.⁷ We voeren inmiddels gesprekken met de belangrijkste Urban-stakeholders in de stad. We willen meer samenhang en samenwerking in het veld creëren.

wat gaan we doen?

- Doel: Groningse Urban voorzieningen zijn op de hoogte van elkaars activiteiten, versterken hun positie door verdere samenwerking en dragen bij aan doorlopende leerlijnen.
- Beleidsvoornemen: De versteviging van de urban-infrastructuur krijgt vorm door afspraken over informatie-uitwisseling, kennisoverdracht en opleidingsmogelijkheden.
- Doel: Jongeren participeren op school aan Urban projecten en kunnen bij interesse of gebleken talent doorstromen naar buitenschoolse Urban activiteiten. We verbinden dus de binnen- en buitenschoolse wereld van jongeren met doorlopende ontwikkelingsmogelijkheden en scholingsaanbod.
- Beleidsvoornemen: We realiseren voor het schooljaar 2010/2011 twee combinatiefunctionarissen voor Urban en (Urban)dans.

2.3 promotionele waarde

hoe is het nu?

Groningen heeft allure en dat mag iedereen weten! We zijn een unieke stad met een rijk cultureel leven. Er is elke avond wel wat te beleven op cultureel gebied. De popinstellingen leveren hier een essentiële bijdrage aan. Ze houden Groningen swingend en krijgen publiek uit stad en ommelanden binnen door hun goede programmering en ongedwongen sfeer. Marketing Groningen heeft als hoofdtaak Groningen in Nederland zodanig onder de aandacht te brengen dat mensen een bezoek aan de stad komen brengen. *Er gaat niets boven Groningen* is één van bekendste landelijke campagnes waarin uiteenlopende kwaliteiten van Groningen aan bod komen⁸. Popmuziek wordt vanzelfsprekend meegenomen in de communicatiemiddelen van Marketing Groningen. Dat geldt met name voor de grotere iconen uit de Groningse popsector. Marketing Groningen speelt de komende jaren een belangrijke rol bij de (culturele) programmering van de binnenstad tijdens de bouwwerkzaamheden rondom de Grote Markt.

wat willen we?

We willen uitblinken in een divers aanbod op alle niveaus. Dat is de kern van onze visie op popmuziek. We willen naar de rest van Nederland en over de grenzen uitstralen dat we op popgebied veel in huis hebben, dat we daar trots op zijn en dat Groningen een bezoek waard is. De zichtbaarheid van popmuziek in de stadscampagnes willen we vergroten. We willen structurele aandacht voor popmuziek in de komende campagnes. Die marketing willen we niet alleen voor de grote iconen, maar ook voor de kleinschalige, speciale initiatieven. Zij zorgen in combinatie met de iconen voor de typische 'Groningen sfeer'. We willen dat ook die kleinere initiatieven zichtbaar worden in de campagnes. We zien kansen voor popmuziek als prominente plek in de programmering van de binnenstad tijdens de bouwwerkzaamheden rondom de Grote Markt.

⁷ Een combinatiefunctie is een professionele kracht die zowel werkzaam is in het onderwijs als binnen cultuur of sport.

⁸ Leisure&Arts consulting group, Toeristisch imago onderzoek, rapport gemeente groningen 2010

Collegedebrief - gr10.2406454.pdf

wat gaan we doen?

- Doel:** Groningen is in de rest van Nederland en over de grenzen bekend om haar uitstekende en gevarieerde popmuziekaanbod, van grote popfestivals en evenementen tot intieme, speciale concerten. Dit aanbod levert veel extra bezoekers op voor de stad.
- Doel:** De binnenstad laat een positieve en levendige indruk achter op bezoekers die onze stad aandoen in de periode dat er bouwwerkzaamheden zijn rondom de Grote Markt. Dit gebeurt door een aantrekkelijke popprogrammering als onderdeel van de totale programmering.
- Beleidsvoornemen:** Voor beide doelen gaan we samen met de popinstellingen en Marketing Groningen in gesprek. We gaan op zoek naar een manier om ook de kleinschalige initiatieven in het popaanbod zichtbaar te maken in de stadscampagnes en overige communicatiemiddelen van Marketing Groningen. We gaan op zoek naar een manier waarop popmuziek een prominente plek krijgt in de programmering tijdens de bouwwerkzaamheden rondom de Grote Markt. We haken deze onderwerpen aan bij de bijeenkomsten die we voor de popsector organiseren.

3 MUZIEKPODIA⁹ EN -EVENEMENTEN

3.1 hoe is het nu?

muziekpodia

Hoofdstuk 1 laat zien dat de huidige podiuminfrastructuur in onze stad er één is om trots op te zijn; Groningen is breed georiënteerd. Zo zijn er niet alleen podia voor de meer commerciële programmering, maar is er ook een levendige (pop)underground scene. Nieuwe stromingen krijgen een kans en met de smaak van jong publiek wordt rekening gehouden. Ook urban en alternatieve muziek winnen aan ruimte in Groningen. In bijlage 2 zijn onder meer de doelgroepen, missies en bezoekersaantallen van de voornaamste Groningse poppodia te lezen. De *infographic* in bijlage 3 geeft een uitgebreider overzicht van de aanwezigheid van poporganisaties in Groningen, in dit model worden de onderlinge samenwerkingslijnen weergegeven.

muziekevenementen

In de infographic zijn naast de vaste poppodia, ook jaarlijks terugkerende muziekevenementen te zien. Dit zijn onder andere het bevrijdingsfestival op 5 mei, het Take Root festival in de Oosterpoort, 's zomers New Attraction en sinds vier jaar het Gideon Festival. Het Europese paradepaardje onder de Groningse muziekevenementen is natuurlijk EuroSonic/Noorderslag. Er zijn veel kleinschalige muziekfestivals en evenementen waarbij het muziekaanbod een belangrijke plaats heeft zoals op koninginnedag en in de KEI week. Noorderzon biedt naast haar theateraanbod ook volop muziek en bovendien een aanbod dat gratis toegankelijk is op diverse buitenpodia.

Een deel van de Groningse muziekevenementen is opgenomen in de cultuurnota, andere worden incidenteel gesubsidieerd of zijn commercieel. Muziekevenementen zijn onderdeel van de popketen en bieden naast een podium een ontmoetingsplek voor zowel publiek als voor bands onderling. Ze zijn idealiter een afspiegeling van de popcultuur in de stad en zij versterken ons profiel als podiumstad waar ruimte is voor alle muziekgenres en -niveaus. Zij vullen met hun programmering het aanbod van de vaste podia aan. We zien dat terugkerende muziekevenementen in toenemende mate samenwerken met andere popinstellingen. Zij programmeren bijvoorbeeld bij elkaar een podium of lenen apparatuur uit.

Nieuwe ontwikkelingen zijn noodzakelijk om het bestaande op peil te houden en bedreigingen buiten de deur te houden. We willen dat niveau van het popmuziekaanbod in onze stad blijven voeden. Stilstand betekent immers achteruitgang. We beseffen ons dat andere steden onze concepten proberen

⁹ Onder muziekpodia rekenen we in deze nota ook festivals, evenementen en overige popinstellingen, mits zij een podium bieden aan bands en/of muzikanten.

Collegedebrief - gr10.2406454.pdf

over te nemen en dat er bezuinigingen van de landelijke overheden op ons afkomen. Dat is een extra reden waarom podia steeds weer moeten innoveren, doorontwikkelen en nieuwe concepten aanbieden.

aanvragen evenementenvergunningen

Tijdens gesprekken met betrokkenen kwamen soms de praktische kanten van de organisatie van muziek-evenementen ter sprake, en dan met name de vergunningaanvragen. Over het algemeen verlopen aanvragen voor evenementenvergunningen goed. Soms is het van tevoren niet volledig duidelijk waar op gelet moet worden bij een vergunningaanvraag. Daardoor komt het voor dat wij soms onvolledige aanvragen binnen krijgen. De richtlijnen die we op onze website geven voor het schrijven van een vergunningaanvraag blijken vooral voor nieuwe aanvragers niet altijd voldoende duidelijk. Dit leidt soms tot ergernis en extra werk bij zowel organisaties als gemeente. In de nota Feesten in Balans II is het nieuwe evenementenbeleid geformuleerd. In de besluitvorming door het college is gehoor gegeven aan de afstemming met de organisatoren van muziekpodia en -evenementen.

Drafbaan

De drafbaan in het Stadspark is het grootste festivalterrein in Groningen. Dit terrein is in te zetten voor grote concerten van internationale artiesten. Dit gebeurde twee keer eerder bij The Rolling Stones en Tina Turner. Het terrein is incidenteel *concertproof* te maken of structureel na ingrijpende maatregelen en hoge investeringen. Het muziekaanbod op bovengenoemd niveau is er op dit moment niet. Daarom heeft structurele aanpassing in het kader van deze popvisie voor ons op het moment geen prioriteit.

professionalisering

In de gemeentelijke cultuurnota 2009-2012 kreeg de cultuursector in de stad er geld bij. Hiermee is o.a. het budget van de structureel gesubsidieerde poppodia en -evenementen opgehoogd.¹⁰ We willen daarmee de basis op orde houden door middel van een volwaardige culturele infrastructuur in de stad. Bij de meeste structureel gesubsidieerde popinstellingen is één van de belangrijkste ambities op dit moment de professionalisering van de eigen organisatie. Het uitbetalen van medewerkers op CAO niveau heeft daarbij hoge prioriteit.

De popinstellingen werken vaak met een krappe begroting en hebben een gering weerstandsvermogen. Er werken daardoor ook veel vrijwilligers in de popsector. Dat heeft voordelen, maar kan organisaties ook kwetsbaar maken.

We hebben de culturele organisaties ondersteund bij hun professionalisering. Een aantal maatschappelijke banen regulier is de afgelopen jaren regulier gemaakt.

samenwerking

Mede door de compactheid van de stad zijn de meeste popinstellingen op de hoogte van elkaars activiteiten en weten ze elkaar te vinden. Structureel gesubsidieerde podia en evenementen hebben een netwerk van commerciële en incidenteel gesubsidieerde organisaties om zich heen. De bestaande samenwerkingsverbanden zijn vaak van ondersteunende aard. Het gaat om programmering op elkaars podium, zaalverhuur, het uitlenen van apparatuur of soms om agenda overleg op grote lijnen. De popinstellingen zijn enthousiast om te onderzoeken hoe zij intensiever kunnen samenwerken en meer één geheel kunnen vormen als popsector.¹¹ Een vaste overlegvorm tussen de popinstellingen levert voordelen op bij de aanpak van gezamenlijke problematiek en de sector kan bovendien samen opkomen voor collectieve belangen.

structurele jaarsubsidies x € 1.000	2008	2009	2010
EuroSonic/Noorderslag	62	100	154
OPSB (gedeeltelijk pop)	5.778	5.986	5.918
Simplon	382	395	410
Urban House (NA)	30	50	51
Vera	249	369	383

¹¹ In oktober 2009 is reeds een eerste veldbijeenkomst geweest waarin deze vraag centraal stond. Het verslag van deze bijeenkomst is te lezen in bijlage 4.

Collegedebrief - gr10.2406454.pdf

Een voorbeeld van een vastere samenwerking tussen instellingen is het Productiehuis Popcultuur Groningen (PPG). Het is een initiatief van Vera, de afdeling Popprogrammering van De Oosterpoort en de Stichting Noorderslag. De missie van het PPG is het stimuleren van popcultuur in Groningen in de ruimste zin van het woord. Zij zoekt naar de grenzen van het popdomein. Er is in de popcultuur meer te doen en te produceren dan de traditionele act op het podium. Het PPG zoekt naar nieuwe concepten waarbij ook cross overs met andere kunst disciplines voorkomen. Het PPG is voor financiering afhankelijk van derden. De gemeente wil dit initiatief ondersteunen en stimuleert hiermee het behoud en de vernieuwing van het popklimaat in Groningen.

In de volgende paragrafen beschrijven we op basis van de eerder genoemde kwaliteiten van de Groningse popscene hoe we de toekomst zien, hoe we omgaan met gesignaleerde knelpunten en kristalliseert het antwoord op de motie zich uit.

3.2 wat willen we?

We zijn trots op de huidige podiuminfrastructuur in Groningen en de poppodia en -evenementen die hier deel van uit maken en natuurlijk op het imago en de sfeer van onze stad. Groningen staat bekend om de intieme 'Groningen sfeer'. Popmuziek levert een belangrijke bijdrage aan het culturele profiel van onze stad. We willen dat dit zo blijft. De ontwikkelingen naar aanleiding van de recessie en de concurrentie vanuit andere steden houden we hierbij in gedachten. Daarom richten we ons op kwaliteitsverbetering en het behoud van de bestaande popinstellingen in plaats van te investeren in grote nieuwe zalen of evenementen. Het is wezenlijk voor onze stad dat elke popinstelling zijn eigen gezicht en karakter houdt, diversiteit is immers de essentie van Groningen.

Bij zaken als professionalisering, opvolging en talentontwikkeling in de eigen organisatie is het evident dat de popinstellingen nog hechter samenwerken dan nu al het geval is. De meeste organisaties willen dit omdat ze het belang en de meerwaarde van samenwerking onderkennen.

We vinden het belangrijk dat popinstellingen een gedegen visie en plan hebben voor bovengenoemde zaken. We onderstrepen tegelijkertijd het belang dat we als stad hierbij hebben.

Zaken als marketing en lobby's zouden de popinstellingen samen aan kunnen pakken. We willen de popinstellingen in staat stellen om een overleg- of organisatievorm te vinden waarmee zij hun kennis, ervaring en inzet kunnen gebruiken om deze collectieve ontwikkeling samen aan te pakken.

Een bruisend popklimaat valt of staat per slot van rekening met 'gezonde' instellingen.

3.3 wat gaan we doen?

Voortkomend uit de visie in hoofdstuk 1 en de beschreven kwaliteiten en knelpunten in Groningen, stellen wij de volgende doelen en beleidsvoornemens.

Doel:	De bestaande popinstellingen zijn als één sector verenigd en optimaliseren gezamenlijke mogelijkheden en kansen. Samen onderzoeken zij wat elke individuele popinstelling vanuit haar eigen specialisatie en kwaliteiten kan bijdragen aan de popsector als geheel.
Beleidsvoornemens:	Wij organiseren en faciliteren in 2011 minimaal twee bijeenkomsten voor de popinstellingen met als doel om tot een samenwerkingsvorm te komen. We houden het samenwerkingsproces op gang en gaan in gesprek met de popinstellingen over onze rol in de doelen die zij als sector zullen stellen. Bij de bijeenkomsten streven we naar een brede vertegenwoordiging van het veld, inclusief deelnemers uit de urban en dance.
Doel:	Een Noordelijke samenwerking op het gebied van popmuziek. De keten van talentontwikkeling binnen de Noordelijke overheden is optimaal. De Academie voor Popcultuur en het productiehuis pop 'De Popfabryk' in Leeuwarden in combinatie met de sterk ontwikkelde podiumfunctie in Groningen, de Popschool en het PPG biedt mogelijkheden voor alle Noordelijke overheden en projecten. Bovendien wordt de lobbypositie van het Noorden versterkt als zij één verzorgingsgebied vormt.

Collegedebrief - gr10.2406454.pdf

- Beleidsvoornemen:** Samen met onze noordelijke partners zetten we popmuziek op de agenda van het Noordelijk Overleg Cultuur. We oriënteren ons op Noordelijke samenwerking. Net als de popinstellingen zoeken ook wij naar de voordelen van samenwerking.
- Doel:** Organisatoren van (muziek)evenementen weten hoe de aanvraagprocedure voor een evenementenvergunning verloopt en dienen duidelijke en complete aanvragen in.
- Beleidsvoornemen:** Het Centraal Meldpunt Evenementen neemt de aanvraagprocedure van A tot Z onder de loep. Hierbij past het motto 'Het CME denkt met u mee'. Dus zorgen we voor goede informatie op de website (zoals een lijst met antwoorden op veelgestelde vragen), een digitale toelichting op het huidige aanvraagformulier, beschikbaarheid van plattegronden en ontwikkelen we de mogelijkheden om een vergunning digitaal aan te vragen. Het nieuwe systeem levert zowel ons als de aanvragende organisatie tijdswinst op. Aanvullende aandacht voor planningsaspecten kan in de toekomst bewerkstelligen dat er een goede programmatische afstemming is.

3.4 beoordelingskader nieuwe aanvragen podia en evenementen

Logischerwijs vloeit een beoordelingskader voor nieuwe aanvragen van podia en evenementen voort uit onze visie. De kern daarvan is dat we ons profiel als popstad van het Nederland willen behouden en versterken. We willen met name uitblinken in diversiteit van muziekgenres en -niveaus. We verwachten van nieuwe aanvragen voor podia of evenementen dat zij hieraan bijdragen. We staan open voor nieuwe ontwikkelingen die bijdragen aan het behoud van ons profiel en aan het imago van de stad als popstad. Onderstaande criteria zijn afgeleid van de visie en de kwaliteiten van Groningen en vormen een eerste beoordelingskader voor nieuwe aanvragen.

- Om diversiteit in het muziek aanbod te bevorderen kijken we of de aanvrager een aanvulling biedt op het bestaande aanbod. Het kan gaan om een aanvullend muziekgenre, maar ook om een aanvullend kwaliteitsniveau.
- Om een breed publiek in te trekken kijken we naar de doelgroepen waar de aanvrager zich op richt. Het is van belang dat duidelijk is hoe men deze doelgroepen wil bereiken.
- Om jong talent te ondersteunen kijken we of en hoe de aanvrager jong talent programmeert of inzet in onze stad. Hiermee kijken we of zij dus ook bijdragen aan Groningen als *City of talent*.
- Om ons karakter als jonge stad te versterken kijken we of de aanvraag vernieuwend of zelfs experimenteel is, waarbij discipline overstijgend wordt gewerkt.

Marketing Groningen werkt aan een jaarkalender voor evenementen in onze stad. De jaarkalender zorgt voor een evenwichtige verdeling van evenementen over het hele jaar. Het Top Evenementen Overleg (TEO) dient hierbij als adviesorgaan. De volgende partijen nemen deel aan het TEO: gemeente Groningen, Marketing Groningen, Groningen City Club en provincie Groningen. Als het gaat om muziek evenementen, zal bovenstaand beoordelingskader in de overwegingen mee worden genomen. De criteria moeten concreter worden om als werkbaar instrument te functioneren. Daarvoor is een oordeel nodig over kwaliteit en talent van het aanbod. Hiervoor organiseren wij een overleg tussen in elk geval de Kunstraad, het PPG en eventuele andere relevante partijen. De uitkomst hiervan wordt door Marketing Groningen meegenomen als popmuziekinput voor het bredere evenementenoverleg waarin naar alle evenementen wordt gekeken. Omdat de jaarkalender alleen gericht is op evenementen in de openbare ruimte, wordt in het TEO gekeken of en hoe in pandige muziek evenementen hieraan gekoppeld kunnen worden.

De sfeer in Groningen is intiem en ongedwongen, we ademen iets sympathieks uit! Dat deze waardevolle reputatie ook buiten de landsgrenzen bekend is, blijkt uit de onderstaande anekdote. Hierin besluit Eddie Vedder, zanger van de wereldberoemde band Pearl Jam, op eigen initiatief Vera te bezoeken en zelfs het podium te betreden.

Hedwig Gomer, bandbegeleider in Vera:

“Pearl Jam speelde in Hamburg. De volgende dag hadden ze vrij en de dag daarna moesten ze spelen in Amsterdam. Het voorprogramma van Pearl Jam stond op die vrije dag geboekt in Vera. En toen is Eddie Vedder alleen met de trein vanuit Hamburg naar Groningen gekomen om dat optreden te zien. Er waren heel veel Pearl Jam fans in Vera die tegen elkaar zeiden: “Misschien komt Eddie Vedder wel. Je weet het nooit, die Vedder heeft wel gekkere dingen in zijn leven gedaan.” En daar was Eddie Vedder dus. [...] Hij heeft toen ook nog een nummer meegespeeld.”

Bron: *Rocking on Paper, the Vera club: a history in posters*, 2006

4. VOORZIENINGEN BEGINNEND TALENT

In de vorige hoofdstukken hebben we ons geconcentreerd op muziekpodia en –evenementen en het gemeentelijk belang van popmuziek. Zij vormen de kern van onze podiuminfrastructuur en zijn belangrijke schakels in de keten van de popmuziek. We lezen in hoofdstuk 1 dat de doorstroombaarheid van beginnende talentvolle bands en artiesten één van de kwaliteiten is van Groningen. De unieke podiuminfrastructuur maakt dit mogelijk.

Een brede basis is noodzakelijk om aan top te blijven. Dat betekent dat er voldoende repetitieruimtes en laagdrempelige podia voor beginnende bands moeten zijn. In dit hoofdstuk gaan we daar nader op in. Het uitgangspunt is dat we voldoende podiumplek bieden aan beginnend jong talent. Dit is niet alleen een aangelegenheid van het kroegencircuit. Daarom is de lange termijn aanbeveling en het beleidsvoornemen ook relevant voor andere pop of dance initiatieven die beginnend talent (willen) programmeren.

4.1 hoe is het nu?

beginnend talent

We hebben beschreven waarom we een goede startplek zijn voor nieuw talent. Bands kunnen zich in onze stad ontwikkelen en doorgroeien. De structureel gesubsidieerde popinstellingen programmeren geregeld beginnend talent en laten zien dat ze dat belangrijk vinden. Doordat zij talent een kans geven zich te ontwikkelen, dragen zij bij aan Groningen als *City of Talent*. Tot nu toe is het subsidiebudget Groningse Nieuwe, dat bedoeld is voor de ontwikkeling van beginnend talent in de kunsten, nog niet veel gebruikt door popinstellingen. Dat heeft te maken met de criteria. Er wordt namelijk een afgeronde kunstvakopleiding gevraagd. In de muzieksector is de onderwijskant veelal niet zo geïnstitutionaliseerd als bijvoorbeeld in de beeldende kunsten. Dat betekent niet dat er in die sector niet evenveel beginnend talent rondloopt dat ondersteuning in zijn of haar ontwikkeling verdient. Een belangrijke, tot nu toe onbesproken, sector in deze visie is de gaming industrie. Muziek is niet weg te denken een onderdeel van een game. Voor beginnend talent biedt bijvoorbeeld St. Urban house goede mogelijkheden om ervaring op te doen met muziek en interactieve media.

'kroegencircuit'

Popmuziek in Groningen leeft ook buiten de gesubsidieerde poppodia. De stad kent een groot aantal muziekcafés en uitgaansgelegenheden. Ongeveer een tiental kroegen programmeert wekelijks livemuziek en biedt hiermee een laagdrempelig podium aan beginnende bands. Deze podia hebben daarmee een belangrijke functie in de keten van talentontwikkeling. Bovendien dragen ze bij aan een aantrekkelijke en levendige binnenstad.

De meeste café's en uitgaansgelegenheden met live muziek programmeren één à twee keer per week. Het bekendst is Jazzcafé de Spieghele, hier wordt vaker geprogrammeerd en live muziek is in een

Collegedebrief - gr10.2406454.pdf

wezenlijk onderdeel van hun concept. Bijna alle doorgebroken Groningse talenten traden hier in hun begindagen op.

Het gemeentelijk beleid heeft in het verleden bijgedragen aan de ontwikkeling van Groningen tot bandjesstad. Er is een sterke lokale muzieksce­ne ontstaan doordat kroegen de mogelijkheid kregen langer open te blijven als er live muziek werd geprogrammeerd.¹² Tegenwoordig zijn er vrije sluitingstijden in Groningen en hebben we geen expliciet stimulerend beleid voor live muziek in cafés. Het is voor beginnende bands steeds moeilijker om speelplekken te vinden en voor kroegeigenaren steeds moeilijker om live muziek te programmeren. Dit heeft te maken met stijgende boekingskosten van bands die door het gratis downloaden van muziek hun geld tegenwoordig steeds meer moeten verdienen met optreden in plaats van met cd verkoop. Maar het heeft ook te maken met dalende horeca omzetten. Bovendien is programmering van beginnende bands (en ook DJ's) commercieel gezien een risico.

4.2 wat willen we?

beginnend talent

De bestaande popinstellingen zijn goed in het ontdekken en programmeren van beginnend talent. We willen ze de gelegenheid geven deze kwaliteit te versterken, want we denken dat zij ook een belangrijke rol kunnen spelen bij de actieve begeleiding en coaching van talent. We willen de subsidieregeling die we hebben voor beginnend talent -Groningse Nieuwe- ook in kunnen zetten om talent in de popmuziek te stimuleren. Samenwerking hierin met opleidingen, zoals de Academie voor Popcultuur en de Popschool van de Stedelijke Muziekschool behoren tot de opties. Ontwikkelingen van e-culture en de gaming industrie kunnen meer verbonden worden in projecten met popmuziek en muzikanten. Gaming is een duidelijke combinatie van popcultuur, economie en creative industry.

kroegencircuit

Groningen is een jonge stad met een rijk uitgaansleven. We vinden het belangrijk dat cafés live muziek programmeren en dan met name beginnende talentvolle bands, die op deze laagdrempelige manier podiumervaring op kunnen doen. We willen onderzoeken of er belangstelling is om via een muziekorganisatie beginnend talent te programmeren in het kroegencircuit.

4.3 wat gaan we doen?

beginnend talent

Doel: Popinstellingen hebben een actieve rol bij de coaching van beginnend talent. Het imago van Groningen als *City of Talent* wordt versterkt.

Beleidsvoornemen: Wij nodigen popinstellingen in het bijzonder uit om gebruik te maken van de Groningse Nieuwe regeling voor talentontwikkeling. Waar nodig passen we de regeling aan om deze geschikt te maken voor de popmuzieksector.

kroegencircuit

Doel: Beginnende bandjes en acts zijn nu en in de toekomst volop onderdeel van het uitgaansleven in Groningen. Het kroegencircuit biedt een laagdrempelig podium voor beginnend talent.

Beleidsvoornemen: We onderzoeken de mogelijkheden om bij de nieuwe cultuurnota een gedeelte van het incidentele cultuurgeld te reserveren voor het programmeren van live popmuziek, met name gericht op beginnend talent. We gaan daarvoor op zoek naar muziekorganisaties die een focus hebben op jong talent én willen programmeren in het kroegencircuit. Wellicht is hier een taak weggelegd voor het PPG. Het budget moet ook voor andere kleinschalige pop of *dance* initiatieven beschikbaar zijn als zij een project organiseren voor live

¹² Begin jaren '90 is dit deels teruggedraaid wat geleid heeft tot een grootscheepse door OCSW georganiseerde protestactie met bandjes in huiskamers in de binnenstad.

Collegebrief - gr10.2406454.pdf

programmering van jong talent. We willen deelname van jong talent verzekeren en samenwerking tussen commerciële partijen en bestaande popinstellingen stimuleren. Dit gaan we doen door voorwaarden te stellen bij gebruikmaking van dit budget.

4.4 repetitieruimtes

Omdat we het in dit hoofdstuk hebben over de brede basis, noemen we hier ook de stand van zaken bij de repetitieruimtes in onze stad. Repetitieruimtes zijn een basale schakel in de keten van popmuziek. Dit is waar veel artiesten repeteren en zich muzikaal ontwikkelen. Er ontstaan nieuwe formaties, ideeën en natuurlijk muziek. Bands ontmoeten elkaar en er is vaak ook een podium. In 2005 hebben wij onderzoek gedaan naar de repetitieruimtes en studio's in Groningen. Met name de uitbreiding van Het Viadukt zorgde ervoor dat het aanbod op niveau kwam. In april 2004 besloot de raad een bedrag van € 50.000,- als borgstelling te verlenen aan het Muziek Organisatie Noord (MONoord). Hiermee is veel extra ruimte beschikbaar gekomen. Wij concluderen dat de repetitieruimtes in onze stad op orde zijn.

Collegebrief - gr10.2406454.pdf

BIJLAGE 1

Consultatie

De klankbordgroep bestond uit:

Naam	Organisatie
Robert Bangma	Vera
Hubert Nauta	Simplon
Peter Sikkema	De Oosterpoort & de Stadsschouwburg, EuroSonic Noorderslag
Ingeborg Struyk	Stichting Urban House/New Attraction

Daarnaast spraken we over het huidige profiel en de toekomst van Groningen als popstad in losse interviews en tijdens twee bijeenkomsten¹³ met de volgende personen:

Naam	Organisatie
Bojan Aleksander	Kant en Klaar
Pierre Ballings	Paradiso, Stichting Noorderslag
Marco Bentz van den Berg	Kunstraad Groningen
Roland de Bes	Gemeente Den Haag
Harry Broekman	Stedelijke Muziekschool Groningen
Maarten Burger	Buckshot Café, Groningse afdeling Koninklijke Horeca Nederland (KHN)
Appie Clermonts	Plato
Sebastian Davidson	Club Pepper
Egbert Dunselman	Break-fast
Walter Flapper	Noisia
Floris (Davlov)	Technootjes
Michiel Fokkens	Technootjes
Chris Garrit	Gideon Muziek Festival
Jacob Haagsma	Leeuwarder Courant, OOR
Marieke de Haan	Break-fast
Peter van der Heide	Dagblad van het Noorden
Ellen Hinten	Gemeente Groningen Onderwijs en Jeugd
Harmen van der Hoek	Productiehuis Popcultuur Groningen
Dick Hollander	Gemeente Leeuwarden
Sieto Kiewiet	Het Viadukt
Jan Kijlstra	Café de Spieghele
Pieter Kleinhout	Stichting Urban House/New Attraction
Pim van Klink	zelfstandig adviseur op gebied van kunst en cultuur
Dennis Kok	Stichting Urban House/New Attraction
Albert van der Kooij	Academie voor Popcultuur
Jan Muller	Gemeente Groningen Evenementencoördinatie
Rigt Oostenbrug	onderzoeksopzet en eerste verkenning voor popvisie
Gert Plas	Groninger (pop)Archieven
Edwin Pot	Het Viadukt
Barbara Risselada	Marketing Groningen
Berend Schans	Vereniging Nederlandse Poppodia en –Festivals
Peter Smidt	Buma Cultuur, Stichting Noorderslag
Ron Torenbosch	Gemeente Groningen dienst RO/EZ

¹³ De eerste bijeenkomst ging over *dance* en vond plaats met Groningse hoofdrolspelers op dit gebied. De tweede bijeenkomst was een integrale bijeenkomst met hoofdrolspelers en vertegenwoordigers van de hele popketen in Groningen.

Collegebrief - gr10.2406454.pdf

Tessa Valentien	Provincie Groningen
Willem Venema	Double Vee Concerts, voorheen Mojo Concerts
Erik Visser	Simplon
Margreeth Visser	Gemeente Groningen Milieudienst
Ruud de Vries	Muziek Organisatie Noord
Frans Vreeke	Fries Productiehuis Popcultuur, Frans Vreeke Advies & Management BV, voorheen EuroSonic/Noorderslag
Maty de Vreeze	Serum Events
Gerard Walhof	VPRO Radio, 3voor12, Stichting Noorderslag
Peter Weening	Vera
Johanz Westerman	zelfstandig DJ, Academie voor Popcultuur, 3voor12 Groningen
Robert Wiersum	ZAP Club

De inhoud van deze nota is niet per se het persoonlijke standpunt van de individuele betrokkenen.

BIJLAGE 2

Fysieke infrastructuur Gronings popdomein

legenda

- geel: structurele gemeentelijke subsidie
- oranje: incidentele gemeentelijke subsidie (via Kunstraad)
- roze: gemeentelijke projectsubsidie
- rood: geen gemeentelijke subsidie

A. Poppodia

Vera - Club for the international pop underground

Vera werkt aan het bevorderen en in stand houden van de erkenning van- en de belangstelling voor de internationale pop-underground in het algemeen en die van popmuziek in het bijzonder. Vera programmeert veel concerten en daarnaast wekelijks een film- en een swingavond. Vera Zienema toont experimentele film; het zogenaamde C-circuit. Voor concerten heeft Vera een grote zaal en een kelderbar. Vera programmeert jaarlijks circa 130 concertavonden in de grote zaal met Nederlandse en internationale bands. De Kelderbar geeft lokale bands een podium. Vera's Art Division verzorgt de concertaffiches en de tweewekelijks verschijnende Verakrant. Hiermee geeft Vera ook jonge kunstenaars en ontwerpers gelegenheid een publiek te vinden. De eigen offset afdeling drukt de Verakrant die gratis in de stad wordt verspreid in een oplage van 2500.

Situatie 2009

Vera

Artistiek en zakelijke leiding
Missie

Peter Weening en Robert Bangma
 Alg: Het bevorderen en in stand houden van de erkenning en belangstelling voor de internationale Pop Underground en de e popmuziek in het algemeen en de popmuziek in het bijzonder. Dit d.m.v. 1. Het bieden van een podium/locatie waar culturelen kunstzinnige activiteiten op het terrein van de internationale Pop Underground ontplooid worden. 2. Het onder de aandacht brengen en toegankelijk maken van de internationale Pop Underground bij een zo breed mogelijk publiek.

Bestaat sinds
Bestuursvorm
Doelgroep
Aantal activiteiten
Locatie/huisvesting
Zaalcapaciteit (indien van toepassing)
Aantal medewerkers (fte's)
Aantal vrijwilligers

1899
 Vereniging
 (pop)muziek liefhebbers
 120 concerten, 55 filmavonden, 46 swingavonden, 46 downstageavonden.
 Oosterstraat
 maximaal 510
 9,1
 230

Aantal bezoekers	29.000 (concerten), Dance/swing 31.350, Zienema 1275, zomercafe's 700x= 60.652
Verhouding subsidie/eigen inkomsten %	33/67
Structurele subsidie gemeente	369.000 gemeente
Incidenteel gemeentelijke subsidie	geen
Begrotingsomvang	1.117.783

Simplon

Poppodium Simplon programmeert, faciliteert, organiseert en ontwikkelt activiteiten op het gebied van popcultuur voor jongeren van 16 tot 27 jaar. Simplon richt zich op verschillende subculturen en programmeert daarom vier uiteenlopende muziekgenres; dance, hiphop/urban, pop/rock, en metal/punk/hardcore. Nieuwe stromingen als dubstep en Balkan beats krijgen een plek in de programmering. Daarnaast Naast fungeert Simplon als kweekvijver door een podium te bieden aan beginnend Gronings talent. Elke week worden beginnende regionale bands geprogrammeerd en programmeert Simplon lokaal talent als voorprogramma van (inter)nationale artiesten.

Situatie 2009

Simplon

Artistiek en zakelijke leiding

Missie

Hoofdprogrammeur Erik Visser, directeur Hubert Nauta

Simplon biedt als poppodium een veelzijdige en grensverleggende programmering op gebied van (populaire) muziek, cultuur en lifestyle voor jongeren uit stad Groningen en omstreken. Hierbij zijn wij voor onze vaste en vrijwillige medewerkers een boeiende en inspirerende werkomgeving en bieden wij een podium voor jong talent, om zo een stevige positie en een voortrekkersrol te verkrijgen binnen het popcircuit van Noord Nederland.

Bestaat sinds	1976
Bestuursvorm	Stichting
Doelgroep	Jongeren van 12 tot 27
Aantal activiteiten	41 concerten, 42 danceparty's, 36 lokaal talent, 8 stand-up comedy, 91 verhuur, 8 overig, 3 festivals
Locatie/huisvesting	Boterdiep
Zaalcapaciteit (indien van toepassing)	maximaal 400
Aantal medewerkers (fte's)	8,2
Aantal vrijwilligers	77
Aantal bezoekers	37.095 (waarvan 7.288 concerten en 13.971 danceparty's)
Verhouding subsidie/eigen inkomsten %	45/55
Structurele subsidie gemeente	394.900
Incidenteel gemeentelijke subsidie	x
Begrotingsomvang	830.000

De Oosterpoort
 De Oosterpoort is als De Oosterpoort & de Stadsschouwburg een werkmatschappij van de gemeente. Binnen de podiuminfrastructuur het grootste podium met de meest commerciële namen. De Oosterpoort heeft een grote zaal en een kleine zaal. In één huis, ze biedt jaarlijks circa 130 concerten pop, jazz en blues en niet-westerse muziek en circa 50 muziektheatervoorstellingen, festivals, familie- en kinderconcerten aan.

Situatie 2009

De Oosterpoort & de Stadsschouwburg

Artistiek en zakelijke leiding
Missie

Programmeerteam en Nynke Stellingsma
 De Oosterpoort & de Stadsschouwburg willen in het hart van de samenleving een inspirerend, actueel, gastvrij en technisch optimaal podium bieden aan belangwekkende kunstenaars en daar zoveel mogelijk, maar vooral het juiste publiek bij zoeken, dat van aanbod in een comfortabele en passende sfeer kennis kan nemen.

Bestaat sinds Schouwburg sinds 1883, Oosterpoort +/- sinds 1973

Bestuursvorm Gemeentelijke werkmatschappij

Doelgroep Breed, van groen tot grijs

Aantal activiteiten 88 popevenementen (naast de rest van de programmering natuurlijk)

Locatie/huisvesting Trompsingel 27

Zaalcapaciteit (indien van toepassing) kleine zaal maximaal 750, grote zaal maximaal 1900

Aantal medewerkers (fte's) 67,6

Aantal vrijwilligers geen

Aantal bezoekers popevenementen: 64.652 (totaal 236.803)

Verhouding subsidie/eigen inkomsten % 50/50 *

Structurele subsidie gemeente 5.993.000

Incidenteel gemeentelijke subsidie x

Begrotingsomvang 12.000.000 **

B. Festivals
EuroSonic/Noorderslag
 EuroSonic/Noorderslag wil hét platform zijn voor de ontwikkeling en promotie van de Europese popmuzieksector en biedt optredende acts, die vaak aan het begin van hun carrière staan, uit Nederland en de rest van Europa een kans op een internationale carrière.
 Het jaarlijks terugkerende evenement Noorderslag in De Oosterpoort geeft met meer dan 40 acts op 9 podia een overzicht van de stand van zaken van de Nederlandse popmuziek. De uitreiking van de Popprijs is een van de vaste hoogtepunten op deze avond. EuroSonic is de showcase van jong Europees talent aan professionals en publiek. Het festival is op de woensdag, donderdag en vrijdag vóór Noorderslag. Op circa 30 podia staan 220 acts uit 30 landen. Onlosmakelijk verbonden met deze showcase is de EuroSonic Noorderslag conference: drie dagen discussie, panels en workshops met 3000 professionals uit de (inter)nationale muziekindustrie. Sinds 2008 worden bovendien aan de vooravond van EuroSonic/Noorderslag de EBBA awards uitgereikt, dit evenement wordt in een fors gedeelte van Europa op de publieke televisie zenders uitgezonden.

Situatie 2009

EuroSonic Noorderslag

Artistiek en zakelijke leiding
Missie

Peter Smidt en Dago Houben
 EuroSonic Noorderslag wil hét platform zijn voor de ontwikkeling en promotie van de Europese popmuzieksector en daarmee de optredende acts uit Nederland en de rest van Europa een optimale kans bieden op een internationale carrière.

Bestaat sinds
Bestuursvorm
Doelgroep

1986
 Stichting
 Primair: mensen die een bijdrage kunnen leveren aan het succes van Europese acts. Secundair: liefhebbers.

Aantal activiteiten
Locatie/huisvesting
Zaalcapaciteit (indien van toepassing)
Aantal medewerkers (fte's)
Aantal vrijwilligers
Aantal bezoekers
Verhouding subsidie/eigen inkomsten %
Structurele subsidie gemeente
Incidenteel gemeentelijke subsidie
Begrotingsomvang

1 vierdaagse conferentie en showcasefestival per jaar
 Groningen
 Het hele jaar door 8.0 In de tijd rond het festival 329
 geen
 18.000
 40/60
 100.000 (van OCSW) 50.000 (van RO/EZ)
 48.000 (Ebbas)
 2.000.000

New Attraction
 Jaarlijks urban arts /urban lifestyle festival met deejays, acts, sport, dans, mode en media. De opbouw in alle programmaonderdelen verloopt van 'straat talent' tot internationale topartiesten. 7500 bezoekers, meer dan 150 acts.
 Het festivalpubliek is jong en cultureel divers.

Situatie 2009

New Attraction	
Artistiek en zakelijke leiding	Programmeerteam met Dennis Kok en Pieter Kleinhout, projectleiding Ingeborg Struyk
Missie	Festival: recht doen aan diversiteit in cultuurbeleving van jongeren; aansluiten bij actuele trends; presentatie en inspiratieplek.
Bestaat sinds	2003
Bestuursvorm	Stichting
Doelgroep	Jongeren tussen 15-28; waarvan 50% tussen de 15-19 is en 50% allochtoon is.
Aantal activiteiten	1 festival per jaar
Locatie/huisvesting	Kantoor Boterdiep, festival Kardingeplass
Zaai capaciteit (indien van toepassing)	0,5 (directie projectleidersniveau) 1 op stafniveau
Aantal medewerkers (fte's)	110
Aantal vrijwilligers	6.000
Aantal bezoekers	50/50
Verhouding subsidie/eigen inkomsten %	40.000
Structurele subsidie gemeente	x
Incidenteel gemeentelijke subsidie	
Begrotingsomvang	274.000

Gideon Muziek Festival
 Het Gideon Muziek Festival is een alternatief festival met dance, wereldmuziek, punk, hiphop, rock, punk etc. De acts zijn vaak minder commercieel en bekend. Het driedaagse festival werd in 2010 voor de vierde maal georganiseerd en groeit ieder jaar. Er zijn negen podia waar ongeveer 125 verschillende acts optreden. Naast het muziekterrein is er een campingruimte waar bezoekers kunnen overnachten.

Situatie 2009

Artistiek en zakelijke leiding	Artistiek leider/productie; Chris Garrit. Penningmeester; Remko Wind. Voorzitter; Diederik Idema
Missie	Samenbrengen van verschillende muzieksijlen ter bevordering van innovatie en culturele integratie. Ook het promoten van duurzame energie en kunst in de breedste vorm.
Bestaat sinds	2009 Daarvoor vanaf 2007 vanuit stichting Ons Belang.
Bestuursvorm	Stichting MOG (Muziek over Groningen)
Doelgroep	Breed publiek, van groen tot grijs uit de stad en ommelanden
Aantal activiteiten	1 driedaags festival en 1 previewparty in Simplon.
Locatie/huisvesting	Grote Markt 26
Zaalcapaciteit (indien van toepassing)	0.5
Aantal medewerkers (fte's)	120
Aantal vrijwilligers	1715 betalende bezoekers, 1100 via de gastenlijst
Aantal bezoekers	24/76
Verhouding subsidie/eigen inkomsten %	geen
Structurele subsidie gemeente	15.000
Incidenteel gemeentelijke subsidie	118.300
Begrotingsomvang	

Bevrijdingsfestival
 Jaarlijks organiseert de stichting Vier 5 mei op 5 mei het Bevrijdingsfestival op de Draf- en Renbaan in Groningen. In 2009 bezochten 55.000 mensen dit festival. Daarnaast ontwikkelt de stichting extra activiteiten gericht op basisschooljeugd, 35-plussers en ouderen. Dit gebeurt niet alleen op 5 mei maar ook in de aanloop naar bevrijdingsdag.

Situatie 2009

Bevrijdingsfestival

Artiestiek en zakelijke leiding	Programmeersteam en Diederik van der Meide
Missie	Betrokkenheid van de stedelijke en provinciale bevolking bij het gedachtegoed van 5 mei vergroten d.m.v. muziek
Bestaat sinds	1991
Bestuursvorm	Stichting Vier 5 mei
Doelgroep	Breed publiek, van groen tot grijs uit de stad en ommelanden
Aantal activiteiten	1 jaarlijks festival
Locatie/huisvesting	Oliemulderstraat 51
Zaalcapaciteit (indien van toepassing)	
Aantal medewerkers (fte's)	0 alleen maar freelancers zij vormen bij elkaar 1 fte
Aantal vrijwilligers	200 medewerkers
Aantal bezoekers	60.000
Verhouding subsidie/eigen inkomsten %	alle subsidies/ eigen inkomsten 1 : 2
Structurele subsidie gemeente	48.800
Incidenteel gemeentelijke subsidie	20.000 via Evenementengeld
Begrotingsomvang	388.000 euro

TakeRoot

Past, Present and Upcoming (North) American Music.
 Aanvankelijk gehouden in Assen sinds 2007 in De Oosterpoort in Groningen. Is inmiddels het enige Americana festival in Nederland. Werd de afgelopen jaren steevast door de publieke omroepen opgenomen en uitgezonden op radio (NPS, KRO).
 Op het -eendaagse- festival een spannende mix van singer-songwriters en bands die vanuit de traditie het huidige popklimaat vernieuwen. Er spelen 18 internationale acts gedurende 8 uren op 4 podia.

Situatie 2009

Artistiek en zakelijke leiding
Missie

Bestaat sinds

Bestuursvorm

Doelgroep

Aantal activiteiten

Locatie/huisvesting

Zaalcapaciteit (indien van toepassing)

Aantal medewerkers (fte's)

Aantal vrijwilligers

Aantal bezoekers

Verhouding subsidie/eigen inkomsten %

Structurele subsidie gemeente

Incidenteel gemeentelijke subsidie

Begrotingsomvang

TakeRoot

Johan Kleine (Buro-M) en Peter Sikkema (De Oosterpoort)

Festival: een overzicht geven van Americana en Roots muziek waarbij de nadruk ligt op die acts die vanuit de traditie het popklimaat een nieuwe impuls geven.

1998 (eerst in Assen en vanaf 2007 in Groningen)

Co-productie tussen Buro-M (eenmanszaak) en De Oosterpoort (Gemeentelijke dienst) (internationale muziekliefhebbers)

1 festival per jaar

De Oosterpoort

Alleen free-lance

40

3.000

10/90

X

15.000

150.000

C. Oefenruimtes en de exploitanten van studio's
Het Viadukt
 Viadukt verhuurt sinds 1989 oefenruimtes aan bands en heeft zich dankzij inspanningen van beheerders, bestuur en vrijwilligers ontwikkeld tot een centrum waar Groninger muzikanten repeteren en elkaar ontmoeten. Het pand heeft 17 repetitieruimtes, opslagruimtes voor bands en een concertzaal waar cd presentaties plaatsvinden en waar maandelijks bands geprogrammeerd worden in samenwerking met HAM radio. Wekelijks maken ongeveer 120 bands gebruik van het pand.

Situatie 2009

Artistiek en zakelijke leiding	Beheer en bestuur
Missie	Verhuren van goede en betaalbare oefenruimtes, ook wekelijks een podium bieden aan Groningse bands
Bestaat sinds	1980
Bestuursvorm	Stichting
Doelgroep	Muzikanten uit alle muziekgenres uit Groningen en omstreken.
Aantal activiteiten	Oefenruimtes elke dag, en wekelijks een concert
Locatie/huisvesting	H.L. Wichersstraat 2
Zaalcapaciteit (indien van toepassing)	ca 300
Aantal medewerkers (fte's)	2
Aantal vrijwilligers	10
Aantal bezoekers	500 per week voor de repetitieruimtes, 1500 per jaar voor de concerten
Verhouding subsidie/eigen inkomsten %	0/100
Structurele subsidie gemeente	geen
Incidenteel gemeentelijke subsidie	geen
Begrotingsomvang	geen

Muziek Organisatie Noord
Sinds 2008 is Muziek Organisatie Noord (MON) in de stad gevestigd. Het concept van MON gaat uit van 'alles onder één dak'. Het centrum heeft 12 oefenruimtes voor bands, 4 lesruimtes voor muziekdocenten en 1 ruimte voor koren, orkesten en workshops en 2 geluidscabines. MON biedt ook muzieklessen aan en heeft contact met particuliere zorginstellingen om muziekles voor specifieke doelgroepen te organiseren. Op dit moment zijn er 7 muziekdocenten; zang, toetsen, bas, gitaar, drums, blaas en compositie. Het gebouw blijkt goed geschikt voor workshops. MON faciliteert daarnaast voorspeelavonden, jamsessies en try-outs.

Situatie 2009

Artistiek en zakelijke leiding

Missie

Ruud de Vries

MON is een commercieel bedrijf met een maatschappelijke inslag. Multifunctioneel voor muziekbeoefening en beleving.

2008

Eenmanszaak

Breed van groen tot grijs, alle stromingen muziek van 8-88, + mensen met handicap, + scholen, kerkgemeenschappen

Aantal activiteiten

Oefenruimtes elke dag, bijna wekelijks evenementen (workshops, try-outs, voorspeelavonden, jamsessies)

Bieslookstraat 23

Locatie/huysvesting

Zaalcapaciteit (indien van toepassing)

Aantal medewerkers (fte's)

3,5

Aantal vrijwilligers

Geen

Aantal bezoekers

23.400 (terugkerend)

n.v.t.

n.v.t.

n.v.t.

100.000

Verhouding subsidie/eigen inkomsten %

Structurale subsidie gemeente

Incidenteel gemeentelijke subsidie

Begrotingsomvang

De stad kent een aantal kleinere studio- en repetitieplekken zoals Hundred Sound Accompany, Music and Lyrics en Bumrush the Building. En uiteraard wordt er in talloze garages en huiskamers in de stad gerepeteerd.

D. Educatieve instellingen
Stedelijke Muziekschool
 De kerntaak van de Muziekschool is muziekeducatie. Er zijn reguliere muzieklessen, vervolgcursussen voor talenten, individuele lessen voor talenten en een educatiepakket voor scholen. Ongeveer 1750 leerlingen volgen les bij de Muziekschool. Er zijn ook repetitiemogelijkheden, drummers en bands kunnen terecht in een van de 4 kelderruimtes. De school heeft 1 slagwerkstudio en 20 leslokalen voor onder meer pianisten, andere instrumentalist en zangers. Daarnaast is er een concertzaal met vleugel en orgel. Voor de repetitieruimtes zijn geen wachtlijsten, bands moeten wel een afspraak maken. Een onderdeel van de Muziekschool is de Popschool. Het is een initiatief van de Muziekschool en een samenwerking met poppodium Simplon. In de Popschool vormen jongeren een band die uiteindelijk ook gaat optreden. Jongeren kunnen maximaal drie jaar deelnemen.

Situatie 2009

Muziekschool

Artistiek en zakelijke leiding
Missie

Directeur: Jan Roemeling Onderwijs inhoud: Harry Broekman
 De Stedelijke Muziekschool Groningen is de toonaangevende partij op het gebied van muziekeducatie en de beoefening van amateurmuziek in de stad Groningen. Ons motto is: Muziek maken doe je samen! De Stedelijke Muziekschool wil een sleutelrol vervullen in het veld van muziekonderwijs en amateurmuziek. Wij zijn zichtbaar en toegankelijk zodat de burgers optimaal van ons aanbod, onze kwaliteiten en faciliteiten gebruik kunnen maken.
 1859

Bestaat sinds

Gemeentelijke werkmataatschappij

Bestuursvorm

Wij richten ons vooral op beginners maar zijn er ook voor gevorderden en talenten.

Doelgroep

Popschool 1 okt-1 juni 15 keer per jaar les in ondersteuning wekelijks bandcoaching

Aantal activiteiten

St. Jansstraat

Locatie/huisvesting

33 (excl. freelancers)

Zaalcapaciteit (indien van toepassing)

0

Aantal medewerkers (fte's)

Op scholen 11.000 kinderen per jaar (oriëntatielessen op scholen) + 2000 kinderen op hoofdlocatie, Leerlingenpresentaties per keer 110 mensen 60 x per jaar

Aantal vrijwilligers

1/3 inkomsten, 2/3 subsidie (bij de lessen) bij workshops ligt aandeel eigen inkomsten hoger

Aantal bezoekers

2.773.000

geen

1.852.000 (exclusief exploitatie)

Verhouding subsidie/eigen inkomsten %

Structurele subsidie gemeente

Incidenteel gemeentelijke subsidie

Begrotingsomvang

Academie voor Popcultuur

De Academie voor Popcultuur is één van de 18 schools van Hanzehogeschool Groningen en gevestigd in Leeuwarden. Met een curriculum gericht op muziek, vormgeving en nieuwe media is de Popacademie aantrekkelijk voor studenten die als creatieve ondernemers in de popindustrie aan de slag willen. De opleiding biedt studenten de mogelijkheid om artistieke vaardigheden op te doen bij Academie Minerva, het Prins Claus Conservatorium of een van de andere opleidingsinstellingen van de Hanzehogeschool Groningen en is daarmee onlosmakelijk met de stad verbonden.

Poparchieef Groningen

Het Poparchieef Groningen (<http://www.poparchieefgroningen.nl>) is een initiatief van het Gronings AudioVisueel Archief (GAVA) en het RHC Groninger Archieven in samenwerking met Dossier Popmuziek Groningen van Koen van Krimpen. GAVA beheert het AV-materiaal, RHC Groninger Archieven gaat over de foto's, flyers en affiches. Koen van Krimpen verzamelt al jaren informatie over popmuziek in Groningen en stelt deze informatie beschikbaar aan dit poparchieef.

E. Overig

Productiehuis Popcultuur

De Stichting Productiehuis Popcultuur Groningen is een initiatief van Vera, de afdeling Popprogrammering van de Oosterpoort en de Stichting Noorderslag. De missie van het Productiehuis Popcultuur Groningen is het stimuleren van de popcultuur in Groningen in de ruimste zin van het woord. De doelstelling van de organisatie is het initiëren, uitvoeren, werven, ondersteunen en faciliteren van interessante projecten op het gebied van popcultuur. Het Productiehuis Popcultuur zoekt naar de grenzen van het popdomein. Vaak resulteert dit in nieuwe samenwerkingsvormen tussen popmuzikanten en kunstenaars uit andere disciplines.

Situatie 2009

Artistiek en zakelijke leiding

Missie

Bestuur: Peter Sikkema, Robert Bangma, Frans Vreeke, Dago Houben. Dagelijkse bedrijfsvoering: Harmen van der Hoek

Bestaatsinds

Het stimuleren van de popcultuur in Groningen in de ruimste zin van het woord.

Bestuursvorm

2007

Doelgroep

Stichting met een 'bestuur + directie model' uit de Code Cultural Governance
Per project wordt een verschillende doelgroep bereikt. Generaliserend kan gezegd worden dat wij ons richten op publiek dat affiniteit heeft met popcultuur. De gemiddelde leeftijd bevindt zich binnen de bandbreedte van 15 jaar en 45 jaar.

Aantal activiteiten

Per jaar verschillend, dit hangt af van de mogelijkheden tot projectfinanciering per project. Het productiehuis heeft geen eigen middelen, het kan hierdoor alleen die projecten uitvoeren wanneer het financiële risico 0% is. In 2009 richtten zij zich op 4 activiteiten.

Locatie/huisvesting

Oosterpoort, afdeling Pop

Zaakcapaciteit

Niet van toepassing

Aantal medewerkers (fte's) 0. De stichting kan alleen met freelancers werken. Er zijn geen eigen middelen voor het aannemen van medewerkers.

Aantal vrijwilligers Dit verschilt per project.

Aantal bezoekers 1500 bezoekers verwacht in 2009

Verhouding subsidie/eigen inkomsten % n.v.t.

Structurele subsidie gemeente geen

Incidenteel gemeentelijke subsidie

Begrotingsomvang 75.000 in 2009. Deze begroting is volledig door projectfinanciering bij elkaar gebracht.

Hoewel popmuziek voor de volgende podia niet de *core business* is, vormen zij wel een schakel als podium in de popketen. Hetzij op een meer commercieel vlak, op het vlak van *cross over* pop producties of om een laagdrempelig podium te bieden voor (beginnende) bands.

Overige zalen/podia	Stichting Podium	Grand Theatre	Martiniplaza	Huize Maas	Kroegshot Café
Wat is de capaciteit van de zaal?	Maximaal 450	135/125	Maximaal 5000	Maximaal 700	Van 80 tot 180
Hoeveel pop/dance evenementen worden per jaar georganiseerd?	73	2 dagen per jaar tijdens EuroSonic	ca. 25	130	Elke week livemuziek
Hoeveel bezoekers komen gemiddeld per evenement/concert?	180	n.v.t.	2000	600	90 (gemiddelde over alle gesproken kroegen)
Hoeveel bezoekers komen gemiddeld per jaar voor de pop/dance evenementen?	13.000	n.v.t.	10.000	7800	4500 (gemiddelde over alle gesproken kroegen)

¹⁴ Café de Spieghele, Café Koster, Kroeg van Klaas, Crowbar, Café Marleen, Buckshot Café

Collegebrief - gr10.2406454.pdf

BIJLAGE 3

Infographic apart toegevoegd in pdf bestand

Collegedebrief - gr10.2406454.pdf

BIJLAGE 4

Verslag Werkbijeenkomst popvisie gemeente Groningen, Simplon, 7 oktober 2009, 10.00 – 13.00

aanwezig

Rigt Oostenbrug (projectleider), Pim van Klink (gespreksleider) Jacob Haagsma (Leeuwarder Courant, OOR), Peter van der Heide (Dagblad van het Noorden), Maarten Burger (Buckshot, Koninklijke Horeca Nederland), Harry Broekman (Stedelijke Muziekschool), Barbara Risselada (Marketing Groningen), Hester Diender (Gemeente Groningen, cultuur), Tessa Valentien (Provincie Groningen), Maaïke Wechgelaer (Gemeente Groningen, cultuur), Hubert Nauta (Simplon), Ron Torenbosch (Gemeente Groningen, EZ) Pieter Kleinhout (New Attraction), Ingeborg Struyk (New Attraction / Urban House), Dennis Kok (New Attraction), Chris Garrit (Gideon Music Festival), Marco Bentz van den Berg (Kunstraad), Harmen van der Hoek (Productiehuis Popcultuur), Appie Clermonts (Plato), Sieto Kiewiet (Viadukt), Erik Visser (Simplon), Robert Bangma (Vera), Peter Weening (Vera), Gert Plas (Groninger (pop)Archieven), Richard de Vries (notulist)
Tijdelijk: wethouder Jaap Dijkstra

Opening van de ochtend door Rigt Oostenbrug

Voor de gemeentelijke popvisie is een ruim aantal interviews afgenomen bij belanghebbenden en spelers in (de omgeving van) de Groningse popsector. De powerpoint presentatie (zie bijlage 5) vat de bevindingen van de interviews samen in een sterke zwakte analyse waarmee de huidige stand van zaken in de Groningse popsector weergegeven wordt.

Aanvullend hierop: popmuziek is de sector die, ook landelijk, de minste subsidie aanvraagt, en is tegelijkertijd de meest ondernemende vorm van cultuur.

Er volgen twee aanvullingen vanuit de zaal:

- De focus is nu gericht op podia. Opleiding en talentontwikkeling moeten ook niet vergeten worden.
- Er wordt benadrukt dat professionalisering belangrijk is. Het motto van de huidige cultuurnota is 'De basis op orde', laten we dit motto vooral niet uit het oog verliezen.

Samenwerking?

In de analyse staat New Attraction (NA) onder kansen. Dit is opmerkelijk omdat het festival immers al tien jaar bestaat, waarom is het stadium van 'kans' niet reeds gepasseerd? Dit is een gebrek aan erkenning en daardoor aan subsidie-, netwerk-, podium- en educatiemogelijkheden. Nieuwe initiatieven zoals NA moeten de kans krijgen onderdeel te worden van het bestaande popcircuit, daarvoor is meer openheid in het circuit nodig.

Het blijkt voor alle instellingen, maar vooral voor nieuwkomers moeilijk te zijn om de eerste verantwoordelijkheid als organisatie te verenigen met de verantwoordelijkheid die de organisatie heeft als onderdeel van het grotere popnetwerk. Instellingen denken teveel risico te lopen hun eigen kenmerkende 'smoel' te verliezen als zij teveel opgaan in het grotere geheel. De vraag is hoe met verschillen binnen de sector omgegaan kan worden. Zijn ze een bedreiging of juist een kans voor samenwerking?

Geld

De popsector neemt in de natuurlijke volgorde van subsidieverstrekking een lage plaats in. De subsidie verhouding popsector en andere kunstsectoren zou door de diverse overheden meer in verhouding moeten worden getrokken. Los van de recessie is het in het Noorden van het land lastig sponsormogelijkheden te vinden in het bedrijfsleven. Veel grote bedrijven of multinationals hebben we hier niet. Maar toch is er ook hier meer mogelijk dan nu het geval is.

Een voorbeeld is de toeristenbelasting waarvan een gedeelte naar het Groninger Museum gaat. Hier zou bijvoorbeeld Eurosonic/Noorderslag ook aanspraak op moeten kunnen maken.

Een ander moeilijk punt aangaande geld en subsidieverstrekking is de reactiesnelheid op aanvragen vanuit de popsector. Pop is een dynamische sector en huidige reactietermijnen bij overheden en fondsen sluiten hier niet op aan.

Het sleutelwoord is hier samenwerking. Als de Groningse popinstellingen zich verenigen om één lobby te voeren, staat de sector sterker.

Onderzoek naar consumenten?

Concertbezoek krijgt steeds meer concurrentie binnen de bestedingspatronen van jongeren. Mobiele telefoons, kleding etc. krijgen prioriteit bij besteding. Daarbij binden jongeren zich steeds minder vaak voor langere tijd aan één bepaald(e) genre of band. Concertbezoek gebeurt vaker op incidentele basis en er wordt 'gesnuffeld' bij verschillende genres. Er is behoefte aan een breed onderzoek, niet alleen onder concert- en festivalbezoekers. Hierbij zou aangesloten kunnen worden bij onderzoeken die jaarlijks uitgevoerd worden door Marketing Groningen of RO/EZ.

Samenvatting tot dusver door Pim van Klink

- 1) Er zijn problemen op het gebied van kansen voor talenten / nieuwe toetreders tot het popcircuit; nieuwkomers hebben het zwaar. De mate van samenwerking is ook een punt: iedereen neemt allereerst verantwoordelijkheid voor zichzelf. Er is twijfel over de bijdrage aan het collectief en hoe dit moet/kan.
- 2) Een ander probleem is de verhouding tussen de (subsidiërende) overheid en de popsector, onder andere door een ontbrekende lobbykracht van de laatste.

Over het grotere organisme, doelstellingen en voetbal

De deelnemers wordt gevraagd welke concrete dingen de afzonderlijke instellingen (vanuit hun expertise) kunnen doen om de sector als geheel te versterken. M.a.w. wat zijn de doelstellingen van de instellingen als het gaat om het versterken van het Groningse popklimaat? Waar moet het 'grotere organisme' naartoe?

Doelstellingen en voetbal

Simplon geeft n.a.v. de vorige vraag een voorzet en noemt haar Mission Statement: "Simplon moet een gezond platform zijn met een brede programmering en een aantrekkelijke plek om te werken en te komen. Het wil een positieve bijdrage leveren aan het popklimaat. In de programmering probeert Simplon een balans te vinden tussen 'cash cows' en nieuwe initiatieven. Om jong publiek te bedienen worden entreekosten niet boven een bepaald niveau getrokken."

De doelstelling van De Oosterpoort is een compleet popaanbod voor de stad. Grote namen én nieuw talent (EuroSonic, Take Root, Rhythm & Blues, maar ook Bevrijdingsfestival). Het belang van het hebben van een eigen smoel wordt hierbij onderstreept.

Pim van Klink geeft denkrichtingen aan. Wat is bijvoorbeeld de rol van repetitieruimtes (Het Viadukt) in de keten van popinstellingen? Of wat zou je als sector kunnen doen met het krediet dat Vera heeft opgebouwd?

Robert Bangma trekt een parallel met FC Groningen. Kampioen van Nederland worden is niet realistisch maar we willen wel meedoen in de subtop, dit zou ook kunnen gelden voor Groningen als popstad. De vraag is hoe het tactisch plan om dit te bereiken/behouden, eruit zou moeten zien.

Een betere samenwerking tussen de afzonderlijke spelers in de keten lijkt de basis te zijn hiervoor. Een voorbeeld van de werking van de popketen is de gang die beginnende muzikanten binnen de keten maken. Ze komen bij de Muziekschool in aanraking met het zelf maken van muziek, worden geïnspireerd door concertbezoek bij Vera en komen terecht bij het Viadukt om te repeteren. (daarna doorstromen naar optredens in kroegencircuit, Simplon en....) Een ander voorbeeld van de werking van de keten is het één-tweetje tussen scouting en jeugdopleiding (net als bij voetbal). Vera is bij uitstek een scoutingplek en De Oosterpoort de zogenaamde Champions League. Geef elkaar de ruimte, maar blijf in overleg over de invulling van deze ruimte.

Deelnemers zijn het er over eens dat het teamwork binnen de popsector niet optimaal is momenteel. Het is nog teveel ieder voor zich, terwijl meer bereikt zou kunnen worden als de neuzen dezelfde kant op staan.

Een andere bedreiging is het kleiner wordende instapcircuit voor de Groningse bandjes. Voor muziekcafés als de Spieghele wordt het steeds moeilijker om live muziek te programmeren. Dit wordt

Collegedebrief - gr10.2406454.pdf

deels opgevangen door de instellingen, zo heeft Simplon een avond voor jong talent. Toch is dit geen sluitende oplossing omdat het voor publiek niet laagdrempelig genoeg is.

NA formuleert haar visie op het doel van de Groningse popsector als geheel als volgt: Talent moet in Groningen groot kunnen worden, en andersom moeten grote acts naar Groningen kunnen komen. Dit zou een heldere doelstelling zijn die SMART gemaakt zou moeten worden.

Vera benadrukt dat een groeiende popsector gericht moet zijn op groei van de bestaande instellingen, niet op het organiseren van grootschalige nieuwe festivals etc. (consolideren). De bestaande structuur moet verstevigd worden, verwezen wordt naar de basis op orde. Groei is ook voor Noorderslag en De Oosterpoort absoluut een doel.

Pim van Klink vraagt de deelnemers wat er nodig is in Groningen om in de popsector de samenwerking te verbeteren; zelfsturing of moet er een trainer a la Ron Jans komen?

Programmeuroverleg zou geïnstitutionaliseerd kunnen worden. Het is voor de stad van belang dat er grote namen optreden. Kleinere podia merken op dat zij weinig terugzien voor de rol die zij spelen bij het naar Groningen halen van talentvolle bands die later uitgroeien naar grote kaskrakers en in De Oosterpoort terecht komen. Om dit op te lossen kunnen zogenaamde percentage afspraken gemaakt worden. Bijvoorbeeld: als Vera heeft geïnvesteerd in een band die groot wordt, zou De Oosterpoort Vera een percentage kunnen betalen op het moment dat deze geboekt wordt door De Oosterpoort. Peter Sikkema geeft aan hiervoor open te staan. (Het Robben effect: als er een transfer plaatsvindt van Arjen Robben naar een nieuwe club vangt de voetbalclub in Bedum een % daarvan.)

Samenwerking tussen de instellingen zou ook een de imago versterking van Groningen als popstad ten goede kunnen komen. Wat doen de instellingen op dit moment aan stadspromotie (gezamenlijke lobby bij Marketing Groningen die geen gebruik maakt in haar campagnes van het imago dat Groningen op dat gebied heeft)?

Er zouden bijvoorbeeld zalen 'ingekocht' kunnen worden bij festivals in het buitenland voor de promotie van Groninger talent.

Pim van Klink daagt de deelnemers ten slotte uit de komende tijd na te denken over wat groei is of zou moeten zijn in de Groningse popsector als geheel. Hierbij kunnen alle schakels in de keten een rol spelen, van podium tot kroeg en van Muziekschool tot platenzaak. Vergeet hierbij ook niet de rol van de (Noordelijke) media en Marketing Groningen, de band hiermee kan beter en zij zouden andersom beter gebruik moeten en kunnen maken van het imago dat Groningen heeft als popstad.

Conclusies

- Groningen als popstad is kansrijk, een goede compacte infrastructuur en alles wat hier is bieden voldoende kansen.
- De basis is in de Groningse popsector is nog niet helemaal op orde. Instellingen staan aan de vooravond van een professionaliseringsslag.
- Instellingen hebben hun eigen doelstellingen helder omschreven, er ontbreekt echter een doelstelling voor de Groningse popsector als geheel: wat kunnen instellingen doen vanuit hun expertise als bijdrage voor de popsector als geheel. Dit is iets waar instellingen de komende tijd over na moeten denken.
- Groningen beschikt over een complete popketen, waarbij de nadruk ligt op de podia. Echter een keten werkt pas als alle schakels benut worden. Dus ook educatieve instellingen, repetitieruimtes en speelplekken voor beginnende bands zijn als 'humuslaag' voor een goed popklimaat.
- De Groningse popinstellingen kennen elkaar goed maar trekken niet op als eenheid. Juist het opereren als eenheid naar buiten toe kan afzonderlijke posities en de sector als geheel versterken.
- Niet alleen onderlinge relaties kunnen versterkt worden, maar ook die met de pers, de overheid, commerciële partijen en het kroegencircuit.

Collegebrief - gr10.2406454.pdf

- De popsector moet nadenken over de vorm waarin een stevige samenwerking tot stand komt zodat de doorstroming binnen de gehele keten optimaal verloopt.

BIJLAGE 5

Samenvattende SWOT analyse van de interviews met vertegenwoordigers van binnen en buiten het Groningse popveld. De analyse geeft de huidige stand van zaken in de Groningse popsector weer.

<p>Sterkte</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fysieke infrastructuur podia sterk ontwikkeld • (Inter)nationaal sterk geprofileerd podium (Vera) en festival (Eurosonic) • Duidelijk inhoudelijk (herkenbaar) profiel • Aanwezigheid en ruimte voor alle genres en niveaus • Compact stad, alles op loopafstand • Goede lokale scène, niet alleen gericht op student • Groningen bandjesstad • Oefenruimtes op orde • Geen concurrentie in naaste omgeving • kroegencircuit/sfeer • Het uitgangspunt voor samenwerking is goed • Bevolkingssamenstelling 	<p>Zwakte</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beleidsmatige versnippering gemeente • Gemeentelijke processen en procedures sluiten niet aan op de processen die zich afspelen in de pop (podiumkunsten) • Professionalisering/opvolging • Marketing/marktaandeel • Structuur van werkmaatschappijen (?) • Erkenning economische belang popmuziek
<p>Kans</p> <ul style="list-style-type: none"> • Noordelijke samenwerking • Ontwikkeling van evenementenbeleid • Studenten (bevolkingssamenstelling) • Erkenning economisch belang • Unieke Groninger structuur (één grote gemeente en provincie) • Academie voor Popcultuur • Er gaat niets boven Groningen • Ontwikkelingen cross-over producties • Creatieve stad • Optredens steeds belangrijker • Gideon, New Attraction 	<p>Bedreiging</p> <ul style="list-style-type: none"> • Economische crisis • Rookverbod • Toenemende concurrentie • Regelgeving (overheid) • Financiële positie en bedrijfsvoering podia • 'Veilige' keuzes in programmering • Toename incidenteel concertbezoek jongeren (voorheen meer structureel) • Vinden van sponsoren

Collegedebrief - gr10.2406451.pdf

.
. .
Bestuursdienst

Aan de leden van de gemeenteraad van Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	050-3674225	Bijlage(n)	2	Ons kenmerk	HV 10.2374023
Datum	16 SEP 2010	Uw brief van		Uw kenmerk	
Onderwerp	Contouren van eigen bijdrage beleid Wmo				

Geachte heer, mevrouw,

Met onze brief van 24 november 2009 hebben wij u een verkenning geschetst van de mogelijkheden voor eigen bijdrage beleid voor individuele voorzieningen die we in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) verstrekken. In die brief van 24 november 2009 gingen we kort in op het doel en de prestatievelden van de Wmo en op de manier waarop daaraan de eerste jaren in Groningen inhoud is gegeven.

We schetsten dat in de komende jaren de focus meer gericht zal zijn op het realiseren van samenhangend beleid, dat de aandacht nog verder verlegd zal worden van individuele voorzieningen naar een breder aanbod van collectieve voorzieningen en dat we bij het zoeken naar oplossingen voor burgers met beperkingen, nadrukkelijker de eigen verantwoordelijkheid van die burgers willen betrekken. We informeerden u over de verschuivingen van AWBZ naar Wmo, waardoor nieuwe doelgroepen bij de gemeente in beeld komen die een beroep doen op de Wmo en we meldden dat die ontwikkelingen kosten met zich meebrengen.

Wij zijn ingegaan op de redenen voor eigen bijdrage beleid. We gaven aan dat we extra middelen nodig zullen hebben om het beroep op de Wmo betaalbaar te houden, nieuw beleid te kunnen ontwikkelen en de effecten van de verschuivingen van AWBZ naar Wmo te kunnen opvangen. Maar ook dat bij het gedachtegoed van de Wmo past dat bij het zoeken naar de best mogelijke manier om de beperkingen van een burger te compenseren, van die burger gevraagd wordt dat hij zaken die hij zelf kan oplossen, ook zelf oplost.

We hebben de relevante wettelijke kaders toegelicht en de uitgangspunten beschreven voor eigen bijdrage beleid zoals die in het Wmo meerjarenprogramma 2008-2010 en uit het collegeprogramma 2006-2010 waren geformuleerd.

Omdat de effecten van eigen bijdrage beleid zowel voor de gemeente als voor de individuele cliënt groot kunnen zijn, werd voorgesteld en besloten de discussie over dit beleid te verschuiven naar een tijdstip ná installatie van de nieuwe raad en het nieuwe college. Dat tijdstip is nu aangebroken.

In deze brief schetsen wij u de contouren van eigen bijdrage beleid zoals ons dat thans voor ogen staat. Dit beleid moet uiteindelijk formeel vastliggen in een Verordening, in een Besluit maatschappelijke ondersteuning en in een Verstrekkingenboek. We koersen op een ingangsdatum per 1 juli 2011.

SE.4.C

Collegebrief - gr10.2406451.pdf

Dat geeft ons de gelegenheid de adviesorganen op een consciëntieuze wijze mee te nemen in het proces. Ook kunnen we individuele cliënten dan tijdig informeren over (op handen zijnde) wijzigingen in het eigen bijdrage beleid.

Achtereenvolgens komen in deze brief aan de orde:

1. De wettelijke kaders voor eigen bijdrage beleid
2. Het huidige eigen bijdrage beleid
3. Redenen voor wijziging van het huidige eigen bijdrage beleid
4. De uitgangspunten voor eigen bijdrage beleid
5. De contouren van eigen bijdrage beleid zoals ons dat voor ogen staat
6. Financiële effecten daarvan
7. Betrokkenheid en visie adviesorganen

1 De wettelijke kaders voor eigen bijdrage beleid

In het landelijk Besluit Maatschappelijke Ondersteuning zijn de regels beschreven waaraan gemeenten zich moeten houden als zij eigen bijdrage beleid willen voeren voor Wmo voorzieningen. Voor alle voorzieningen behalve voor rolstoelen mag wettelijk een eigen bijdrage¹ gevraagd worden. De eigen bijdrage mag gevraagd worden zolang de voorziening gebruikt wordt behalve wanneer de voorziening in eigendom (in natura of in geld) verstrekt wordt: in dat geval mag gedurende 3 jaar een eigen bijdrage gevraagd worden. De eigen bijdrage wordt opgelegd over periodes van 4 weken. Per periode mag de eigen bijdrage niet hoger zijn dan de door de wetgever bepaalde zogenaamde 'Maximale periodebijdrage', en ook niet hoger dan de kosten van de voorziening. De Maximale periodebijdrage is afhankelijk van de leeftijd (65-/65+) en de samenlevingsvorm (alleenstaand/samenwonend) van de cliënt en van het (bruto) verzamelinkomen van cliënt en eventuele partner. Het Centraal Administratie Kantoor (CAK) is het wettelijke bevoegde orgaan dat uitvoering geeft aan het eigen bijdrage beleid.

In de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg) is geregeld dat het Rijk chronisch zieken en gehandicapten gedeeltelijk compenseert voor de extra kosten die zij hebben. Voor de eigen bijdrage in de Wmo betekent dit dat het Rijk cliënten compenseert voor 33% van de eigen bijdrage. Ook voor de Wtcg is het CAK het wettelijke bevoegde uitvoeringsorgaan. Het CAK verrekenet de compensatie direct bij de oplegging van de eigen bijdrage.

Er is een anticumulatieregeling van kracht. Eigen bijdragen voor AWBZ en Wmo worden bij elkaar geteld en mogen samen nooit hoger zijn dan de Maximale periodebijdrage. Bij de anticumulatie is de eigen bijdrage van de gemeente preferent. Dat wil zeggen dat de cliënt eerst de eigen bijdrage betaalt voor de Wmo voorziening; alleen als de Maximale periodebijdrage daar nog ruimte voor biedt, betaalt de cliënt ook (een deel van) de eigen bijdrage voor AWBZ zorg.

In bijlage 1 is de methode van het berekenen van de Maximale periodebijdrage toegelicht.

2 Het huidige eigen bijdrage beleid

In de tijd dat hulp bij het huishouden nog onder de AWBZ viel (tot en met 2006) moesten cliënten een eigen bijdrage betalen voor die hulp. Toen in 2007 de Wmo van kracht werd, hield het Rijk bij de overheveling van het budget voor hulp bij het huishouden rekening met eigen bijdrage opbrengsten; evenals vrijwel alle andere gemeenten namen wij dat beleid toen over. Verder hanteerden wij bij de invoering van de Wmo het uitgangspunt dat er voor cliënten met 'oud Wvg' voorzieningen niets zou

¹ In de wet wordt onderscheid gemaakt tussen eigen bijdrage en eigen aandeel. Dat 'technische' onderscheid is in de context van deze notitie niet relevant. Waar in deze notitie de term eigen bijdrage staat, wordt bedoeld: eigen bijdrage of eigen aandeel.

Collegedebrief - gr10.2406451.pdf

veranderen door de overgang naar de Wmo. Onder de Wvg werd geen eigen bijdrage gevraagd voor de voorzieningen, dat beleid hebben wij toen dus gecontinueerd. Dat betekent dat op dit moment alleen voor hulp bij het huishouden een eigen bijdrage gevraagd wordt. Bij de vaststelling van de hoogte van de eigen bijdrage wordt de volledige ruimte benut die de wetgever daarvoor biedt.

3 Redenen voor wijziging van het huidige eigen bijdrage beleid

Er zijn verschillende redenen waarom het wenselijk is het eigen bijdrage beleid Wmo te herzien.

1. Het past in het gedachtegoed van de Wmo dat bij het zoeken naar de best mogelijke manier om de beperkingen van een burger te compenseren, van die burger gevraagd wordt dat hij zaken die hij zelf kan oplossen, ook zelf oplost of er een eigen bijdrage aan levert.
2. Binnen de Wmo is op dit moment sprake van onevenredigheid en inconsistentie waar het gaat om het heffen van eigen bijdragen. Voor de ene voorziening moet wel een eigen bijdrage worden betaald voor de andere niet. Dit feit is historisch bepaald en niet op inhoudelijke gronden.
3. Er zijn middelen nodig om het beroep op de Wmo betaalbaar te houden, nieuw beleid te kunnen ontwikkelen en de effecten van de verschuivingen van AWBZ naar Wmo te kunnen opvangen. Verder staan we voor een grote bezuinigingsopgave, waarvan de noodzaak nog eens bevestigd is door de aangekondigde maatregelen in de junicirculaire. In onze bezuinigingsvoorstellen hebben wij aangegeven dat we met uitbreiding van het eigen bijdrage beleid een bezuiniging van € 750.000 willen realiseren.

Overigens zijn heel veel gemeenten bezig met voorbereidingen voor nieuw eigen bijdrage beleid. We hebben het eigen bijdrage beleid van ruim 20 gemeenten onderzocht. Het algemene beeld is dat alle gemeenten een eigen bijdrage vragen voor hulp bij het huishouden en dat ongeveer de helft van die gemeenten ook een eigen bijdrage vraagt voor andere Wmo voorzieningen. Een groot deel van de gemeenten onderzoekt op dit moment de mogelijkheden voor uitbreiding van het eigen bijdrage beleid.

4 Uitgangspunten voor eigen bijdrage beleid

Voor het nieuw te formuleren eigen bijdrage beleid gelden de vier uitgangspunten uit onze brief aan u van 24 november 2009 (punten 1 tot en met 4). Daaraan hebben we er in ons collegeprogramma 2010-2014 'Groningen, progressief met energie, Stad voor iedereen' nog één toegevoegd (punt 5).

1. *Het eigen bijdrage beleid doet recht aan "de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten".*
Dit principe passen we nu toe bij de gebruikers van hulp bij huishouden. Cliënten betalen nooit meer dan de maximale periodebijdrage. Omdat die bijdrage inkomensafhankelijk is, wordt recht gedaan aan het principe dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. Lagere inkomensgroepen betalen slechts een klein bedrag.
2. *Er wordt geen eigen bijdrage beleid gevoerd dat een bepaalde groep onevenredig zwaar treft.*
Omdat in Groningen op dit moment alléén gebruikers van hulp bij het huishouden een eigen bijdrage betalen, is nu sprake van onevenredigheid. Maar binnen de groep cliënten die een eigen bijdrage betaalt, is geen sprake van onevenredigheid; hoe hoog de kosten van de voorzieningen ook zijn, cliënten betalen nooit meer dan de maximale periodebijdrage. Die is voor iedereen op dezelfde manier berekend en treft dus niemand onevenredig zwaar.
3. *Er wordt zoveel mogelijk consistent beleid gevoerd.*
Alle individuele Wmo voorzieningen dragen eraan bij dat mensen zolang mogelijk zelfstandig kunnen zijn en kunnen participeren in de samenleving. Er is sprake van inconsistentie wanneer, zoals nu nog het geval is, voor de ene voorziening wel een eigen bijdrage gevraagd wordt en voor de andere niet.

Collegebrief - gr10.2406451.pdf

4. *De administratieve last voor cliënt en gemeente blijft tot een minimum beperkt.*
Voor het bepalen van de eigen bijdrage hoeven cliënten geen administratieve gegevens aan te leveren, zij krijgen automatisch beschikkingen van het CAK. Maar veel cliënten zijn ontevreden over de werkwijze van het CAK. Hier komen we op de laatste pagina op terug.
5. *Het eigen bijdrage beleid mag de toegankelijkheid van de voorzieningen niet in gevaar brengen.*
Doordat het beleid aan alle bovengenoemde uitgangspunten gaat voldoen, zal de toegankelijkheid van de voorzieningen in principe niet in gevaar komen. Bij de hoogte van de eigen bijdrage houden we voldoende rekening met de draagkracht. Een groot deel van de minima kan een beroep doen op hun ziektekostenverzekering, soms is een beroep op bijzondere bijstand aan de orde. Bij de verdere uitwerking van het beleid zullen we nagaan voor welke situaties nog maatwerk ontwikkeld moet worden.

5 De contouren van eigen bijdrage beleid zoals ons dat voor ogen staat

Onderstaand schetsen we de contouren van een eigen bijdrage beleid dat naar onze mening het meest recht doet aan de uitgangspunten en dat tegelijkertijd ook een positief effect heeft op de voor de Wmo beschikbare middelen.

We willen een eigen bijdrage vragen voor alle woon- en vervoersvoorzieningen waarvoor dit wettelijk mogelijk is. Er is geen reden om voor de ene voorzieningsoort wel eigen bijdrage beleid te voeren, en voor de andere niet, immers al deze voorzieningen dragen eraan bij dat mensen zolang mogelijk zelfstandig kunnen zijn en kunnen participeren in de samenleving. Het effect is dat voor alle gebruikers van een Wmo voorziening eenzelfde eigen bijdrage beleid geldt.

Voor één voorziening maken we een uitzondering, namelijk voor het gebruik van de deeltaxi. Dit vanwege het feit dat burgers daarvoor al het gangbare openbaar vervoer tarief betalen. De hoogte van de eigen bijdrage willen we, net als bij hulp bij het huishouden al het geval is, gelijk stellen aan de Maximale periodebijdrage tenzij deze hoger is dan de kosten van de voorziening; in dat geval is de eigen bijdrage gelijk aan de kosten van de voorziening.

We willen de eigen bijdrage vragen voor de wettelijk maximale duur. Bij verstrekking van woningaanpassingen en van andere voorzieningen die we vanaf 1 juli 2011 in eigendom geven is dit gedurende 3 jaar. In alle andere gevallen vragen we een eigen bijdrage zolang de voorziening gebruikt wordt, ook aan cliënten die deze voorziening vóór 1 juli 2011 in bruikleen kregen.

Het komt er dus op neer dat we de volledige ruimte willen gaan benutten die de wetgever biedt.

Ook hier willen we voor één voorziening een uitzondering maken: Voor een verhuis- en inrichtingskostenvergoeding willen we niet gedurende 3 jaar, maar slechts gedurende 2 jaar een eigen bijdrage opleggen. Dit omdat de relatie tussen de gebeurtenis van de verhuizing en het betalen van de eigen bijdrage in de beleving van de cliënt anders te onduidelijk wordt.

Door een tijdige en toegankelijke communicatie denken wij dat er geen gewenningsperiode voor bestaande cliënten noodzakelijk zal zijn, maar bij de verdere voorbereiding van de uitvoering kan blijken dat dit anders ligt.

Algemeen gebruikelijk

Beleed voor het algemeen gebruikelijk stellen van voorzieningen maakt feitelijk geen deel uit van eigen bijdrage beleid, maar van verstrekkingenbeleid. Besluitvorming erover zal dan ook plaatsvinden bij de behandeling van een voorstel voor nieuw verstrekkingenbeleid.

Maar omdat beleid voor het algemeen gebruikelijk stellen van voorzieningen wel gevolgen heeft voor gemeente en cliënt, besteden we er hier wel enige aandacht aan.

Volgens jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep is een zaak algemeen gebruikelijk indien de voorziening niet speciaal voor gehandicapten is bedoeld, in de reguliere handel verkrijgbaar is en in prijs vergelijkbaar is met soortgelijke producten. Uit diezelfde jurisprudentie blijkt dat in de loop der jaren steeds meer voorzieningen aan deze definitie voldoen en in die zin als algemeen gebruikelijk

Collegedebrief - gr10.2406451.pdf

kunnen worden beschouwd. In het kader van nieuw verstrekkingenbeleid onderzoeken wij net als veel andere gemeenten welke voorzieningen wij in ons verstrekkingenbeleid als algemeen gebruikelijk zullen opnemen.

Overigens moet een voorziening die op zichzelf als algemeen gebruikelijk wordt beschouwd, wél worden verstrekt wanneer persoonskenmerken, individuele behoefte en financiële capaciteiten van een individuele cliënt daar aanleiding toe geven. Beoordeling van aanvragen van algemeen gebruikelijke voorzieningen, vraagt dus om maatwerk.

6 Financiële effecten van eigen bijdrage beleid

Zowel voor de individuele cliënt als voor de gemeente Groningen heeft het nieuwe eigen bijdrage beleid financiële effecten; onderstaand schetsen we die effecten in grote lijn. We hebben ons daarbij gebaseerd op onze kennis van aanvragen en verstrekte voorzieningen, maar we hebben ook aannames moeten doen. Zo gaan we er bijvoorbeeld vanuit dat de inkomens verdeling binnen de groep mensen die vanaf juli 2011 voor het eerst een eigen bijdrage gaat betalen, hetzelfde is als die binnen de groep mensen die ook nu al een eigen bijdrage betaalt. Ook hebben we aannames gedaan over het aantal cliënten dat naast de Wmo voorziening ook een AWBZ voorziening heeft.

Financiële effecten voor de cliënten

Op dit moment zijn er ongeveer 5.000 cliënten in Groningen die een eigen bijdrage betalen; dat is de groep die korter of langerdurend hulp bij het huishouden ontvangt. Een aantal van deze cliënten heeft óók een woon- of vervoersvoorziening waarvoor een eigen bijdrage gevraagd gaat worden. Toch zal het grootste deel van deze groep (we schatten ruim 90 %) na invoering van het nieuwe eigen bijdrage beleid niets of slechts heel weinig meer gaan betalen dan nu het geval is: zij betalen namelijk ook nu al de Maximale periodebijdrage (of bijna).

Na invoering van het nieuwe eigen bijdrage beleid zullen 1.500 à 2.000 cliënten per jaar voor het eerst een eigen bijdrage voor de Wmo gaan betalen. (In de aanlooperperiode zullen dat er minder zijn). Van hen betaalt een deel al wel een eigen bijdrage voor AWBZ zorg. Het grootste deel van deze groep cliënten zal echter voor het eerst geconfronteerd worden met een eigen bijdrage, die, rekening houdend met de Wtcg compensatie gemiddeld zo'n € 300 à € 350 per jaar zal bedragen.

In bijlage 2 zijn de maximaal te betalen bedragen aangegeven. (Nb. Voor cliënten die hulp bij het huishouden hebben, gelden die bedragen al vanaf het begin van de Wmo.)

Indien nodig kunnen cliënten voor de eigen bijdrage een beroep doen op de bijzondere bijstand. Op dit moment gebeurt dit slechts sporadisch. Dat komt omdat een groot deel van de mensen die daarvoor in aanmerking komt, bij Menzis verzekerd is voor eigen bijdragen voor hulp bij het huishouden. Die verzekering is een uitvloeisel van het in het kader van minimabeleid gesloten contract met Menzis "Overeenkomst Collectieve (ziektelkosten) verzekeringen voor minima gemeente Groningen".

We onderzoeken of we de dekking kunnen doen uitbreiden tot eigen bijdragen voor alle individuele Wmo voorzieningen.

Financiële effecten voor de gemeente Groningen

De inkomsten van de eigen bijdrage zullen pas drie jaar na invoering van het nieuwe beleid hun structurele niveau bereikt hebben. Dat komt omdat over verstrekkingen die vóór 1 juli 2011 in eigendom zijn verstrekt, géén eigen bijdrage gevraagd kan/mag worden.

Voor een benadering van de hoogte van de extra inkomsten moeten we veel aannames doen. We schatten de toename van de eigen bijdragen inkomsten op jaarbasis op een bedrag binnen een bandbreedte tussen € 0,7 en € 0,9 miljoen. Daarvan zal ongeveer 60 % door de cliënten worden betaald, de andere 40 % op grond van Wtcg en anticumulatie door het Rijk.

De uitvoeringskosten zullen naar verwachting stijgen met zo'n € 0,2 miljoen. Dat is exclusief de kosten voor een uitbreiding van de overeenkomst met Menzis, of, indien een dergelijke uitbreiding niet haalbaar blijkt, de kostenstijging door een toenemend beroep op de bijzondere bijstand.

7 Betrokkenheid en visie van adviesorganen

In 2009 hebben we de eerste verkenning naar nieuw eigen bijdrage beleid afgerond.

De adviesorganen zijn vanaf het allereerste begin nadrukkelijk bij die verkenning betrokken en zijn tevreden over de manier waarop zij geïnformeerd worden. De adviesorganen onderschrijven de uitgangspunten zoals wij die geformuleerd hebben, maar hebben bedenkingen bij de manier waarop het CAK, het wettelijk bevoegde uitvoeringsorgaan, functioneert. Wij zullen extra capaciteit inzetten om ervoor te zorgen dat cliënten die problemen met het CAK hebben over hun (Wmo) eigen bijdrage, terecht kunnen bij het Zorgloket van de gemeente Groningen. Het Zorgloket zal hen informeren, adviseren en waar gewenst voor hen bemiddelen naar het CAK.

De adviesorganen vragen ook aandacht voor mensen die in de financiële problemen komen als gevolg van het nieuwe eigen bijdrage beleid. In het beleid dat ons voor ogen staat, houden we rekening met de draagkracht van cliënten. Mensen die niet via hun ziektekostenverzekering verzekerd zijn voor eigen bijdrage Wmo en die door het eigen bijdrage beleid in de financiële problemen dreigen te komen, kunnen een beroep doen op de bijzondere bijstand. In de draagkrachtcriteria van de bijzondere bijstand wordt niet alleen naar het inkomen gekeken, maar ook naar zelfgedragen bijzondere kosten die cliënten maken. We hebben hiervoor dus al staand beleid. Bij de verdere uitwerking van het eigen bijdrage beleid zullen we niettemin nagaan of er toch nog situaties zijn waarvoor maatwerk ontwikkeld moet worden.

Uiteraard zal voor de adviesorganen ook een formeel inspraaktraject plaatsvinden.

Tenslotte

Wij zien met belangstelling uit naar uw visie op onze plannen. Mede op basis daarvan ontvangt u in het voorjaar van 2011 van ons een uitgewerkt voorstel, vergezeld van een inspraakrapport van de adviesorganen en (indien relevant) van een aangepaste verordening Wmo voorzieningen, een aangepast besluit maatschappelijke ondersteuning en een aangepast verstrekkingenboek individuele Wmo voorzieningen.

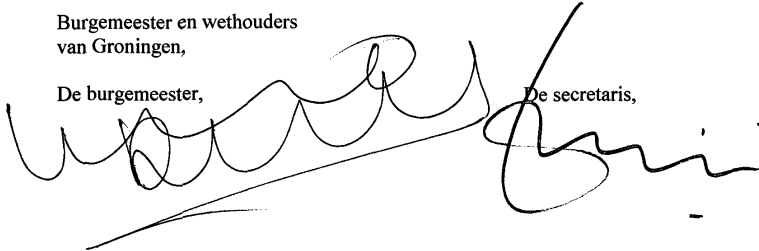
Na uw instemming zou het nieuwe beleid dan per 1 juli 2011 kunnen ingaan.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders
van Groningen,

De burgemeester,

De secretaris,

The image shows two handwritten signatures in black ink. The signature on the left is larger and more complex, corresponding to the burgemeester. The signature on the right is smaller and more fluid, corresponding to the secretaris. Both signatures are written over a horizontal line.

BIJLAGE

Bijlage 1 Berekening Maximale periodebijdrage

Normbedragen niveau 2010

De eigen bijdrage is gelijk aan de Maximale periodebijdrage tenzij die hoger is dan de kosten van de voorziening; in dat geval is de eigen bijdrage gelijk aan de kosten van de voorziening.

Maximale periodebijdrage

De wettelijk vastgestelde Maximale periodebijdrage bestaat uit een vast bedrag plus een inkomensafhankelijk bedrag. Voor de bepaling van het inkomensafhankelijke deel wordt het verzamelinkomen van de cliënt vergeleken met 120 % van het relevante sociaal minimum van de groep waartoe de cliënt behoort. In onderstaande tabel is per groep aangegeven hoe hoog dat bedrag is. Cliënten met een verzamelinkomen beneden de hier genoemde bedragen, betalen alléén het vaste bedrag per 4 weken. Cliënten met een hoger verzamelinkomen dan hier genoemd, betalen per 4 weken naast het vaste bedrag een inkomensafhankelijk bedrag van 1/13 van 15 % van het verschil tussen het verzamelinkomen en 120 % van het relevante sociaal minimum.

Relevante groep	Vast bedrag per 4 weken	120 % van het sociaal minimum
Alleenstaand en jonger dan 65 jaar:	€ 17,60	€ 22.222,00
Alleenstaand en ouder dan 65 jaar	€ 17,60	€ 15.256,00
Gehuwd / samenwonend en (één van) beiden jonger dan 65 jaar	€ 25,20	€ 27.222,00
Gehuwd / samenwonend en (één van) beiden ouder dan 65 jaar	€ 25,20	€ 21.058,00

Hierbij is het zogenaamde anticumulatiebeginsel van belang.

Volgens dat beginsel vormt de Maximale periodebijdrage de grens voor de eigen bijdragen die een cliënt betaalt voor AWBZ zorg en voor Wmo voorzieningen samen. Hoe hoog de kosten van de AWBZ zorg en de Wmo voorzieningen samen ook zijn, de cliënt betaalt per vier weken nooit meer dan de voor zijn situatie berekende 'Maximale periodebijdrage'. Bij de anticumulatie is de eigen bijdrage van de gemeente preferent. Dat wil zeggen dat de cliënt eerst de eigen bijdrage betaalt voor de Wmo voorziening en pas als de Maximale periodebijdrage daarvoor nog ruimte laat de eigen bijdrage voor de AWBZ zorg.

Wtcg compensatie

Op de aldus berekende eigen bijdrage wordt op grond van de Wtcg 33 % door het Rijk gecompenseerd, het CAK verrekent die compensatie direct bij de oplegging van de eigen bijdrage. Cliënten met een verzamelinkomen dat lager is dan 120 % van het voor hen relevante sociaal minimum, betalen dan per saldo **€ 11,79 (alleenstaand) of € 16,88 (samenwonend) per 4 weken.**

Collegebrief - gr10.2406451.pdf

BIJLAGE

Bijlage 2 Maxima per periode van 4 weken
Normbedragen niveau 2010

Tabel 1 Maximale eigen bijdrage per 4 weken ongecorrigeerd voor Wtcg compensatie

Maximale eigen bijdrage bij verzamelinkomen	eenpersoons huishouding		meerpersoons huishouding	
	leeftijd 65-	leeftijd 65+	leeftijd 65-	Leeftijd 65+
< € 5.000	€ 17,60	€ 17,60	€ 25,20	€ 25,20
€ 7.500	€ 17,60	€ 17,60	€ 25,20	€ 25,20
€ 12.500	€ 17,60	€ 17,60	€ 25,20	€ 25,20
€ 17.500	€ 17,60	€ 43,49	€ 25,20	€ 25,20
€ 22.500	€ 20,81	€ 101,18	€ 25,20	€ 41,84
€ 27.500	€ 78,50	€ 158,88	€ 28,41	€ 99,53
€ 32.500	€ 136,19	€ 216,57	€ 86,10	€ 157,22
€ 37.500	€ 193,88	€ 274,26	€ 143,79	€ 214,92
€ 42.500	€ 251,58	€ 331,95	€ 201,48	€ 272,61
€ 47.500	€ 309,27	€ 389,65	€ 259,18	€ 330,30
€ 52.500	€ 366,96	€ 447,34	€ 316,87	€ 387,99
€ 57.500	€ 424,65	€ 505,03	€ 374,56	€ 445,68
€ 62.500	€ 482,35	€ 562,72	€ 432,25	€ 503,38
€ 67.500	€ 540,04	€ 620,42	€ 489,95	€ 561,07
€ 72.500	€ 597,73	€ 678,11	€ 547,64	€ 618,76
€ 77.500	€ 655,42	€ 735,80	€ 605,33	€ 676,45
€ 82.500	€ 713,12	€ 793,49	€ 663,02	€ 734,15
€ 87.500	€ 770,81	€ 851,18	€ 720,72	€ 791,84
€ 92.500	€ 828,50	€ 908,88	€ 778,41	€ 849,53
€ 97.500	€ 886,19	€ 966,57	€ 836,10	€ 907,22
Enzovoorts				

Tabel 2 Maximaal te betalen per 4 weken na toepassing Wtcg compensatie

Maximaal te betalen bij verzamelinkomen	eenpersoons huishouding		meerpersoons huishouding	
	leeftijd 65-	leeftijd 65+	leeftijd 65-	leeftijd 65+
< € 5.000	€ 11,79	€ 11,79	€ 16,88	€ 16,88
€ 7.500	€ 11,79	€ 11,79	€ 16,88	€ 16,88
€ 12.500	€ 11,79	€ 11,79	€ 16,88	€ 16,88
€ 17.500	€ 11,79	€ 29,14	€ 16,88	€ 16,88
€ 22.500	€ 13,94	€ 67,79	€ 16,88	€ 28,03
€ 27.500	€ 52,60	€ 106,45	€ 19,03	€ 66,69
€ 32.500	€ 91,25	€ 145,10	€ 57,69	€ 105,34
€ 37.500	€ 129,90	€ 183,75	€ 96,34	€ 144,00
€ 42.500	€ 168,56	€ 222,41	€ 134,99	€ 182,65
€ 47.500	€ 207,21	€ 261,07	€ 173,65	€ 221,30
€ 52.500	€ 245,86	€ 299,72	€ 212,30	€ 259,95
€ 57.500	€ 284,52	€ 338,37	€ 250,96	€ 298,61
€ 62.500	€ 323,17	€ 377,02	€ 289,61	€ 337,26
€ 67.500	€ 361,83	€ 415,68	€ 328,27	€ 375,92
€ 72.500	€ 400,48	€ 454,33	€ 366,92	€ 414,57
€ 77.500	€ 439,13	€ 492,99	€ 405,57	€ 453,22
€ 82.500	€ 477,79	€ 531,64	€ 444,22	€ 491,88
€ 87.500	€ 516,44	€ 570,29	€ 482,88	€ 530,53
€ 92.500	€ 555,10	€ 608,95	€ 521,53	€ 569,19
€ 97.500	€ 593,75	€ 647,60	€ 560,19	€ 607,84
Enzovoorts				

.
. .
Bestuursdienst

De leden van de gemeenteraad van Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 42 71 Bijlage(n) 1 Ons kenmerk HV10.2337623
Datum - 2 SEP 2010 Uw brief van Uw kenmerk
Onderwerp Rapportage cliënttevredenheidsonderzoek Wmo 2009
(individuele voorzieningen)

Geachte mevrouw/heer,

Met veel genoegen bieden wij u het cliënttevredenheidsonderzoek (Cto) 2009 - individuele voorzieningen op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) - aan. Uit de resultaten van dit onderzoek is opnieuw gebleken dat het beleid van onze gemeente leidt tot een grote mate van tevredenheid onder onze burgers. In dit geval de burgers die voor het bevorderen van hun deelname aan het maatschappelijk verkeer en hun zelfredzaamheid zijn aangewezen op ondersteuning door de gemeente in het kader van de Wmo. Uit het rapport blijkt dat Groningen veelal gelijk aan dan wel beter scoort dan de landelijke referentiegroep. Het blijkt dat wij er goed in slagen om onze cliënten dusdanig te compenseren dat zij naar tevredenheid mee kunnen doen aan de maatschappij.

Met deze brief informeren wij u over de opzet en de resultaten van het cliënttevredenheidsonderzoek Wmo.

Aanleiding onderzoek

Als gemeente zijn we op grond van artikel 9 van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) verplicht om jaarlijks onderzoek te doen naar hoe tevreden de aanvragers van maatschappelijke ondersteuning zijn¹. In de zin van de wet gaat het dan om zaken als inspraak over de uitvoering, het aanbod van diensten en producten en het proces van dienstverlening.

¹ Artikel 9, eerste lid schrijft het volgende voor: Het college van burgemeester en wethouders publiceert jaarlijks a. de uitkomsten van onderzoek naar de tevredenheid van vragers van maatschappelijke ondersteuning over de uitvoering van de wet, die verkregen zijn volgens een methode die na overleg met representatieve organisaties op het gebied van maatschappelijke ondersteuning tot stand is gekomen

Rapportage cliënttevredenheidsonderzoek Wmo 2009 (individuele voorzieningen)

Het Sociaal Geografisch Bestuurlijk Onderzoek (SGBO) heeft aan alle gemeenten in Nederland een aanbod gedaan een dergelijk cliënttevredenheidsonderzoek uit te voeren. Het onderzoek van het SGBO voldoet aan de wettelijke verplichtingen zoals weergegeven in de Wmo.

Opzet onderzoek

Het cliënttevredenheidsonderzoek van het SGBO is een 'standaardonderzoek', dat wil zeggen dat de vragenlijst vaststaat. Hiervoor is gekozen omdat zo de resultaten van gemeenten onderling kunnen worden vergeleken. Bij het opstellen van de vragenlijst is over de inhoud van de vragenlijst 'landelijk' uitgebreid gesproken met cliëntenorganisaties.

Om een goed beeld te krijgen van de tevredenheid van cliënten hoeven niet alle cliënten te worden benaderd, maar kan worden volstaan met het bevragen van een deel van de cliënten. Daarom is een steekproef getrokken.

In de steekproef is aan 1.052 mensen een vragenlijst toegestuurd. Daarvan hebben 510 mensen (48%) een ingevulde vragenlijst teruggestuurd. Naast het invullen van de gestandaardiseerde vragenlijst bestond er voor inwoners uit Groningen de mogelijkheid om op een apart formulier opmerkingen te plaatsen met betrekking tot het cliënttevredenheidsonderzoek of vragen te stellen aan het Zorgloket van de gemeente Groningen. Hiervan is veelvuldig gebruik gemaakt.

Samenvatting van het onderzoek

In deze samenvatting worden de resultaten op hoofdlijnen weergegeven. Voor de gedetailleerde (procentuele) vergelijking met de andere gemeenten (de referentiegroep) verwijzen wij u naar de bijlage.

Toegang tot de ondersteuning

Het gemiddelde rapportcijfer voor de aanvraagprocedure van cliënten met een (deels) toegekende aanvraag is een 7,4, hetgeen overeenkomt met de referentiegroep. Ook in 2008 gaven onze cliënten het rapportcijfer 7,4. Wat betreft de toegang tot ondersteuning zijn cliënten het meest tevreden over genomen tijd bij aanvraag. Het minst tevreden is men over wachttijd tussen aanvraag en het verkrijgen van hulp, maar ook hierover is het overgrote deel van de cliënten (zeer) tevreden.

Hulp bij het huishouden

Cliënten uit onze gemeente geven gemiddeld een 7,7 voor de hulp bij het huishouden. Dit komt overeen met de referentiegroep. Over de keuzemogelijkheden tussen aanbieders is men uitermate tevreden. Wat betreft organisatorische aspecten rond hulp bij het huishouden is men het meest tevreden over telefonische bereikbaarheid. Minder tevreden is men over de wisselingen van medewerkers. Bij de aanbesteding van het afgelopen jaar zijn hiervoor in het bestek strengere eisen gesteld aan de zorgaanbieders en we verwachten dat het Cto over 2010 dan ook betere resultaten zal laten zien.

Rapportage cliënttevredenheidsonderzoek Wmo 2009 (individuele voorzieningen)

De meeste cliënten zijn met betrekking tot de medewerkers (zeer) tevreden over behandeling met respect. In onze gemeente geven vrijwel alle respondenten aan dat de hulp aan de verwachtingen voldoet en dat deze in de behoefte voorziet.

Wmo-hulpmiddelen en collectief vervoer

Het gemiddelde rapportcijfer voor voorzieningen (zoals rolstoelen, scootmobielen en woonvoorzieningen) is in onze gemeente een 7.4, hetgeen in lijn ligt met het resultaat van 2008 (7.5). Binnen de referentiegroep geeft men gemiddeld een 7.3.

Het rapportcijfer voor het collectief vervoer binnen onze gemeente bedraagt een 7.3 en in de referentiegroep een 6.9. Het blijkt dat de respondenten het meest positief zijn over prijs per rit. Cliënten zijn relatief het minst tevreden over de wachttijden. Deze tevredenheid is echter aanzienlijk beter dan die van de referentiegroep.

Mantelzorg vanuit het perspectief van de cliënt

Van het aantal ondervraagde cliënten geeft ongeveer een op de drie aan mantelzorg te ontvangen. Het merendeel hiervan ontvangt 0 - 4 uur per week mantelzorg. Over de mate waarin cliënten hierover tevreden zijn, zijn in het rapport geen gegevens opgenomen.

Participatie

Op de vraag of de ondersteuning en/of het hulpmiddel eraan bijdraagt dat men kan blijven meedoen aan de maatschappij, antwoordt een ruime meerderheid dat de ondersteuning 'redelijk' tot 'zeer veel' hieraan bijdraagt. Dit is lager dan in 2008. We zien dit ook bij de referentiegroep.

De gemeente Groningen kent in tegenstelling tot de meeste andere gemeenten geen Wmo-raad, maar een Wmo-platform. Dit zou de oorzaak kunnen zijn van de lage score op de vraag naar bekendheid van de Wmo-raad. We bespreken dit in ons periodiek overleg met het Wmo-platform.

Vergelijking met het cliënttevredenheidsonderzoek over 2008

De kwaliteit van de diensten en de service die geboden worden door zowel de leveranciers als de gemeente worden veelal gelijk gewaardeerd (collectief vervoer) als in 2008 en in de overige gevallen zelfs beter.

Opmerkingen respondenten

In het meerjarenbeleidsplan Wmo hebben we aangegeven dat we actief en interactief willen communiceren met de burgers van de stad. Hiertoe hebben wij burgers de mogelijkheid gegeven om via een inlegvel bij de SGBO-vragenlijst opmerkingen te plaatsen. Van deze mogelijkheid is veelvuldig gebruik gemaakt. Opvallend is dat veel burgers vragen door het Zorgloket Wmo te worden gebeld voor het verkrijgen van extra informatie over wanneer zij recht hebben op bepaalde hulpmiddelen (bijvoorbeeld scootmobiel of Wmo-taxi) en de mogelijkheid om vragen te kunnen stellen. Uit mondelinge informatie van het Zorgloket blijkt dat burgers het zeer waarderen dat zij ook inderdaad zijn gebeld.

Bijlage - gr10.2374593.pdf

4

Rapportage cliënttevredenheidsonderzoek Wmo 2009 (individuele voorzieningen)

Conclusie

Het Wmo-beleid is in lijn met voorgaande jaren goed neergezet. Uit het onderzoek blijkt dat wij de burger goed (kunnen) helpen en dat wij beschikken over een goed voorzieningenniveau.

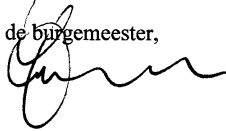
Wij verwachten u met deze informatie van dienst te zijn.

In de bijlage vindt u het volledige rapport cliënttevredenheidsonderzoek Wmo gemeente Groningen 2009, waarin de scores van de gemeente Groningen worden afgezet tegen die van de referentiegroep.

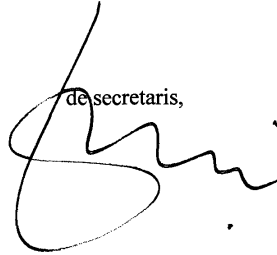
Wij zullen tegelijk met deze raadsbrief een kopie van deze brief en een exemplaar van het rapport 'tevredenheid cliënten Wmo Groningen' over 2009 naar de Wmo-adviesraden verzenden.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders
van Groningen,

de burgemeester,

de secretaris,

BIJLAGE

Tevredenheidsonderzoek Wmo over 2009

Clënten individuele voorzieningen

Gemeente Groningen

Bijlage - gr10.2374593.pdf

Tevredenheidsonderzoek Wmo over 2009
Cliënten individuele voorzieningen
Gemeente Groningen

Bijlage - gr10.2374593.pdf

COLOFON

Samenstelling

Andrew Britt
Ingrid Dooms
Anja van Lonkhuijzen

Vormgeving binnenwerk

SGBO Benchmarking

Druk

SGBO Benchmarking

SGBO Benchmarking

Postbus 10242
2501 HE Den Haag

Niets uit deze publicatie mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook, zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van SGBO.

Aan de totstandkoming van deze publicatie is de grootst mogelijke zorg besteed. SGBO kan echter niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele onjuistheden, noch kunnen aan de inhoud rechten worden ontleend.

Bijlage - gr10.2374593.pdf

Gemeente Groningen

INHOUDSOPGAVE	Inleiding	1	
	Samenvatting		3
	1	Verantwoording en achtergrondgegevens	6
	2	Toegang tot de ondersteuning	9
	3	Hulp bij het huishouden	13
	3.1	Achtergrondgegevens van hulp bij het huishouden	13
	3.2	Algemeen oordeel over hulp bij het huishouden	15
	3.3	Keuzemogelijkheden	17
	3.4	Tevredenheid over de organisatie die de hulp levert	18
	3.5	Tevredenheid over de medewerkers	19
	4	Wmo-voorzieningen en collectief vervoer	21
	4.1	Woningaanpassing	21
	4.2	Woonvoorziening	22
	4.3	Verhuiskostenvergoeding	22
	4.4	Rolstoel	23
	4.5	Scootmobiel	23
	4.6	Vervoerskosten	24
	4.7	Totale score Wmo-hulpmiddel(en)	25
	4.8	Collectief vervoer	26
	5	Mantelzorg vanuit het perspectief van de cliënt	28
	6	Participatie	30
	7	Wmo-raad	32
	Bijlage 1	Resultaten tevredenheidsonderzoek cliënten	35

Inleiding

De Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) heeft als doel iedereen mee te laten doen aan de maatschappij. De benodigde ondersteuning verschilt van persoon tot persoon. Een van de groepen waarop de Wmo zich richt, zijn mensen die hulp bij het huishouden of een andere individuele voorziening nodig hebben vanwege een (lichamelijke) beperking.

In de Wmo gaat het om het welbevinden van mensen. Omdat het om mensen gaat, hebben burgers een centrale positie in de uitvoering van de wet. Zo moeten burgers worden geraadpleegd bij de vormgeving van Wmo-beleid. Ook bij de verantwoording achteraf is de mening van de burger belangrijk: gemeenten moeten jaarlijks een tevredenheidsonderzoek houden onder vragers van maatschappelijke ondersteuning.

Voor u ligt het rapport 'Tevredenheid Wmo over 2009; Cliënten individuele voorzieningen'. Het rapport toont de tevredenheid van inwoners van de gemeente die om ondersteuning hebben gevraagd in verband met een beperking. Met dit onderzoek wordt aan de wettelijke verplichting van het jaarlijkse tevredenheidsonderzoek voldaan.

In dit rapport worden de prestaties van uw gemeente vergeleken met het gemiddelde van de 227 deelnemende gemeenten, de zogenoemde referentiegroep. Zo geeft het rapport inzicht in wat de sterke en/of minder sterke punten van uw gemeente zijn als het gaat om ondersteuning aan mensen met (lichamelijke) beperkingen.

Leeswijzer

Het rapport bestaat uit zes hoofdstukken. Het begint met een samenvatting met daarin de belangrijkste resultaten. Hoofdstuk 1 bevat de verantwoording en de achtergrondgegevens over het onderzoek. Hoofdstuk 2 gaat over de toegang tot de ondersteuning. Hulp bij het huishouden komt aan bod in hoofdstuk 3 en in hoofdstuk 4 staan de Wmo-hulpmiddelen en het collectief vervoer centraal. Hoofdstuk 5 staat in het teken van mantelzorg vanuit het perspectief van de cliënt, hoofdstuk 6 gaat over participatie en hoofdstuk 7 gaat over de Wmo-raad.

In de bijlage treft u een overzicht van de resultaten¹.

Figuren

In het rapport zijn zowel de resultaten van uw gemeente als het gemiddelde resultaat van de andere deelnemende gemeenten weergegeven. In een aantal figuren zijn rode streepjes geplaatst. Deze rode streepjes geven de gemiddelde tevredenheid van de cliënten in de referentiegroep aan. Daarbij zijn de percentages tevreden en zeer tevreden cliënten bij elkaar opgeteld. Wanneer het rode streepje in het blauwe of groene vlak ligt (ontevreden,

¹ Voor gemeenten die deel hebben genomen aan 'Tevredenheid cliënten Wmo over 2007 en/of 2008' zijn in de bijlage ter vergelijking de resultaten van de vergelijkbare vragen uit deze onderzoeken ook weergegeven.

Bijlage - gr10.2374593.pdf

Gemeente Groningen

zeer ontevreden), dan zijn de cliënten in uw gemeente minder tevreden dan de cliënten in de referentiegroep. Andersom geldt dat als het rode streepje in het oranje of gele vlak ligt (zeer tevreden, tevreden), de cliënten in uw gemeente tevredener zijn dan in de referentiegroep.

De cijfers van de figuren kunnen door afronding afwijken van de cijfers in de tekst. De cijfers in de tekst liggen het dichtst bij de werkelijke waarde.

Bijlage - gr10.2374593.pdf

Gemeente Groningen

Samenvatting

In uw gemeente is een onderzoek gehouden naar de tevredenheid van cliënten en aanvragers van individuele voorzieningen. De concrete doelgroep van dit onderzoek zijn alle cliënten die in 2008 of 2009 een aanvraag hebben gedaan voor hulp bij het huishouden en/of (een) andere individuele voorziening(en). Het gaat om alle aanvragen ongeacht de uitkomst van de aanvraag, dus zowel toegekend als afgewezen als nog in behandeling. Hierbij maakt het niet uit of het gaat om een voorziening in natura of om een persoonsgebonden budget (pgb).

De cliënten die zijn aangeschreven hebben een reeks vragen voorgelegd gekregen over toegang tot ondersteuning, hulp bij het huishouden, overige voorzieningen, mantelzorg, participatie en Wmo-raad. In deze samenvatting worden de resultaten op hoofdlijnen weergegeven.

Toegang tot de ondersteuning

Het gemiddelde rapportcijfer voor de aanvraagprocedure van cliënten met een (deels) toegekende aanvraag is een 7.4, hetzelfde als voor de referentiegroep. Cliënten in uw gemeente van wie de aanvraag is afgewezen, geven gemiddeld een 6.3 voor de aanvraagprocedure; in de referentiegroep is dit een 5.3.

Wat betreft de toegang tot ondersteuning zijn cliënten het meest tevreden over genomen tijd bij aanvraag (96%). In de referentiegroep is 94% hierover (zeer) tevreden. Het minst tevreden is men over wachttijd tussen aanvraag en het verkrijgen van hulp. 88% is hier (zeer) tevreden over. Binnen de referentiegroep is het percentage hiervoor 82%.

Hulp bij het huishouden

Cliënten uit uw gemeente geven gemiddeld een 7.7 voor de hulp bij het huishouden. Dit is ongeveer even hoog als het gemiddelde in de referentiegroep (7.8). 18% van de respondenten in uw gemeente heeft een pgb voor hulp bij het huishouden. Dit is lager dan het gemiddelde van alle deelnemende gemeenten samen (21%).

Over de keuzemogelijkheden tussen aanbieders is 95% tevreden. Wat betreft aspecten rond hulp bij het huishouden is men het meest tevreden over telefonische bereikbaarheid (93%). Minder tevreden is men over wisselingen van medewerkers (85%). In de referentiegroep is dat 84%.

De meeste cliënten (98%) zijn (zeer) tevreden over behandeling met respect; dit is 98% in de referentiegroep. De cliënten zijn het minst tevreden over kwaliteit van het schoonmaakwerk (94%); voor de referentiegroep is dit 94%.

Bijlage - gr10.2374593.pdf

Gemeente Groningen

Over de inzet van medewerkers zijn cliënten met een pgb ongeveer even tevreden als de cliënten zonder een pgb. Over de kwaliteit van het schoonmaakwerk zijn de cliënten met een pgb minder tevreden dan de cliënten zonder een pgb.

In uw gemeente geeft 98% van de respondenten aan dat de hulp aan de verwachtingen voldoet en 97% dat de hulp in de behoefte voorziet.

Wmo-hulpmiddelen en collectief vervoer

67% van de respondenten in uw gemeente geeft aan een of meerdere individuele voorzieningen te ontvangen en 55% kan gebruik maken van collectief vervoer (heeft hier een pas voor). Het gemiddelde rapportcijfer voor voorzieningen (zoals rolstoelen, scootmobielen en woonvoorzieningen) is in uw gemeente een 7.4. Binnen de referentiegroep geeft men gemiddeld een 7.3.

Het rapportcijfer voor het collectief vervoer binnen uw gemeente bedraagt een 7.3 en in de referentiegroep een 6.9. Het blijkt dat de respondenten het positiefst zijn over de prijs per rit (97%). In de referentiegroep is 93% hierover tevreden. Cliënten zijn relatief het minst tevreden over de wachttijden. 79% is hier (zeer) tevreden over. Binnen de referentiegroep is dit percentage 68%.

Cliënten die 65 jaar of ouder zijn geven voor het collectief vervoer een hoger cijfer dan cliënten die jonger zijn dan 65 jaar. 65-plussers geven gemiddeld een 7.4 en cliënten jonger dan 65 geven gemiddeld een 6.7. In de referentiegroep is dat respectievelijk een 7.0 en een 6.6.

Mantelzorg vanuit het perspectief van de cliënt

30% van het aantal ondervraagde cliënten geeft aan mantelzorg te ontvangen. Het grootste aantal respondenten (37%) in uw gemeente ontvangt 0 - 4 uur per week mantelzorg. In de referentiegroep is dit 36.7%.

Participatie

In uw gemeente draagt bij 48% de ondersteuning/het hulpmiddel er 'zeer veel' aan bij dat men zelfstandig kan blijven wonen, 35% geeft aan dat het 'redelijk' bijdraagt en 17% geeft aan 'nauwelijks of helemaal niet'. Binnen de referentiegroep zijn deze percentages: 44% 'zeer veel', 37% 'redelijk' en 19% 'nauwelijks of helemaal niet'.

Op de vraag of de ondersteuning en/of het hulpmiddel eraan bijdraagt dat men kan blijven meedoen aan de maatschappij, antwoordt 40% van de cliënten dat de ondersteuning 'zeer veel' hieraan bijdraagt, 35% geeft aan dat het 'redelijk' bijdraagt en 26% zegt 'nauwelijks of helemaal niet'. Binnen de referentiegroep zijn deze percentages, 36% 'zeer veel', 38% 'redelijk' en 26% 'nauwelijks of helemaal niet'.

Bijlage - gr10.2374593.pdf

Gemeente Groningen

Wmo-raad

20% van de cliënten geeft aan wel eens van de Wmo-raad te hebben gehoord. Dit is lager dan het gemiddelde in de referentiegroep (29%).

Gemeente Groningen

1 Verantwoording en achtergrondgegevens

Periode en deelnemers

Het onderzoek is tussen maart 2010 en juni 2010 uitgevoerd. In totaal hebben 227 gemeenten aan het onderzoek deelgenomen. Omdat gebruik is gemaakt van een standaardvragenlijst kunnen de resultaten van verschillende gemeenten onderling worden vergeleken.

Steekproef en respons

De doelgroep van dit onderzoek zijn alle cliënten die in 2008 of 2009 een aanvraag hebben gedaan voor hulp bij het huishouden en/of (een) andere individuele voorziening(en). Het gaat om alle aanvragen ongeacht de uitkomst van de aanvraag, dus zowel toegekend als afgewezen als nog in behandeling. Hierbij maakt het niet uit of het gaat om een voorziening in natura of om een pgb.

In totaal zijn in uw gemeente 1052 vragenlijsten verzonden en 510 geretourneerd. Daarmee is de respons 48%. In de referentiegroep is de gemiddelde respons 49%.

Cliënten die meerdere aanvragen hebben gedaan, hebben maar één vragenlijst ontvangen.

Bij het bepalen van de omvang van de doelgroep is uitgegaan van een bepaalde betrouwbaarheid, nauwkeurigheid en respons. Dit zijn veelal ingewikkelde begrippen. Belangrijk om te weten is dat we in dit onderzoek met de getrokken steekproef en de vereiste respons uitspraken kunnen doen over de tevredenheid van cliënten individuele voorzieningen. In dit rapport worden echter ook uitsplitsingen gemaakt, bijvoorbeeld naar leeftijd of het wel of niet hebben van een pgb. De resultaten hiervan geven alleen een indicatie van de tevredenheid onder alle cliënten in uw gemeente. De aantallen worden veelal te klein om harde uitspraken te kunnen doen.

Bijlage - gr10.2374593.pdf

Gemeente Groningen

Achtergrondgegevens respondenten

In het onderzoek is gevraagd naar de leeftijd van de respondent en wat voor Wmo-voorziening de respondent ontvangt. De resultaten zijn gebaseerd op de antwoorden van cliënten die de vragenlijst hebben ingevuld en teruggestuurd. De verdeling in de volgende twee tabellen kan daarom afwijken van de verdeling in uw cliëntenbestand.

In de onderstaande tabel zijn de respondenten verdeeld naar leeftijdscategorie. U ziet de resultaten voor uw gemeente, voor uw gemeentegrootteklasse en voor alle deelnemende gemeenten.

Tabel 1 Leeftijd respondenten

	Uw gemeente	Grootteklasse groter dan 100.000 inw.	Referentiegroep
17 jaar of jonger	0%	1%	1%
18-34 jaar	1%	2%	2%
35-64 jaar	20%	22%	20%
65-74 jaar	21%	21%	21%
75 jaar en ouder	58%	54%	56%

De volgende tabel toont welke Wmo-voorzieningen de respondenten hebben ontvangen. U ziet hier de resultaten voor uw gemeente, voor uw gemeentegrootteklasse en voor alle deelnemende gemeenten.

Bijlage - gr10.2374593.pdf

Gemeente Groningen

Tabel 2 Ontvangen Wmo-voorzieningen

	Uw gemeente	Grootteklasse groter dan 100.000 inw.	Referentiegroep
Hulp bij het huishouden	72%	67%	65%
Woningaanpassing	36%	31%	28%
Woonvoorziening	39%	35%	35%
Verhuiskostenvergoeding	14%	7%	5%
Rolstoel	22%	23%	24%
Scootmobiel	18%	21%	20%
Tegemoetkoming vervoerskosten	21%	24%	24%
Collectief vervoer	55%	45%	40%

In uw gemeente heeft 72% van de respondenten hulp bij het huishouden, in de referentiegroep is dit 65%. 67% van de respondenten in uw gemeente geeft aan een of meerdere overige individuele Wmo-voorzieningen te ontvangen en 55% heeft een pas om gebruik te kunnen maken van collectief vervoer. Voor de referentiegroep is dit respectievelijk 63% en 40%.

Van de cliënten in uw gemeente die gebruikmaken van huishoudelijke hulp heeft 68% ook een overige Wmo-voorziening. In de referentiegroep is dit 62%.

In de onderstaande tabel wordt het aantal respondenten weergegeven dat bij het invullen hulp heeft gehad van een naaste (bijvoorbeeld partner, familielid of vriend), van een hulpverlener of van iemand anders.

Tabel 3 Hulp bij het invullen van vragenlijst

	Uw gemeente	Grootteklasse groter dan 100.000 inw.	Referentiegroep
Alle respondenten	40%	40%	42%
Jonger dan 65 jaar	34%	32%	34%
Ouder dan 65 jaar	88%	85%	86%

Respondenten ouder dan 65 jaar blijken vaker hulp te hebben gehad bij het invullen van de vragenlijst dan respondenten jonger dan 65 jaar.

Gemeente Groningen

2 Toegang tot de ondersteuning

In dit hoofdstuk zijn alleen de resultaten meegenomen van de respondenten die in de afgelopen 12 maanden een aanvraag hebben ingediend. De reden hiervoor is dat deze respondenten kortgeleden ervaring hebben opgedaan met de aanvraagprocedure. In uw gemeente heeft 45% van de respondenten aangegeven dat ze de afgelopen 12 maanden een aanvraag hebben ingediend. In de referentiegroep is dit 52%. Van de groep respondenten is bij 88% de aanvraag geheel of gedeeltelijk toegekend, binnen de referentiegroep is dit 86%.

Onderstaande tabel laat zien waarvoor de laatste aanvraag is ingediend.

Tabel 4 Voor welke voorziening diende u uw laatste aanvraag in?

	Uw gemeente	Referentiegroep
Hulp bij het huishouden	33%	41%
Woningaanpassing	13%	7%
Tegemoetkoming vervoerskosten	6%	5%
Woonvoorziening	10%	7%
Rolstoel	7%	10%
Verhuiskostenvergoeding	3%	1%
Collectief vervoer	16%	11%
Scootmobiel	8%	8%
Anders	4%	7%

De voorziening waarvoor het vaakst de laatste aanvraag is ingediend, is hulp bij het huishouden. Het minst vaak is verhuiskostenvergoeding genoemd als de voorziening waar de laatste aanvraag voor is ingediend.

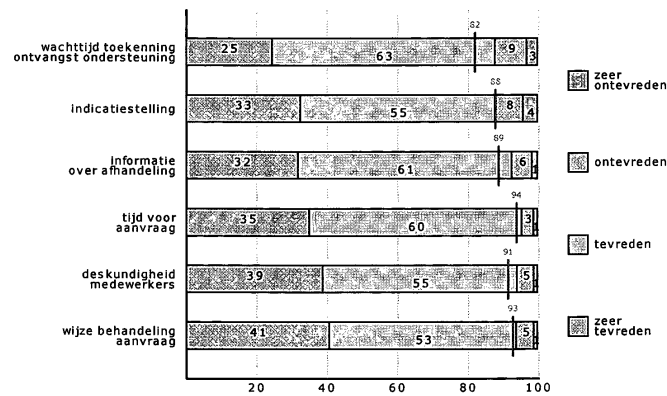
Aan cliënten is gevraagd wat zij vonden van de manier waarop de aanvraag voor ondersteuning is verlopen. Hierbij kwamen de volgende aspecten aan de orde:

- de manier waarop de cliënt is behandeld bij de aanvraag;
- de deskundigheid van de mensen met wie ze bij de aanvraag te maken hadden;
- de tijd die voor de cliënt genomen werd bij de aanvraag;
- de informatie over de afhandeling van de aanvraag;
- de wijze waarop werd vastgesteld wat men nodig had (de indicatiestelling);
- de wachttijd tussen het bericht dat de aanvraag was toegekend en het moment dat men de voorziening of ondersteuning ontving.

Gemeente Groningen

Onderstaande figuur laat de tevredenheid van de respondenten zien over de verschillende aspecten van de toegang tot de ondersteuning.

Figuur 1 Tevredenheid over toegang tot ondersteuning

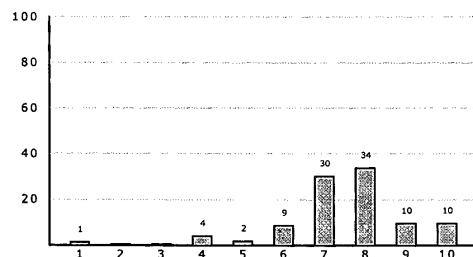

Wat betreft de toegang tot ondersteuning zijn cliënten het meest tevreden over genomen tijd bij aanvraag (96%). In de referentiegroep is 94% hierover (zeer) tevreden. Het minst tevreden is men over wachttijd tussen aanvraag en het verkrijgen van hulp, 88% is hier (zeer) tevreden over. Binnen de referentiegroep is het percentage hiervoor 82%.

Over de manier waarop de cliënt is behandeld bij de aanvraag zijn de cliënten in uw gemeente ongeveer even tevreden als in de referentiegroep. In uw gemeente is 94% (zeer) tevreden over, in de referentiegroep is dit 93%.

Aan cliënten is ook gevraagd om een rapportcijfer te geven voor de aanvraagprocedure. De onderstaande figuur toont de rapportcijfers (1 is slecht, 10 is goed).

Figuur 2 Spreiding van de rapportcijfers voor de aanvraagprocedure

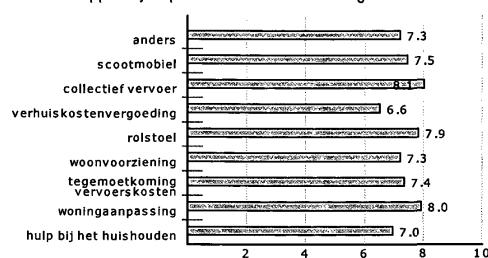
Bijlage - gr10.2374593.pdf

Gemeente Groningen

In uw gemeente geven cliënten gemiddeld een 7.4 voor de aanvraagprocedure, in de referentiegroep is dit een 7.4. In uw gemeente geeft 8% een 5 of lager voor de aanvraagprocedure, 19% geeft een 9 of een 10. In de referentiegroep is dit respectievelijk 10% en 18%.

Wanneer gekeken wordt naar de laatste aanvraag en het rapportcijfer dat gegeven is voor de aanvraagprocedure, is het volgende beeld te zien:

Figuur 3 Rapportcijfer per soort laatste aanvraag

De aanvraagprocedure voor collectief vervoer scoort in uw gemeente het hoogste rapportcijfer. De respondenten in uw gemeente geven gemiddeld een 8.1. In de referentiegroep is dit een 8.0.

Het blijkt dat in uw gemeente respondenten ouder dan 65 jaar een hoger rapportcijfer voor de aanvraagprocedure geven (gemiddeld een 7.7) dan respondenten jonger dan 65 jaar (gemiddeld een 6.8). In de referentiegroep geven de respondenten ouder dan 65 jaar gemiddeld een 7.0 en respondenten jonger dan 65 gemiddeld een 7.5.

Aan de respondenten is vervolgens nog gevraagd of de laatst ingediende aanvraag wel of niet is toegekend.

Tabel 5 Is uw laatste aanvraag toegekend?

	Uw gemeente	Referentiegroep
Ja, volledig	79%	79%
Ja, gedeeltelijk	9%	8%
De aanvraag is nog in behandeling	7%	7%
Nee	5%	7%

Bij 88% van de respondenten is de aanvraag (volledig of gedeeltelijk) toegekend. In de referentiegroep is dit 86%.

Bijlage - gr10.2374593.pdf

Gemeente Groningen

Het gemiddelde rapportcijfer voor de aanvraagprocedure van cliënten met een (deels) toegekende aanvraag is 7.4, dit is hetzelfde als in de referentiegroep. Cliënten in uw gemeente van wie de aanvraag is afgewezen geven gemiddeld een 6.3 voor de aanvraagprocedure; in de referentiegroep is dit een 5.3.

Aan het eind van de vragenlijst is gevraagd of respondenten hulp hebben gehad bij het invullen van de vragenlijst. De respondenten die daarbij hulp hebben gehad, geven een ongeveer even hoog rapportcijfer voor de aanvraagprocedure (gemiddeld een 7.5) als respondenten die geen hulp hebben gehad (zij geven gemiddeld een 7.4). In de referentiegroep is dit respectievelijk een 7.3 en een 7.4.

Gemeente Groningen

3 Hulp bij het huishouden

Sommige mensen hebben hulp nodig bij het huishouden. Dat kan bijvoorbeeld komen door ouderdom, langdurige ziekte of een handicap. Via het Wmo-loket kan dan een beroep worden gedaan op de Wmo.

Dit hoofdstuk gaat over het oordeel van respondenten over de hulp bij het huishouden. Achtereenvolgens komen de volgende onderwerpen aan de orde: achtergrondgegevens van hulp bij het huishouden (paragraaf 3.1), rapportcijfers voor hulp bij het huishouden (paragraaf 3.2), keuzemogelijkheden (paragraaf 3.3), de organisatie die de hulp levert (paragraaf 3.4) en medewerkers die de hulp leveren (paragraaf 3.5).

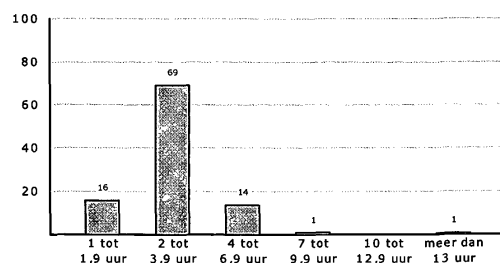
3.1 Achtergrondgegevens van hulp bij het huishouden

Aan de cliënten is een aantal achtergrondvragen gesteld over de hulp bij het huishouden die zij ontvangen. Het gaat hierbij om:

- het aantal uur per week dat ze hulp bij het huishouden ontvangen;
- het wel of niet hebben van een pgb en waarom dat zo is;
- de organisatie die de hulp bij het huishouden levert.

De onderstaande figuur toont hoeveel uur hulp bij het huishouden men ontvangt, ongeacht of de cliënt zorg in natura of via een pgb ontvangt.

Figuur 4 Aantal uur hulp bij het huishouden per week

De meeste respondenten in uw gemeente (69%) ontvangen per week 2 - 3,9 uur hulp bij het huishouden. In de referentiegroep is dit 62%.

Persoonsgeboden budget

Het pgb is een geldbedrag waarmee de cliënt zelf de verzorging, verpleging en begeleiding kan inkopen die hij of zij nodig heeft. Het pgb kan verstrekt worden voor zorg vanuit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) en voor zorg vanuit de Wet

Bijlage - gr10.2374593.pdf

Gemeente Groningen

maatschappelijke ondersteuning (Wmo). In dit onderzoek zijn geven Wmo-cliënten met een pgb hun mening.

18% van de respondenten in uw gemeente heeft een pgb voor hulp bij het huishouden. Dit is lager dan het gemiddelde van alle deelnemende gemeenten samen (21%).

Aan de cliënten met een pgb is gevraagd wat de reden is dat de respondent hiervoor gekozen heeft. De onderstaande tabel geeft aan wat die redenen zijn. De percentages kunnen optellen tot meer dan 100%, aangezien er meerdere antwoorden mogelijk zijn.

Tabel 6 Redenen om te kiezen voor een persoonsgebonden budget

	Uw gemeente	Referentiegroep
Iemand uit de omgeving inhuren	29%	38%
De hulp graag zelf willen organiseren	52%	36%
Hulp van een andere organisatie dan de door de gemeente gecontracteerde zorgaanbieders	2%	13%
Anders	18%	14%

De meest genoemde reden voor de keuze van een pgb in uw gemeente is de hulp zelf willen organiseren.

Clënten met een pgb is ook de vraag voorgelegd op welke manier zij iemand inhuren. De resultaten zijn in de onderstaande tabel terug te vinden.

Tabel 7 Wijze van inhuren bij een persoonsgebonden budget

	Uw gemeente	Referentiegroep
Via een pgb-bemiddelingsbureau	7%	10%
Direct via een zorgaanbieder	23%	31%
Ik heb zelf iemand uitgekozen	70%	59%

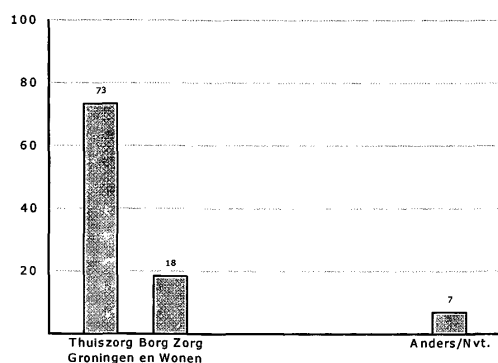
De meest genoemde wijze van inhuren bij een pgb is ik heb zelf iemand uitgekozen.

De volgende figuur laat zien van welke organisaties de respondenten de hulp bij het huishouden ontvangen. In deze resultaten zijn ook de cliënten met een pgb meegenomen, die de hulp inhuren via een pgb-bemiddelingsbureau of direct via een zorgaanbieder, maar niet de cliënten die zelf hun hulp hebben gekozen.

De figuur toont het resultaat per leverancier. Wanneer er geen cijfer is gegeven, betekent dit dat minder dan 10 cliënten de vraag hebben beantwoord (in de figuur wordt gewerkt met percentages, niet met absolute aantallen). De anders categorie zitten bijvoorbeeld mensen die hun hulp inhuren via een pgb-bemiddelingsbureau.

Gemeente Groningen

Figuur 5 Aandeel respondenten per leverancier hulp bij het huishouden

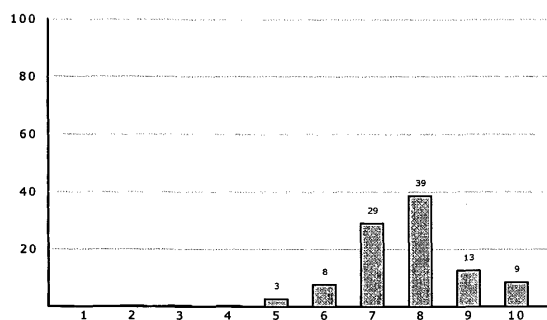

3.2 Algemeen oordeel over hulp bij het huishouden

Aan cliënten met hulp bij het huishouden is gevraagd met een rapportcijfer aan te geven hoe tevreden zij zijn over de hulp bij het huishouden. Cliënten uit uw gemeente geven gemiddeld een 7.7 voor hulp bij het huishouden. Dit is ongeveer even hoog als het gemiddelde in de referentiegroep (7.8).

De volgende figuur geeft de spreiding van de rapportcijfers weer. Per rapportcijfer ziet u het percentage respondenten dat een bepaald rapportcijfer heeft gegeven.

Figuur 6 Spreiding rapportcijfer hulp bij het huishouden

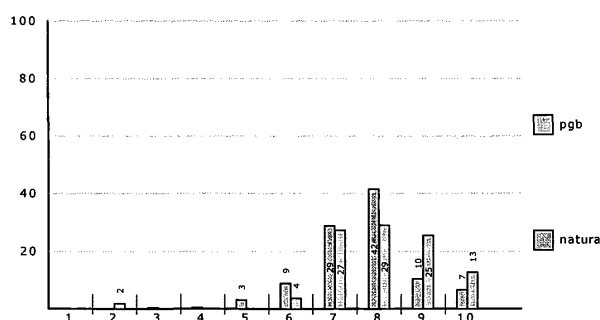

In uw gemeente geeft 4% een 5 of lager voor de hulp bij het huishouden. 21% geeft een 9 of een 10. In de referentiegroep is dit respectievelijk 3% en 25%.

Gemeente Groningen

Wanneer de groep respondenten met een pgb wordt vergeleken met de groep zonder pgb, levert dit het volgende beeld op:

Figuur 7 Spreiding rapportcijfers cliënten met zorg in natura en pgb

Cliënten met een pgb kiezen zelf hun hulp (dit kan een bekende zijn, maar het kan ook via een pgb-bemiddelingsbureau of een reguliere thuiszorgaanbieder). Uit de jaarpublicatie 'Resultaten tevredenheidsonderzoeken Wmo over 2008' blijkt dat cliënten met een pgb tevredener zijn dan cliënten met zorg in natura. In uw gemeente is dat ook zo. Cliënten in uw gemeente met een pgb geven gemiddeld een 8.1 en cliënten met zorg in natura een 7.6. In de referentiegroep is dit respectievelijk 8.2 en 7.7.

Verder is nog gekeken of cliënten die 65 jaar of ouder zijn een hoger of lager rapportcijfer geven voor de hulp bij het huishouden dan cliënten die jonger zijn dan 65 jaar. In uw gemeente geven de 65-plussers een ongeveer even hoog rapportcijfer als cliënten jonger dan 65. 65-plussers geven gemiddeld een 7.7 en cliënten jonger dan 65 geven een 7.8. In de referentiegroep is dat respectievelijk een 7.9 en een 7.7.

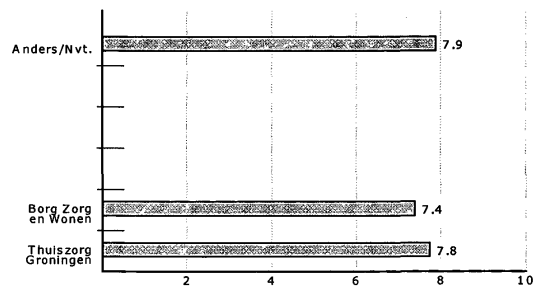
Respondenten konden voor maximaal vijf aanbieders aangeven of zij hier hulp van hebben ontvangen. Zij hebben niet allemaal een even groot marktaandeel. Dit kan betekenen dat de aantallen per aanbieder redelijk klein zijn. Om deze reden zijn de volgende resultaten indicatief en niet representatief.

Bijlage - gr10.2374593.pdf

Gemeente Groningen

De onderstaande figuur toont het resultaat per leverancier. Wanneer er geen cijfer is gegeven, betekent dit dat minder dan 10 cliënten de vraag hebben beantwoord.

Figuur 8 Rapportcijfer hulp bij het huishouden per leverancier

Tot slot is gevraagd of de huishoudelijke hulp voldoet aan de verwachtingen en voorziet in de behoefte.

Tabel 8 Voldoet de huishoudelijke hulp aan de verwachtingen en voorziet het in de behoefte?

	Uw gemeente	Referentiegroep
Voldoet het aan de verwachtingen?	98%	98%
Voorziet het in de behoefte?	97%	97%

In uw gemeente geeft 98% van de respondenten aan dat de hulp aan de verwachtingen voldoet en 97% dat de hulp in de behoefte voorziet.

3.3 Keuzemogelijkheden

In de Wmo is veel keuzevrijheid voor cliënten. Zo kunnen alle cliënten zelf kiezen van welke zorgaanbieder ze hulp willen ontvangen.

95% is (zeer) tevreden over de keuzemogelijkheden tussen aanbieders. In de referentiegroep is dit 93%.

Gemeente Groningen

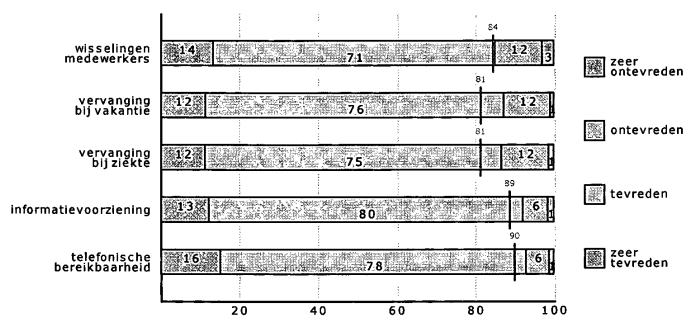
3.4 Tevredenheid over de organisatie die de hulp levert

Aan cliënten is een aantal vragen gesteld over de organisatie die de hulp bij het huishouden levert. Gevraagd is naar:

- telefonische bereikbaarheid;
- informatievoorziening richting cliënten;
- vervanging bij ziekte;
- vervanging bij vakantie;
- wisselingen van medewerkers.

De onderstaande figuur laat zien wat de mate van tevredenheid is over de verschillende aspecten rond de hulp bij het huishouden. Cliënten met een pgb die zelf hun hulp hebben gekozen, zijn niet meegenomen in de figuur.

Figuur 9 Tevredenheid over aspecten rond hulp bij het huishouden

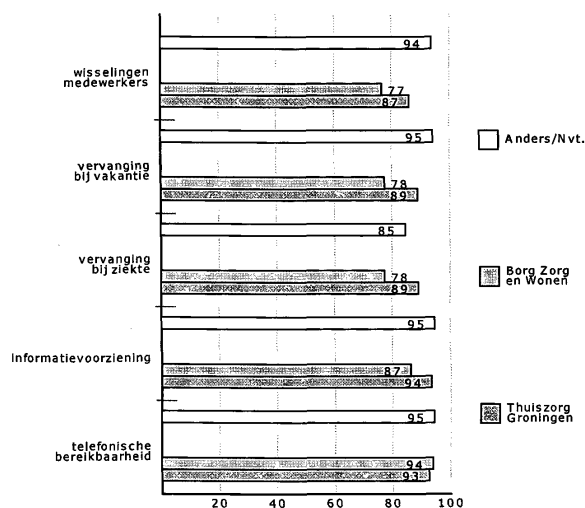

Het meest tevreden is men over telefonische bereikbaarheid (93%). In de referentiegroep is dat 90%. Het minst tevreden is men over wisselingen van medewerkers (85%). In de referentiegroep is dat 84%.

Uit onderstaande figuur blijkt of er verschillen zijn in waardering per leverancier hulp bij het huishouden. In de figuur zijn de antwoorden 'zeer tevreden' en 'tevreden' bij elkaar opgeteld. Wanneer minder dan 10 cliënten de vraag hebben beantwoord, zijn de resultaten niet weergegeven.

Gemeente Groningen

Figuur 10 Tevredenheid hulp bij het huishouden per leverancier

3.5 Tevredenheid over de medewerkers

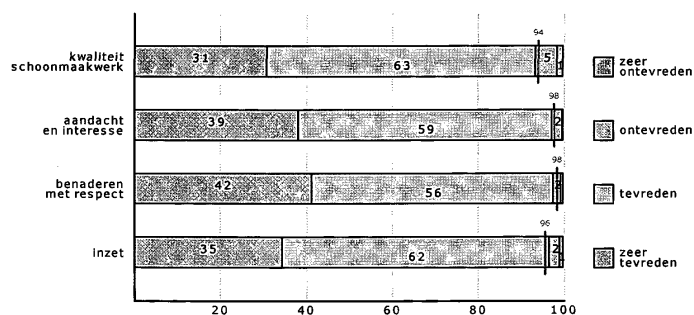
Aan de cliënten (ook aan cliënten met een pgb) is een aantal vragen voorgelegd die betrekking hebben op de tevredenheid over de medewerkers die de hulp bij het huishouden leveren.

Gevraagd is naar:

- inzet van medewerkers;
- respect bij behandeling van de cliënt;
- aandacht en interesse voor de cliënt;
- kwaliteit van het schoonmaakwerk.

Gemeente Groningen

Figuur 11 Tevredenheid over de medewerkers

De meeste cliënten (98%) zijn (zeer) tevreden over aandacht en interesse en over behandeling met respect; dit is 98% in de referentiegroep. De cliënten zijn het minst tevreden over kwaliteit van het schoonmaakwerk (94%); voor de referentiegroep is dit 94%.

Over de inzet van medewerkers zijn cliënten met een pgb ongeveer even tevreden als de cliënten zonder een pgb (98% in verhouding tot 97%). Over de kwaliteit van het schoonmaakwerk zijn de cliënten met een pgb minder tevreden dan de cliënten zonder een pgb (91% in verhouding tot 94%).

Wanneer wordt gekeken naar leeftijd, blijkt dat cliënten van 65 jaar of ouder ongeveer even vaak vinden dat zij met respect worden behandeld dan cliënten jonger dan 65 jaar (98% in verhouding tot 97%). Over de kwaliteit van het schoonmaakwerk zijn zij daarnaast meer tevreden dan cliënten jonger dan 65 jaar (77% in verhouding tot 17%, let wel, het percentage van de cliënten jonger dan 65 jaar is gebaseerd op er weinig respondenten en daardoor slechts indicatief).

Gemeente Groningen

4 Wmo-voorzieningen en collectief vervoer

Wmo-voorzieningen moeten bijdragen aan het langer zelfstandig kunnen functioneren in en om de woning. Ook het tegengaan van vereenzaming en het in stand houden van sociale contacten hoort daarbij. Voorzieningen die hierbij kunnen helpen zijn bijvoorbeeld een scootmobiel, een rolstoel, het aanpassen van een woning of het verstrekken van een vervoersbudget.

In dit hoofdstuk worden de Wmo-voorzieningen besproken waarnaar gevraagd is in het onderzoek. Per Wmo-voorziening wordt eerst vermeld hoeveel procent van de cliënten heeft aangegeven over de Wmo-voorziening te beschikken. Daarna volgt informatie over de tevredenheid.

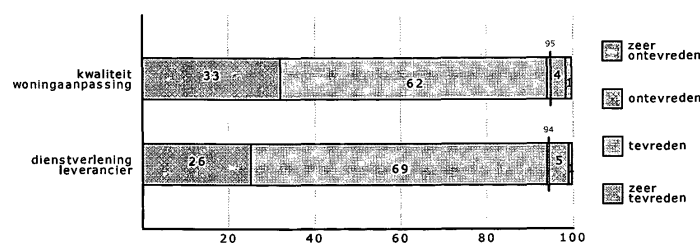
Het aantal antwoorden per vraag naar de tevredenheid over een specifieke Wmo-voorziening zal veelal klein zijn. Niet iedereen heeft een rolstoel, een verhuiskostenvergoeding of een scootmobiel. Dit betekent dat niet alleen het aantal respondenten klein kan zijn maar ook het aantal werkelijke cliënten. De resultaten hiervan geven daarom alleen een indicatie van de tevredenheid.

4.1 Woningaanpassing

Als de cliënt vanwege een (lichamelijke) beperking wordt belemmerd in het wonen, kan de cliënt vragen om een woningaanpassing. Hierbij kan gedacht worden aan een traplift, steunen in het toilet of het verwijderen van drempels. Soms is een ingrijpendere aanpassing nodig, zoals een aanbouw. Het verschil met een woonvoorziening is dat die 'los' zit van het huis (denk aan een douche- of toiletstoel).

Van de ondervraagde cliënten geeft 36% aan een woningaanpassing te hebben; in de referentiegroep is dit 28%. Deze cliënten is gevraagd naar de dienstverlening van de leverancier en de kwaliteit van de woningaanpassing.

Figuur 12 Tevredenheid woningaanpassing

Gemeente Groningen

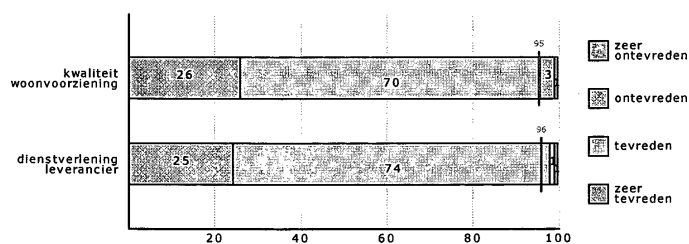
Van de cliënten met een woningaanpassing is 94% (zeer) tevreden over de dienstverlening van de leverancier, in de referentiegroep is dit 94%. 94% van de cliënten is (zeer) tevreden over de kwaliteit van de woningaanpassing, in de referentiegroep is dit 95%.

4.2 Woonvoorziening

Een woonvoorziening is een Wmo-hulpmiddel dat, in tegenstelling tot een woningaanpassing, 'los' zit van het huis. Hierbij kan gedacht worden aan een douche- of toiletstoel.

Van de ondervraagde cliënten geeft 39% aan een woonvoorziening te hebben; in de referentiegroep is dit 35%. Deze cliënten is gevraagd naar de dienstverlening van de leverancier en de kwaliteit van de woonvoorziening.

Figuur 13 Tevredenheid woonvoorziening

Van de cliënten met een woonvoorziening is 98% (zeer) tevreden over de dienstverlening van de leverancier; in de referentiegroep is dit 96%. 96% van de cliënten is (zeer) tevreden over de kwaliteit van de woonvoorziening; in de referentiegroep is dit 95%.

4.3 Verhuiskostenvergoeding

Soms kan de huidige woning van de cliënt niet worden aangepast of is er sprake van een kostenafweging waardoor de cliënt moet verhuizen naar een andere woning. Hiervoor kan de cliënt een verhuiskostenvergoeding krijgen.

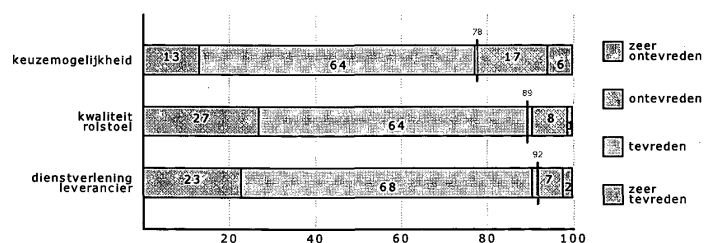
Van de ondervraagde cliënten geeft 14% aan een verhuiskostenvergoeding te hebben; dit is 5% in de referentiegroep. 95% van deze cliënten is (zeer) tevreden over de hoogte van deze vergoeding; in de referentiegroep is dit 89%.

Gemeente Groningen

4.4 Rolstoel

Van de ondervraagde cliënten geeft 22% aan een rolstoel te hebben; dit is minder dan in de referentiegroep (24%). Deze cliënten is gevraagd naar de dienstverlening van de leverancier, de kwaliteit van de rolstoel en de keuzemogelijkheid uit het assortiment van rolstoelen.

Figuur 14 Tevredenheid rolstoel

Van de cliënten met een rolstoel is 91% (zeer) tevreden over de dienstverlening van de leverancier, in de referentiegroep is dit 92%.

91% van de cliënten is (zeer) tevreden over de kwaliteit van de rolstoel en 78% is (zeer) tevreden over de keuzemogelijkheid uit het assortiment van rolstoelen. In de referentiegroep zijn deze laatste twee percentages 89% en 78%.

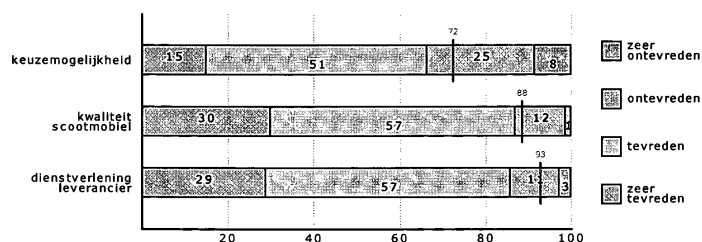
4.5 Scootmobiel

Het hebben van een beperking kan betekenen dat de 'gewone' vervoermiddelen, zoals de fiets, de auto of het openbaar vervoer onbruikbaar worden. De cliënt kan een Wmo-vervoersvoorziening aanvragen als hij of zij door lichamelijke of psychische beperkingen geen gebruik kan maken van de reguliere vervoermiddelen. In het geval van het afleggen van kortere afstanden kan bijvoorbeeld een scootmobiel een goede oplossing bieden.

Van de ondervraagde cliënten geeft 18% aan een scootmobiel te hebben. Dit is 20% in de referentiegroep. Deze cliënten is gevraagd naar de dienstverlening van de leverancier, de kwaliteit van de scootmobiel en de keuzemogelijkheid uit het assortiment van scootmobielen.

Gemeente Groningen

Figuur 15 Tevredenheid scootmobiel

Van de cliënten met een scootmobiel is 86% (zeer) tevreden over de dienstverlening van de leverancier, in de referentiegroep is dit 93%.

87% van de cliënten is (zeer) tevreden over de kwaliteit van de scootmobiel en 67% is (zeer) tevreden over de keuzemogelijkheid uit het assortiment van scootmobielen. In de referentiegroep zijn deze laatste twee percentages 88% en 72%.

4.6 Vervoerskosten

Een tegemoetkoming in de vervoerskosten wordt verstrekt om de kosten van het gebruik van een (rolstoel)taxi deels te compenseren, wanneer de cliënt geen gebruik meer kan maken van het openbaar vervoer. Ook kan een vergoeding worden verstrekt voor het gebruik van een eigen auto of een auto van iemand anders. De vergoeding is veelal afhankelijk van het inkomen.

Van de ondervraagde cliënten geeft 21% aan een tegemoetkoming in de vervoerskosten te ontvangen. 88% van deze cliënten is (zeer) tevreden over de hoogte van deze tegemoetkoming. In de referentiegroep is dit respectievelijk 24% en 88%.

Bijlage - gr10.2374593.pdf

Gemeente Groningen

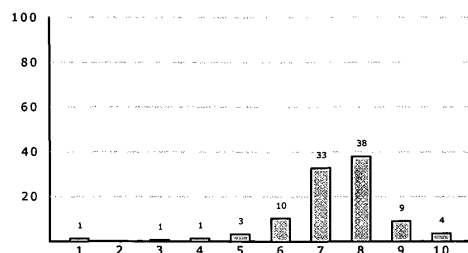
4.7 Totale score Wmo-hulpmiddel(en)

Aan de cliënten die voorzieningen ontvangen, is gevraagd met een rapportcijfer aan te geven hoe de totale tevredenheid is over het Wmo-hulpmiddel of de Wmo-hulpmiddelen die men krijgt vanwege een (lichamelijke) beperking. Cliënten uit uw gemeente geven gemiddeld een 7.4. Dit is ongeveer evenveel als het gemiddelde in de referentiegroep (7.3).

De onderstaande figuur geeft de spreiding van rapportcijfers weer in de vorm van een staafdiagram.

Gemeente Groningen

Figuur 16 Spreiding rapportcijfers Wmo-hulpmiddel(en)

In uw gemeente geeft 6% een 5 of lager voor het (de) Wmo-hulpmiddel(en). 13% geeft een 9 of een 10. In de referentiegroep is dit respectievelijk 7% en 12%.

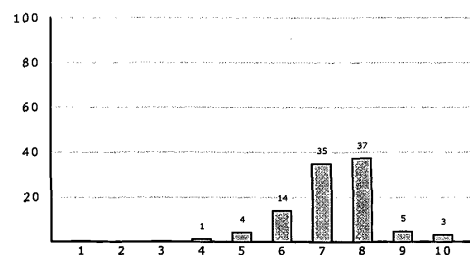
Wanneer gekeken wordt naar leeftijd blijkt dat cliënten die 65 jaar of ouder zijn gemiddeld een hoger rapportcijfer geven voor het (de) Wmo-hulpmiddel(en) dan cliënten jonger dan 65. 65-plussers geven gemiddeld een 7.5 en cliënten jonger dan 65 geven een 7.2. In de referentiegroep is dat respectievelijk een 7.4 en een 7.1.

4.8 Collectief vervoer

Veel mensen met (lichamelijke) beperkingen maken gebruik van collectief vervoer, bijvoorbeeld de Regiotaxi of OV-Taxi. Aan de cliënten die gebruikmaken van collectief vervoer is gevraagd een oordeel te geven in de vorm van een rapportcijfer. Het rapportcijfer voor het collectief vervoer voor uw gemeente bedraagt 7.3 en in de referentiegroep is dat een 6.9.

In de onderstaande figuur ziet u een overzicht van de gegeven rapportcijfers voor collectief vervoer.

Figuur 17 Spreiding rapportcijfers collectief vervoer

Bijlage - gr10.2374593.pdf

Gemeente Groningen

In uw gemeente geeft 6% een 5 of lager als oordeel over het collectief vervoer. 8% geeft een 9 of een 10. In de referentiegroep is dit respectievelijk 11% en 7%.

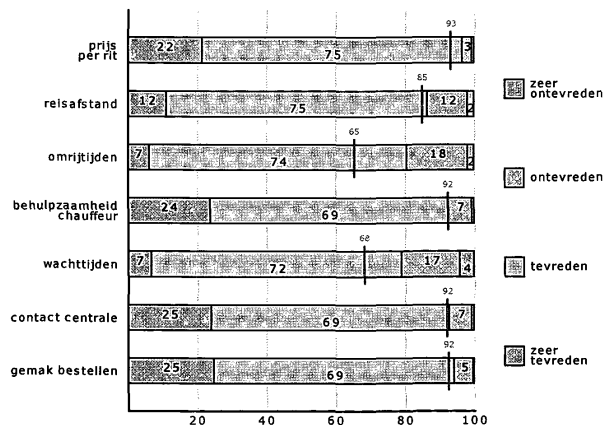
Verder is gevraagd naar de tevredenheid over zeven aspecten van het collectief vervoer, te weten:

- gemak waarmee het collectief vervoer kan worden besteld;
- contact met de centrale bij het bestellen van de rit;
- wachttijden voordat men wordt opgehaald;
- behulpzaamheid chauffeur bij het in- en uitstappen;
- omrijtijden;
- hoe ver men met het collectief vervoer kan reizen;
- de prijs per rit.

Het blijkt dat de respondenten het positiefst zijn over de prijs per rit (97%). In de referentiegroep is 93% hierover tevreden. Cliënten zijn relatief het minst tevreden over de wachttijden. Slechts 79% is hier (zeer) tevreden over. Binnen de referentiegroep is dit percentage 68%.

Cliënten die 65 jaar of ouder zijn geven voor het collectief vervoer een hoger percentage dan cliënten die jonger zijn dan 65 jaar. 65-plussers geven gemiddeld een 7.4 en cliënten jonger dan 65 geven gemiddeld een 6.7. In de referentiegroep is dat respectievelijk een 7.0 en een 6.6.

Figuur 18 Tevredenheid collectief vervoer

Gemeente Groningen

5 Mantelzorg vanuit het perspectief van de cliënt

Mantelzorg is een van de belangrijkste pijlers van de Wmo. Het is de bedoeling dat mensen voor hulp en ondersteuning eerst bij hun directe omgeving aankloppen alvorens terug te vallen op professionele ondersteuning. De gebruikte definitie in de vragenlijst is:

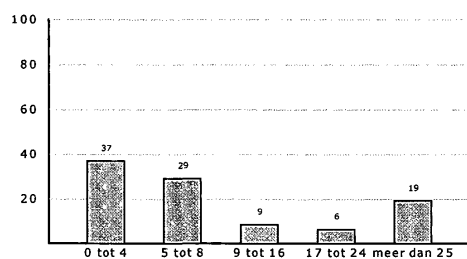
“Mantelzorgers zorgen onbetaald voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende partner, ouder, kind of ander familielid, vriend of kennis. Mantelzorg is niet de alledaagse zorg voor bijvoorbeeld een gezond kind.”

In de vragenlijst is aan cliënten gevraagd:

- Ontvangt u momenteel hulp van een naaste (mantelzorg)?
- Hoeveel uur mantelzorg ontvangt u per week?
- Hoe lang ontvangt u deze mantelzorg al?

30% van het aantal ondervraagde cliënten geeft aan mantelzorg te ontvangen. In de referentiegroep is dit 33%. Deze cliënten geven aan het onderstaande aantal uren aan mantelzorg te ontvangen.

Figuur 19 Aantal uren mantelzorg dat de cliënt ontvangt

Het grootste aantal respondenten in uw gemeente ontvangt 0 - 4 uur per week mantelzorg; dit is 37%. In de referentiegroep is dit ook 37%.

De cliënten is gevraagd hoe lang ze al mantelzorg ontvangen. Sommige organisaties zien het verlenen van zorg aan een naaste voor een periode korter dan 3 maanden veelal niet als mantelzorg. Uit de onderstaande tabel blijkt dat het gaat om een groep van 2%; in de referentiegroep is dit 3%.

Bijlage - gr10.2374593.pdf

Gemeente Groningen

Tabel 9 Periode ontvangen mantelzorg

	Uw gemeente	Referentiegroep
Minder dan 3 maanden	2%	3%
3 t/m 6 maanden	5%	4%
7 t/m 12 maanden	7%	7%
Langer dan 12 maanden	86%	86%

Het grootste aantal respondenten in uw gemeente ontvangt langer dan een jaar mantelzorg. In uw gemeente is dit 86%. Dit is ongeveer hetzelfde voor de referentiegroep.

Er is gekeken of er in het geven van rapportcijfers voor voorzieningen in uw gemeente verschillen zijn te zien tussen cliënten met en zonder mantelzorg. Dit levert het volgende beeld op. De cijfers van de referentiegroep staan tussen haakjes.

Tabel 10 Wel/geen mantelzorg afgezet tegen rapportcijfers

	Ontvangt mantelzorg	Ontvangt geen mantelzorg
Rapportcijfer voor hulp bij het huishouden	7.7 (7.8)	7.7 (7.8)
Rapportcijfer voor het Wmo-hulpmiddel	7.3 (7.3)	7.4 (7.3)
Rapportcijfer voor het collectief vervoer	7.1 (6.8)	7.3 (7.0)

Gemeente Groningen

6 Participatie

Het begrip participatie heeft in de Wmo twee betekenissen. Enerzijds gaat het om meedoen van mensen aan de maatschappij. Mensen die dat nodig hebben, krijgen ondersteuning om zelfstandig te kunnen wonen of mee te kunnen doen aan de samenleving. Anderzijds wordt het begrip gebruikt voor het betrekken van burgers bij de vormgeving van de Wmo. Veel gemeenten hebben een Wmo-raad (of een vergelijkbaar orgaan) die bestaat uit een groep cliënten en andere burgers die betrokken zijn bij het lokale Wmo-beleid.

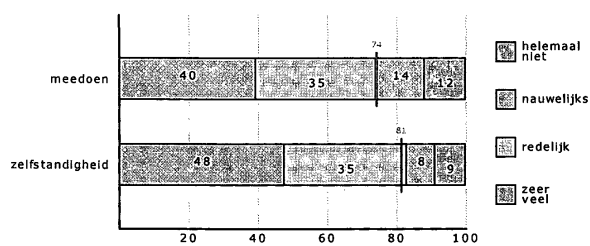
Bij het begrip participatie gaat het om het meedoen van mensen aan de maatschappij. Hierbij kan het gaan om ondersteuning bij het zelfstandig blijven wonen door bijvoorbeeld het verkrijgen van een woningaanpassing. Het kan ook te maken hebben met het kunnen blijven meedoen aan de samenleving, waarbij gedacht kan worden aan andere mensen ontmoeten, een hobby uitoefenen, de kerk bezoeken of naar het theater gaan.

Aan de cliënten zijn de volgende vragen voorgelegd:

- In welke mate draagt de ondersteuning/het hulpmiddel eraan bij dat u zelfstandig kunt blijven wonen?
- In hoeverre draagt de ondersteuning/het hulpmiddel eraan bij dat u kunt blijven meedoen aan de maatschappij?

De resultaten zijn in de onderstaande figuur terug te vinden.

Figuur 20 Resultaten ondersteuning

In uw gemeente draagt bij 48% de ondersteuning/het hulpmiddel er 'zeer veel' aan bij dat men zelfstandig kan blijven wonen, 35% geeft aan dat het 'redelijk' bijdraagt en 17% geeft aan 'nauwelijks of helemaal niet'. Binnen de referentiegroep zijn deze percentages 44% 'zeer veel', 37% 'redelijk' en 19% 'nauwelijks of helemaal niet'.

Bijlage - gr10.2374593.pdf

Gemeente Groningen

Dan de vraag of de ondersteuning en/of het hulpmiddel eraan bijdraagt dat men kan blijven meedoen aan de maatschappij. Van de cliënten geeft 40% aan dat de ondersteuning 'zeer veel' hieraan bijdraagt, 35% geeft aan dat het 'redelijk' bijdraagt en 26% geeft aan 'nauwelijks of helemaal niet'. Binnen de referentiegroep zijn deze percentages 36% 'zeer veel', 38% 'redelijk' en 26% 'nauwelijks of helemaal niet'.

Gemeente Groningen

7 Wmo-raad

Veel gemeenten hebben een Wmo-raad (of een vergelijkbaar orgaan) die bestaat uit een groep cliënten en andere burgers die meedenken over het lokale Wmo-beleid. De Wmo-raad is er om ervoor te zorgen dat ideeën en meningen van cliënten, burgers en/of maatschappelijke organisaties worden meegenomen in de lokale besluitvorming rondom de Wmo.

Aan cliënten is een viertal vragen voorgelegd over de Wmo-raad:

- Weet u dat iedere inwoner van de gemeente invloed kan uitoefenen op het Wmo-beleid van de gemeente?
- Heeft u wel eens gehoord van de Wmo-raad (of vergelijkbaar)?
- Weet u dat de Wmo-raad het college van burgemeester en wethouders adviseert over het Wmo-beleid in de gemeente?
- Zo ja, bent u tevreden over de adviezen van de Wmo-raad?

In de onderstaande tabellen worden de resultaten van de eerste 3 vragen getoond. In de tabel wordt het percentage respondenten getoond dat 'ja' heeft geantwoord.

Tabel 11 Invloed vanuit inwoners, bekendheid Wmo-raad en adviezen

	Uw gemeente	Referentiegroep
Weet u dat iedere inwoner invloed kan uitoefenen op het Wmo-beleid van de gemeente?	22%	30%
Heeft u wel eens gehoord van de Wmo-raad?	20%	29%
Weet u dat de Wmo-raad het college van burgemeester en wethouders adviseert over het Wmo-beleid in de gemeente?	77%	78%

22% van de cliënten in uw gemeente geeft aan te weten dat iedere inwoner invloed kan uitoefenen op het Wmo-beleid van de gemeente. Dit is lager dan het gemiddelde in de referentiegroep (30%).

20% van de cliënten geeft aan wel eens van de Wmo-raad te hebben gehoord. Dit is lager dan het gemiddelde in de referentiegroep (29%).

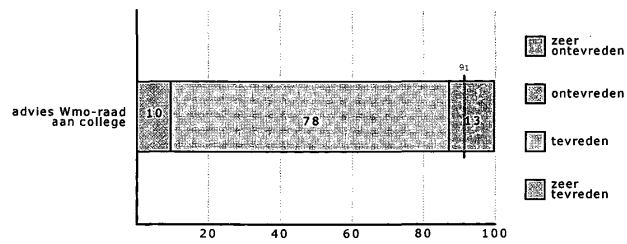
77% van de cliënten geeft aan te weten dat de Wmo-raad het college van burgemeester en wethouders adviseert over het Wmo-beleid in de gemeente. Dit is ongeveer even hoog als het gemiddelde in de referentiegroep (78%).

Wat vinden de cliënten van de adviezen van de Wmo-raad aan het college? 23% in uw gemeente zegt niet op de hoogte te zijn van de adviezen. In de referentiegroep is dit 22%. Van degenen die wel op de hoogte zijn, wordt hieronder de tevredenheid hierover weergegeven.

Figuur 21 Tevredenheid over de adviezen van de Wmo-raad aan het college

Bijlage - gr10.2374593.pdf

Gemeente Groningen

10% is zeer tevreden over de adviezen, 78% is tevreden en 13% is (zeer) ontevreden. In de referentiegroep liggen deze percentages op 11%, 80% en 9%.

Bijlage - gr10.2374593.pdf

Bijlage

Bijlage 1 Resultaten tevredenheidsonderzoek cliënten

De aanvraagprocedure

Vraag	Tevredenheid cliënten Wmo 2009 - Gemeente (Referentiegroep)	Tevredenheid cliënten Wmo 2008 - Gemeente	Tevredenheid cliënten Wmo 2007 - Gemeente
Laatste aanvraag?			
Minder dan 12 maanden geleden	45% (52%)	42%	56%
Meer dan 12 maanden geleden	55% (48%)	58%	44%
Welke voorziening bij uw laatste aanvraag?			
Hulp bij het huishouden	33% (41%)		
Woningaanpassing	13% (7%)		
Tegemoetkoming vervoerskosten	6% (5%)		
Woonvoorziening	10% (7%)		
Rolstoel	7% (10%)		
Verhuiskostenvergoeding	3% (1%)		
Collectief vervoer/regiotaxi	16% (11%)		
Scootmobiel	8% (8%)		
Anders	4% (7%)		
Tevredenheid aanvraag en afhandeling			
Behandeling bij aanvraag	94% (93%)	94%	95%
Deskundigheid medewerker	94% (91%)	91%	94%
Tijd voor aanvraag	96% (94%)	95%	96%
Informatieafhandeling	93% (89%)	93%	91%
Indicatiestelling	88% (88%)	89%	91%
Wachttijd aanvraag-hulpverlening	88% (82%)	84%	84%
Rapportcijfer aanvraagprocedure	7.4 (7.4)	7.4	7.6
Laatste aanvraag toegekend (geheel of gedeeltelijk)	88% (86%)	94%	93%

Bijlage - gr10.2374593.pdf

Gemeente Groningen

Hulp bij het huishouden

Vraag	Tevredenheid cliënten Wmo 2009 - Gemeente (Referentiegroep)	Tevredenheid cliënten Wmo 2008 - Gemeente	Tevredenheid cliënten Wmo 2007 - Gemeente
Ontvangt hulp bij het huishouden	72% (65%)	77%	77%
Aantal uur hulp per week			
1 tot 1,9 uur	16% (12%)	13%	14%
2 tot 3,9 uur	69% (62%)	69%	65%
4 tot 6,9 uur	14% (23%)	16%	18%
7 tot 9,9 uur	1% (2%)	2%	2%
10 tot 12,9 uur	0% (0%)	0%	1%
meer dan 13 uur	1% (1%)	0%	1%
PGB voor hulp bij het huishouden	18% (21%)	22%	25%
Waarom keuze voor pgb?			
Iemand uit eigen omgeving inhuren	29% (38%)		
Hulp zelf kunnen organiseren	52% (36%)		
Hulp van andere organisatie dan door gemeente gecontracteerde zorgaanbieder	2% (13%)		
Anders	18% (14%)		
Manier van inhuren pgb			
Via een pgb-bemiddelingsbureau	7% (10%)		
Direct via een zorgaanbieder	23% (31%)		
Zelf iemand gekozen	70% (59%)		
Tevredenheid over de mogelijkheid om te kiezen	95% (93%)	93%	91%
Tevredenheid over organisatie die hulp bij het huishouden levert en de medewerkers			
Telefonische bereikbaarheid	93% (90%)	91%	91%
Informatievoorziening	92% (89%)	90%	91%
Vervanging bij ziekte	87% (81%)	84%	83%
Vervanging bij vakantie	88% (81%)		
Wisselingen van medewerkers	85% (84%)	83%	80%
Inzet van medewerkers	97% (96%)	97%	98%
Behandeling met respect	98% (98%)	98%	99%
Aandacht en interesse van medewerkers	98% (98%)	96%	97%
Kwaliteit van schoonmaakwerk	94% (94%)		
Rapportcijfer hulp bij het huishouden	7.7 (7.8)	7.9	8.0
Hulp bij het huishouden voldoet aan verwachtingen	98% (98%)		
Hulp bij het huishouden voorziet in behoefte	97% (97%)		

Bijlage - gr10.2374593.pdf

Gemeente Groningen

Wmo-hulpmiddelen

Vraag	Tevredenheid cliënten Wmo 2009 - Gemeente (Referentiegroep)	Tevredenheid cliënten Wmo 2008 - Gemeente	Tevredenheid cliënten Wmo 2007 - Gemeente
Heeft een woningaanpassing	36% (28%)		
Tevredenheid over dienstverlening leverancier woningaanpassing	94% (94%)		
Tevredenheid over kwaliteit woningaanpassing	94% (95%)		
Heeft een woonvoorziening	39% (35%)		
Tevredenheid over dienstverlening leverancier woonvoorziening	98% (96%)		
Tevredenheid over kwaliteit woonvoorziening	96% (95%)		
Ontvangt verhuiskostenvergoeding	14% (5%)		
Tevredenheid over hoogte verhuiskostenvergoeding	95% (89%)		
Heeft een rolstoel	22% (24%)		
Tevredenheid over dienstverlening leverancier rolstoel	91% (92%)		
Tevredenheid over kwaliteit rolstoel	91% (89%)		
Tevredenheid over keuzemogelijkheid assortiment rolstoelen	78% (78%)		
Heeft een scootmobiel	18% (20%)		
Tevredenheid over dienstverlening leverancier scootmobiel	86% (93%)		
Tevredenheid over kwaliteit scootmobiel	87% (88%)		
Tevredenheid over keuzemogelijkheid assortiment scootmobiel	67% (72%)		
Ontvangt tegemoetkoming vervoerskosten	21% (24%)		
Tevredenheid over hoogte tegemoetkoming vervoerskosten	88% (88%)		
Totaal rapportcijfer Wmo-hulpmiddel (en)	7.4 (7.3)	7.5	7.5

Bijlage - gr10.2374593.pdf

Gemeente Groningen

Collectief vervoer

Vraag	Tevredenheid cliënten Wmo 2009 - Gemeente (Referentiegroep)	Tevredenheid cliënten Wmo 2008 - Gemeente	Tevredenheid cliënten Wmo 2007 - Gemeente
Gebruikt collectief vervoer	55% (40%)	68%	68%
Gemak bestellen	95% (92%)	97%	89%
Contact met centrale	93% (92%)	94%	
Wachttijden voordat opgehaald	79% (68%)	75%	68%
Behulpzaamheid chauffeur	93% (92%)	97%	93%
Omrijtijden	81% (65%)	81%	76%
Te bereizen afstand	87% (85%)	85%	78%
Prijs per rit	97% (93%)	95%	97%
Rapportcijfer collectief vervoer	7.3 (6.9)	7.4	

Mantelzorg

Vraag	Tevredenheid cliënten Wmo 2009 - Gemeente (Referentiegroep)	Tevredenheid cliënten Wmo 2008 - Gemeente	Tevredenheid cliënten Wmo 2007 - Gemeente
Ontvangt mantelzorg	30% (33%)		
Hoeveel uur mantelzorg?			
0 tot en met 4 uur	37% (37%)		
5 tot en met 8 uur	29% (22%)		
9 tot en met 16 uur	9% (13%)		
17 tot en met 24 uur	6% (7%)		
25 uur of meer	19% (21%)		
Hoelang ontvangt u al mantelzorg?			
Minder dan 3 maanden	2% (3%)		
3 tot 6 maanden	5% (4%)		
6 tot 12 maanden	7% (7%)		
Langer dan een jaar	86% (86%)		

Zelfredzaamheid

Vraag	Tevredenheid cliënten Wmo 2009 - Gemeente (Referentiegroep)	Tevredenheid cliënten Wmo 2008 - Gemeente	Tevredenheid cliënten Wmo 2007 - Gemeente
Ondersteuning/hulpmiddel draagt bij aan zelfstandig kunnen blijven wonen	83% (81%)	93%	94%
Ondersteuning/hulpmiddel draagt bij aan kunnen blijven meedoen aan de maatschappij	74% (74%)		

Bijlage - gr10.2374593.pdf

Gemeente Groningen

Wmo-raad

Vraag	Tevredenheid cliënten Wmo 2009 - Gemeente (Referentiegroep)	Tevredenheid cliënten Wmo 2008 - Gemeente	Tevredenheid cliënten Wmo 2007 - Gemeente
Bekendheid invloed op Wmo-beleid	22% (30%)		
Gehoord van Wmo-raad	20% (29%)	24%	26%
Bekendheid advisering college	77% (78%)		
Mate tevredenheid over adviezen van Wmo-raad over Wmo-beleid	88% (91%)		

Achtergrondgegevens

Vraag	Tevredenheid cliënten Wmo 2009 - Gemeente (Referentiegroep)	Tevredenheid cliënten Wmo 2008 - Gemeente	Tevredenheid cliënten Wmo 2007 - Gemeente
Leeftijd			
17 jaar of jonger	0% (1%)	1%	1%
18 tot en met 34	1% (2%)	1%	18%
35 tot en met 64	20% (20%)	19%	
65 tot en met 74	21% (21%)	22%	19%
75 en ouder	58% (56%)	58%	62%
Vader geboren			
Nederland	94% (94%)		
Suriname	0% (1%)		
Turkije	0% (0%)		
Nederlandse Antillen of Aruba	0% (0%)		
Indonesië of de Molukken	1% (1%)		
Noord-Afrika	0% (0%)		
Anders	3% (3%)		
Wil ik liever niet zeggen	0% (0%)		
Moeder geboren			
Nederland	92% (93%)		
Suriname	0% (1%)		
Turkije	0% (0%)		
Nederlandse Antillen of Aruba	0% (0%)		
Indonesië of de Molukken	2% (1%)		
Noord-Afrika	0% (0%)		
Anders	4% (4%)		
Wil ik liever niet zeggen	0% (0%)		
Hulp gehad bij invullen vragenlijst	40% (42%)		

Collegebrief - gr10.2406450.pdf

.
. .
Bestuursdienst

Afdeling Lokaalgerichte zorg & jeugd

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	(050) 367 40 14	Bijlage(n)	Ons kenmerk	HV 10. 2367853
Datum	16 SEP 2010	Uw brief van	Uw kenmerk	
Behandeld door	Mackenzie		E-mailadres	info@hvd.groningen.nl
Onderwerp	Evaluatie Gezonder Zorgen II			

Geachte mevrouw/heer,

In maart 2007 stelde uw raad de nota 'Groningen gaat *steeds* Gezonder Zorgen' (Gezonder Zorgen II) vast. In deze nota beschreven wij op hoofdlijnen ons beleid op het terrein van de volksgezondheid en lokaal gezondheidsbeleid.

Doelstellingen van dit beleid waren het verkleinen van de gezondheidsverschillen tussen stadgers en het verlengen van de gezonde levensverwachting. In een interactief proces met alle betrokken partijen, en in laatste instantie ook met uw raad, werden de thema's en prioriteiten voor de afgelopen vier jaar geselecteerd.

In drie jaarprogramma's (2007, 2008 en 2009/2010) gaven wij uitwerking aan de gekozen hoofdlijnen. Dat gebeurde telkens in nauw samenspel met ambtenaren, veldpartners, burger-vertegenwoordigers en raadsfracties. Tussentijds stelden wij, op grond van actualiteit en voortschrijdend inzicht, onze prioriteiten bij. Zo werd het thema 'alcohol&jongeren' mede als gevolg van een maatschappelijke discussie als autonome prioriteit toegevoegd (naast 'overlast door alcohol') en besteedden wij meer aandacht dan was voorzien aan thema's als huiselijk geweld en overgewicht.

Eind 2010 loopt de huidige beleidsperiode ten einde. In de Wet Publieke Gezondheid is voor gemeenten de verplichting opgenomen om vierjaarlijks een nota Lokaal Gezondheidsbeleid vast te stellen. Voor ons is dat meer dan een verplichting; gezondheid beschouwen wij als een belangrijke voorwaarde voor een aantal van de door ons gekozen speerpunten voor de huidige collegeperiode. Wij hechten dan ook, evenals bij de nota's Gezonder Zorgen I en Gezonder Zorgen II, aan een zorgvuldig proces bij de beleidsvoorbereiding. Dat proces start met een stevige evaluatie van het huidige beleid.

Wij hebben daarom twee rapporten laten opstellen: een procesevaluatie, uitgevoerd door Toegepast Gezondheids Onderzoek/UMCG, en een effectevaluatie, uitgevoerd door de HVD/GGD. Wij vatten hieronder de belangrijkste bevindingen van de beide evaluaties samen. Op basis hiervan

Collegebrief - gr10.2406450.pdf

Bladzijde 2 van 5
Onderwerp Evaluatie Gezonder Zorgen II

schetsen wij alvast globaal onze ideeën voor het vervolg en informeren wij u over de planning van Gezonder Zorgen III.

Bevindingen procesevaluatie

Eén van de kenmerken van ons gezondheidsbeleid is dat het integraal van karakter is, en intersectoraal wordt uitgevoerd. Voorwaarden voor gezondheid zijn immers op vele gebieden te vinden en te realiseren: in de sfeer van (jeugd)welzijn, onderwijs, ruimtelijke ordening, milieu etc. Het uitgevoerde evaluatieonderzoek laat zien dat die integraliteit juist een sterk punt is, maar tevens de sturing lastiger maakt. De honderden verschillende activiteiten die moesten bijdragen aan de door ons gestelde doelen waren verdeeld over vijf verschillende diensten, en werden deels ook uitgevoerd door tientallen veldpartners. Dat betekende dat velen betrokken waren, maar ook dat de focus van al die betrokkenen niet altijd gezondheid was. Met andere woorden: gezondheid was niet altijd een toetssteen bij het maken van keuzes op andere beleidsterreinen.

Dat neemt niet weg dat er grote waardering bij de ondervraagden bestaat over de wijze van interactieve beleidsontwikkeling. Zeker in het begin van de beleidsperiode heeft dit gezorgd voor een sterk commitment bij gezondheidsbeleid; later nam dit commitment wat af, met name door personele wisselingen, het ontbreken van een geprofileerd programmamanagement en te weinig dieptewerking bij een aantal thema's. In dat verband wordt de keuze voor maar liefst 31 verschillende thema's, die soms ook nog eens elkaar overlaptten, als reden genoemd. Hoewel de doelstellingen van het beleid vragen om een brede inzet en veel impulsen is Gezonder Zorgen II toch teveel een opsomming gebleven van activiteiten, zonder thematische hoofdlijnen. De maatschappelijke opgave van het Lokaal Gezondheidsbeleid is daarmee nog niet voldoende duidelijk geworden, evenals de verbindingen met andere beleidsterreinen.

De gekozen samenwerkingsstructuur (stuur- en coördinatiegroep van de vijf betrokken diensten) zorgde er voor dat er weinig problemen zijn geweest in de sfeer van afstemming. Omdat de dagelijkse coördinatie van de uitvoering geheel bij de GGD lag is de ervaren verantwoordelijkheid voor de programma-uitvoering te veel daar blijven liggen. Ook is de betrokkenheid van de samenwerkingspartners, op de jaarlijkse expertmeetings na, nog onvoldoende benut.

De onderzoekers adviseren om bij het vervolg op Gezonder Zorgen II op zoek te gaan naar gemeenschappelijke belangen en (een) heldere maatschappelijke opgave(n), ook samen met de veldpartners. Succesfactoren zijn structurele

Collegebrief - gr10.2406450.pdf

Bladzijde 3 van 5
Onderwerp Evaluatie Gezonder Zorgen II

financiering, krachtige programmasturing en voldoende uitvoeringscapaciteit. Tenslotte verdient de wijze van monitoring de aandacht: de geformuleerde doelen dienen te worden voorzien van beter meetbare indicatoren.

Bevindingen effectevaluatie

Het bepalen van het succes van ons gezondheidsbeleid is een lastige opgave. Niet alleen wijzigen de externe invloedsfactoren zoals wetgeving en maatschappelijke ontwikkelingen zich voortdurend, ook kunnen gezondheidseffecten, als die al op de relatief korte termijn van vier jaar zijn opgetreden, nauwelijks één op één worden toegeschreven aan de genomen maatregelen. Resultaten zullen dan ook vaak slechts kunnen worden uitgedrukt in termen van voortgang, bereikte doelgroepen en gerealiseerde activiteiten.

Tegen deze achtergronden zijn er wel degelijk concrete resultaten te benoemen van ons beleid. Dat geldt met name voor de thema's die in de top-10 van prioriteiten terecht kwamen. Op het gebied van opvoedingsvraagstukken – figurerend in meerdere thema's – zijn goede vorderingen geboekt door de komst van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en projecten zoals Triple P (een methodiek gericht op positief opvoeden), Licht Pedagogische Ondersteuning en Geschoolde Zorg (opvoedingsondersteuning op school). In de sfeer van de ouderenzorg speelden de STIP's een belangrijke rol, en aan steeds meer mantelzorgers wordt ondersteuning gegeven. Vrijwel alle scholen, en vele woningen werden gescreend op de kwaliteit van het binnenmilieu, en er werden daadwerkelijke verbeteringen gerealiseerd. Hoewel het aantal jongeren dat rookt niet afnam, is het alcoholgebruik onder jongeren tot 16 jaar voor het eerst gedaald; ouders zijn meer verantwoordelijkheid gaan nemen. De toename van overgewicht lijkt bij kinderen gestabiliseerd. Om deze 'bom' onder de volksgezondheid onschadelijk te maken, blijven we hier intensief aan werken. Op de thema's kindermishandeling, huiselijk geweld en verwaarlozing/mishandeling van ouderen zijn belangrijke stappen gezet, gericht op vroegsignalering en ketenzorg. Uiteraard is dit slechts een greep uit de behaalde resultaten, maar het geeft wel aan dat wij met Gezonder Zorgen II opnieuw een belangrijke bijdrage hebben kunnen leveren aan de gezondheid, en daarmee het 'welbevinden' van onze 188.000 stadgers.

Gezonder Zorgen III

Gezonder Zorgen II was opgebouwd uit bouwstenen die veelal werden ontleend aan andere beleidsdomeinen. Per thema is gezocht naar activiteiten en interventies die (in potentie) konden bijdragen aan het realiseren van onze gezondheidsdoelen. Daarmee waren deze gezondheidsdoelen niet leidend bij ontwikkelingen op die andere domeinen. Bij een vervolg op Gezonder Zorgen II

Bladzijde 4 van 5
Onderwerp Evaluatie Gezonder Zorgen II

is het daarom van belang dat deze benadering wordt omgedraaid: beslissingen op andere beleidsterreinen zouden mede moeten worden genomen op grond van het gezondheidsbelang dat er mee gemoeid is. Daarmee wordt de factor 'gezondheid' een impliciete toetssteen voor beleid.

Onlangs is in opdracht van het Ministerie van VWS onderzoek gedaan naar de baten in de gezondheidszorg¹. Daaruit blijkt dat investeringen in de (preventieve) zorg zeer lonend zijn. Het rendement zit hem in een hogere levensverwachting, een hogere kwaliteit van leven en gunstige effecten op de economie zoals een lager ziekteverzuim en hogere productiviteit door betere gezondheid. Zo blijkt dat gezonde mensen productiever zijn en vaker en langer deel nemen aan het arbeidsproces.

De gemeente Groningen is één van de netwerkpartners van het Healthy Ageing Netwerk Noord Nederland (HANNN). Het netwerk is gericht op onderzoek, innovatie en kennisontwikkeling. Het doel is het verbeteren van de condities om gezond ouder te worden (Healthy Ageing). Healthy Ageing heeft vele raakvlakken met het lokale gezondheidsbeleid (omgeving, zorg en leefstijl). Daarom willen wij bij de beleidsontwikkeling en uitvoering van Gezonder Zorgen III de inhoudelijke raakvlakken en verbindingen in kaart brengen en vervolgens gebruik maken van de kansen en mogelijkheden die dit netwerk biedt.

Wij willen ons gezondheidsbeleid dus zowel vanuit de inhoud als vanuit het rendement meer gaan verbinden met maatschappelijk relevante thema's als participatie, milieu, onderwijs, veroudering en werkgelegenheid. Wij verwachten daarmee de onderlinge samenhang tussen de domeinen sociaal- en welzijnsbeleid, onderwijs- en jeugdbeleid, WMO-beleid, ouderenbeleid, arbeidsbeleid etc. te versterken en het maatschappelijk én economisch rendement van preventieve zorg zichtbaar te maken.

Ook bepaalt het actuele aanbod aan activiteiten en interventies nog te sterk de koers die wordt ingeslagen. Niet wat beschikbaar is, maar wat nodig is dient leidraad te zijn voor de beleidsvorming. Het is daarom van belang om een goede analyse te maken van de determinanten van het gezondheidsprobleem, om van daaruit oplossings-richtingen te bepalen en uit te werken. Wij zullen in de komende beleidsperiode kritischer kijken naar de verhoudingen tussen de gezondheidsproblemen, de oplossingen daarvoor en de in te zetten interventies.

Ten aanzien van de organisatiestructuur van ons gezondheidsbeleid stellen wij vast dat enerzijds de afstemming tussen de betrokken diensten goed was geborgd, maar dat in de loop van de afgelopen vier jaar ook de binding tussen de diensten en de externe samenwerkings-partners is afgenomen. Daarbij is ook bij Gezonder Zorgen III een actief opererend programmamanagement

¹ Marc Pomp, Een beter Nederland; de gouden eieren van de gezondheidszorg.

Collegedebrief - gr10.2406450.pdf

Bladzijde 5 van 5
Onderwerp Evaluatie Gezonder Zorgen II

onmisbaar, en is naar onze mening blijvende interactie met- en actieve betrokkenheid van zowel de diensten als ook externe partners van groot belang.

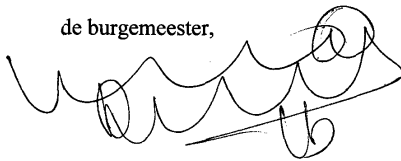
Verder nemen we uiteraard de andere relevante aanbevelingen uit de procesevaluatie "Gezonder Zorgen II doorgelicht" mee in de uitwerking van Gezonder Zorgen III.

Planning Gezonder Zorgen III

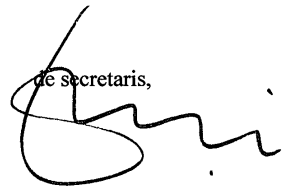
Het uitbrengen van de vierjaarlijkse nota Lokaal Gezondheidsbeleid maakt onderdeel uit van de landelijke preventiecyclus. Deze start met het uitbrengen van de Volksgezondheids Toekomst Verkenning (VTV), gevolgd door de preventienota van het ministerie van VWS. Het verschijnen van deze nota is vertraagd omdat er pas een besluit genomen wordt als er een nieuwe regering is. De landelijke prioriteiten worden dan pas formeel bekend, de verwachting is echter dat deze niet geheel zullen afwijken van de huidige. Daarom kunnen de voorbereidingen voor de volgende beleidsperiode 2011-2014 dit najaar van start gaan. Het ligt in onze bedoeling om na bespreking van de evaluatie in uw commissie in de maand november de hoofdlijnen voor ons beleid te bespreken met alle betrokkenen. Wij verwachten vervolgens in de maand maart 2011 de nota Gezonder Zorgen III aan uw Raad te kunnen voorleggen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,

de secretaris,

Effectevaluatie Gezonder Zorgen II (2007 – 2010)

25 augustus 2010

1 Inleiding

Gezonder Zorgen is de titel van de nota lokaal gezondheidsbeleid van de gemeente Groningen. In 2002 verscheen de eerste nota onder die naam, vier jaar later gevolgd door een tweede nota: Groningen gaat *steeds* Gezonder Zorgen (2007-2010). De werking van deze nota loopt eind 2010 af.

Ter voorbereiding op Gezonder III is een evaluatietraject gestart met twee sporen: een procesevaluatie en een effectevaluatie. De procesevaluatie is uitgevoerd door Toegepast gezondheids Onderzoek (TGO), een zelfstandige afdeling van de Graduate School for Health Research (SHARE-research), een onafhankelijk onderzoeks- en adviesbureau van het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG). Het resultaat van deze evaluatie is beschreven in het rapport 'Gezonder Zorgen II doorgelicht' (juni 2010). De belangrijkste conclusies zijn dat het beleid succesvol kan worden genoemd waar het gaat om draagvlak en de interactieve beleidsvorming. Borging van het afgesproken beleid, en ook de invulling van het programmamanagement behoeven aandacht. Elementen die daarin een rol kunnen spelen zijn onder meer verdieping (en ook minder verschillende thema's) en het formuleren van een duidelijke maatschappelijke opgave. Daardoor kunnen gemakkelijker verbindingen worden gelegd met aangrenzende beleidsterreinen.

De effectevaluatie is, in tegenstelling tot de procesevaluatie, intern uitgevoerd door de dienst HVD/GGD, op basis van de daar aanwezige epidemiologische kennis en databestanden binnen de gemeente en van derden. Het meten van de effecten van beleid is echter een complexe zaak. Niet alleen kunnen opgetreden gezondheidseffecten nooit rechtstreeks worden toegeschreven aan het gevoerde beleid. Ook lenen lang niet alle gestelde doelen zich voor kwantitatieve monitoring. In de nota Gezonder Zorgen II staat hierover het volgende geschreven:

Globaal zijn er drie soorten doelen.

- *Doelen die zich niet lenen tot meten/evalueren. Hiervan zal er geaccepteerd moeten worden dat er alleen informatie kan worden verstrekt over de voortgang van de activiteiten. Zijn de activiteiten uitgevoerd, dan kan aangenomen worden dat de activiteiten bijgedragen hebben aan het resultaat.*
- *Doelen die zodanig SMART¹ te formuleren zijn dat vooraf duidelijk is, wanneer het doel bereikt is. Vaak betekent dit overigens wel dat er, voordat de interventie wordt ingezet, de stand van zaken in kaart moet worden gebracht (nulmeting).*
- *Doelen die zich lenen voor een inhoudelijke evaluatie. Hiertoe dient een apart onderzoeksvoorstel te worden uitgewerkt.*

Voor de laatste categorie komen, mede in verband met de inspanningen en de kosten die er mee gemoeid zijn, slechts enkele van de gekozen gezondheidsthema's in aanmerking. In die gevallen gaat het om projecten en plannen van aanpak waarin een aparte paragraaf evaluatie en monitoring is opgenomen; een voorbeeld hiervan is het plan 'Aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren' (2008).

Met de kanttekeningen zoals hierboven zijn gemaakt passeren in deze evaluatie alle 31 gezondheidsthema's uit de nota de revue met nadruk op de prioriteiten top 10. Kort wordt aangegeven wat is bereikt, en waarop deze winst is gebaseerd. In de laatste paragraaf worden enkele voorzichtige conclusies getrokken over het behaalde effect.

¹ SMART = Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdsgebonden

2. Resultaten op de thema's

Hieronder worden voor alle 31 thema's uit de nota Gezonder Zorgen II op basis van de beschikbare (eigen) bronnen de behaalde resultaten benoemd. Over de volgende onderwerpen wordt iets uitgebreider gerapporteerd omdat ze in de Raadscommissie als prioriteit werden benoemd;

- Afstemming zorgvoorzieningen;
- Sociaal isolement
- Ontoereikende opvoedingskwaliteiten
- Kindermishandeling
- Afhankelijkheid van zorg
- Toename overgewicht
- Overbelasting mantelzorger
- Huiselijk geweld
- Weg naar zorg wordt niet gevonden
- Binnenmilieu

A1 Sociaal isolement

Uit de gezondheidsenquête 2010 blijkt dat het aantal mensen dat zich (zeer) eenzaam voelt is afgenomen van 8% in 2006 naar 6%, deze afname doet zich vooral voor onder jongvolwassenen. In de jaren 2007 t/ 2009 werd 4663 75+ers aangeschreven in het kader van de aanpak Huisbezoek 75+, van hen maakten 1779 mensen gebruik van het aanbod voor vervolgdienstverlening. In het kader van het activeringsproject 'Samen Actief', gericht op niet-actieven (o.m. bijstandsgerechtigden) werden in acht wijken in totaal 128 mensen bereikt. Ondanks deze inspanningen is uit de gezondheidsenquête 2010 gebleken dat eenzaamheid onder 75 + is toegenomen. De kwetsbaarheid van 75+ blijft onverminderd groot.

A2 Afhankelijkheid van zorg/betrokkenheid op elkaar

De indicator voor de doelen bij dit thema is 'sociaal kapitaal'. Dit is de optelsom van de mate van bereidheid om elkaar te helpen, het gevoel verbonden te zijn met elkaar, mensen te vertrouwen, het goed met elkaar kunnen vinden en graag met elkaar om willen gaan. Deze 'somscore' is de afgelopen vier jaren met een half procentpunt toegenomen, van 17.7 naar 18.2. Daarmee lijkt de betrokkenheid op elkaar, en daarmee de onafhankelijkheid van professionele hulp te zijn toegenomen.

A3 Psychosociale problemen door overlast

Het doel bij dit thema: burgers ervaren minder overlast van (groepen) jongeren, lijkt niet te zijn gehaald. In de Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor 2008 is te lezen dat de ervaren overlast van (groepen) jongeren tussen 2006 en 2008 gelijk is gebleven (11%). De mate van ervaren overlast stijgt (op een schaal van 1 tot 5) van 2.8 naar 3.2.

A4 Gezondheidsrisico's verplaatsen van fysiek beperkten

De afdeling Persoon Gerichte Zorg & Welzijn van de gemeente Groningen is betrokken bij Wmo-voorzieningen. Daarbij worden onder andere woon- en vervoersvoorzieningen aangevraagd en toegekend. Vanaf 2007 werden per jaar gemiddeld 1720 aanvragen voor woonvoorzieningen ingediend waarvan 95% werd toegekend. Van de 1450 indicatiebesluiten aangaande vervoersvoorzieningen werd 97% positief beoordeeld. Van de gemiddeld 1075 indicatiebesluiten voor een rolstoel werd 97% toegekend. Er werd een onafhankelijk klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd waaruit bleek dat 94% tot 98% van de mensen tevreden was over de verstrekte woonvoorzieningen. Het tevredenheidspercentage was iets beter dan in vergelijkbare grote gemeenten. Gebruikers van

collectief vervoer gaven een rapportcijfer van 7,3. Van cliënten die Wmo-voorzieningen hebben geeft 83% aan dat de verstrekte voorzieningen bijdragen aan het zelfstandig blijven wonen en 74% zegt dat de Wmo-steun/hulpmiddel bijdraagt aan het kunnen blijven meedoen aan de maatschappij.

A5 Binnenmilieu

De doelstelling binnen dit thema is de luchtkwaliteit in scholen, woningen en kindercentra gezonder te maken. Met name zou dit een gunstig effect moeten hebben op het ontstaan van klachten van de luchtwegen. Ook zou het bevorderend werken op het concentratievermogen van leerlingen. In de gemeente Groningen wordt geen specifiek periodiek onderzoek gedaan naar het voorkomen van luchtwegklachten bij kinderen. Wel is de afgelopen vier jaar veel geïnvesteerd in dit thema. Zo is op alle basisscholen en een deel van de VO-scholen de zg. 'ééndags-methode' uitgevoerd (quick scan naar luchtkwaliteit) en werden daaraan gekoppeld adviezen verstrekt over ventilatiegedrag en ventilatieapparatuur. Van 11 scholen is een uitgebreid rapport opgeleverd dat doorgaans leidde tot concrete aanpassingen. Los hiervan werden 10 voorlichtingsactiviteiten uitgevoerd.

'Binnenmilieu' is inmiddels een vast aandachtspunt geworden in bouwprojecten die door de gemeente Groningen worden uitgevoerd. Met de Woningcorporaties worden afspraken gemaakt over het binnenmilieu in huurwoningen. In de nieuwe wijk Meerstad zal een pilot worden uitgevoerd met betrekking tot extra aandacht voor het binnenmilieu en energiebesparing. Ook loopt er een pilot 'Verduurzaming sociale huurwoningen' waarbij o.m. het binnenmilieu in 1000 woningen wordt onderzocht.

B1 Opvoedingsondersteuning

We hadden als doel het verbeteren en toegankelijker maken van het aanbod aan opvoedingsondersteuning en de licht pedagogische hulpverlening. Met de komst van zes Centra voor Jeugd en Gezin is de drempel om gebruik te maken van opvoedingsondersteuning verlaagd. In 2009 is bovendien, binnen het kader van het CJG, de Telefonische Advisering gestart, met in het eerste jaar 6000 vragen. Ook zijn ruim 100 medewerkers getraind in het uitvoeren van het effectieve opvoedingsprogramma Triple P. Het aantal gezinnen dat ondersteuning kreeg via Licht Pedagogische Hulpverlening 0-12 jarigen liep op tot 365. Geschoolde Zorg, een project dat extra inzet op ondersteuning van scholen met veel opvoedingsproblematiek, werd ingevoerd op 10 scholen voor basisonderwijs en één school voor Voortgezet Onderwijs. In totaal werden bijna 2000 kinderen besproken in het kader van de interne zorgstructuur op school.

B2 Ongezonder en ongewenst gedrag

Onder dit thema hebben wij abstracte doelen gesteld, die betrekking hebben op de ontwikkeling van jongeren tot vrije en verantwoordelijke burgers. Concrete activiteiten die we in dit opzicht kunnen noemen zijn; de jaarlijkse 'Maand van liefde en genot' waarbij in totaal 663 workshops werden gegeven, gastlessen en weerbaarheidstrainingen met een bereik van duizenden jonge mensen. Tientallen scholen en buurthuizen werkten hier aan mee. Een belangrijk punt bij dit thema is ook de rol van de ouders. Uit de resultaten van ons beleid t.a.v. alcoholgebruik door jongeren (zie ook B4) blijkt dat ouders inderdaad meer verantwoordelijkheid zijn gaan nemen, i.c. voor het drinkgedrag van jongeren onder de 16.

B3 Roken

Mede in verband met de dalende trend in de jaren voorafgaande aan Gezonder Zorgen II hebben wij ingezet op een verdere daling van het aantal rokers van 28 naar 20% (conform de landelijke doelstelling). Dit streven is voor wat betreft volwassenen te ambitieus gebleken (het aantal dagelijkse rokers nam af tot 24%). Bij 16-18 jarigen is het aantal rokers wél gedaald van 29% naar 17%. Wij hebben de afgelopen jaren vooral op rookpreventie bij jongeren ingezet.

61% van onze basisscholen werkten met de interventie 'Ik wait wat ik dou', gericht op weerbaarheid tegen het omgaan met verleidingen. Op deze scholen werden gastlessen gegeven en ouderavonden georganiseerd, waar ook het thema roken aan bod kwam. Jaarlijks doen bovendien 13 scholen voor Voortgezet Onderwijs mee aan het project 'Gezonde school en genotmiddelen'. Bij het thema 'roken' verwachtten wij een gunstig effect op het roken door jongeren (16+) van de invoering van het rookverbod in de Horeca. De voortdurende onduidelijkheid in de regelgeving op dit punt vertraagt mogelijke effecten op het rookgedrag (van volwassenen).

B4 Alcoholmisbruik jongeren

Alcohol&jongeren was de afgelopen jaren één van de speerpunten van ons gezondheidsbeleid. In 2008 werd een integraal plan vastgesteld en in uitvoering genomen. Daarin werden 45 maatregelen aangekondigd op het terrein van preventie, regelgeving en handhaving, en randvoorwaarden.

Tegelijkertijd zagen we een landelijke maatschappelijke discussie over alcoholmisbruik door jongeren met gerichte aandacht voor leeftijdsgrens voor alcoholgebruik bij 16 jaar. Alle inspanningen samen hebben, zo blijkt uit de Jeugdgezondheidsenquête 2008/2009, geleid tot afname van het alcoholgebruik door jongeren onder de 16 jaar; in 2004/2005 zei nog 80% van de jongeren wel eens of zelfs regelmatig alcohol te gebruiken, vier jaar later is dit 41%. De weer toegenomen rol van de ouders zal hier een belangrijke rol bij hebben gespeeld. Bij de groep 16+ zien we aan de ene kant een afname van alcoholgebruik (van 92 naar 73%) maar tevens ook een lichte toename van de hoeveelheid alcohol die per keer wordt ingenomen: het zg. 'bingedrinken' (5 glazen of meer per keer, minstens één keer per maand maar in de praktijk vaak wekelijks) is toegenomen van 48 naar 51%. In de groep 16- is dit percentage juist gedaald, van 40 naar 30%. Naast de uitvoering van het plan 'aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren' zijn er landelijke campagnes die een lokale vertaling krijgen, worden landelijke folders verspreid op scholen en geven niet aan de gemeente gerelateerde organisaties als de stichting Voorkom en de stichting Terwille lessen op scholen. Alles overziend kan worden gesteld dat met dit thema een kentering lijkt ingezet te zijn van de zorgelijke ontwikkeling van hoog alcoholgebruik onder jongeren.

B5 Seksuele ontwikkeling jongeren

De training 'ja, ik wil veilig vrijen' is gegeven aan 10 (intermediaire) jongeren. Verder is bij een groot aantal andere, meer algemene interventies die betrekking hebben op leefstijl, gedrag of weerbaarheid het thema seksualiteit impliciet of expliciet meegenomen. Uit het feit dat condoomgebruik is toegenomen, en de prevalentie van de meeste SOA's is afgenomen mag worden afgeleid dat in elk geval op het aspect van veilig vrijen winst is geboekt. Zie ook B2, B6, B12 en B13.

B6 Ongewenste zwangerschappen, HIV en SOA

Bij dit thema was het ons doel dat jongeren veiliger zouden gaan vrijen en dat er meer kennis onder jongeren zou zijn over HIV, SOA's en het voorkomen van zwangerschappen. Uit de Jeugdgezondheidsenquête 2008/2009 blijkt dat het stelselmatige condoomgebruik onder jongeren, vergeleken met de vorige enquête in 2004/2005, met 3% is toegenomen tot 60%. Met uitzondering van de ziekte Chlamydia is het aantal SOA-en HIV-besmettingen gedaald. Het aantal tienerzwangerschappen neemt landelijk nog steeds af; er zijn geen specifieke gegevens voor Groningen bekend. Met name in de bevolkingsgroep van Turkse en Antilliaanse/Arubaanse afkomst komt dit relatief vaak voor met 37 resp. 42 geboorten per 1000 meisjes van 15-19 jaar. Het project Amor y Salu heeft veel succes gehad in de laatste groep: 930 mensen namen actief deel. In het kader van het project 'Lang leve de liefde' volgden in totaal 20 docenten van 13 scholen een training in preventietechnieken.

B7 Overgewicht

In de loop van de afgelopen vier jaar is steeds duidelijker geworden dat overgewicht, en in het bijzonder overgewicht bij kinderen en jongeren, één van de grootste volkgezondheidsproblemen van de toekomst zal zijn. In Gezonder Zorgen II hebben we dit thema, evenals in de eerste ronde van het lokaal gezondheidsbeleid, de hoogste prioriteit gegeven. Dit heeft geleid tot uitvoering van tal van interventies in de sfeer van sport/bewegen en voeding.

Zo is het aantal wijken waar Bslim wordt uitgevoerd (gecombineerde leefstijlinterventie sport, fairplay en voeding) opgelopen van 4 naar 9 wijken. De interventie 'Groninger Gruiten' (groente en fruit op school) werd getransformeerd naar het landelijke project 'Schoolgruiten', en uitgebreid naar 20 basisscholen. Op 7 scholen voor VO werd het project 'de Gezonde Schoolkantine' geïntroduceerd en uitgevoerd. Speciale aandacht was er voor de (positieve) relatie tussen borstvoeding en het ontstaan van overgewicht; jaarlijks worden studenten aan de opleiding tot vroedvrouw hierover uitgebreid voorgelicht.

In de reguliere jeugdgezondheidszorg is er tijdens alle contactmomenten tussen 0- en 19 jaar aandacht voor (het voorkomen van) overgewicht. In de sfeer van ruimtelijke ordening wordt steeds meer rekening gehouden met het creëren van stimulansen om meer te bewegen. Onze ambitie was onder meer dat stadjes zich meer bewust zouden worden van het probleem overgewicht. Het aantal volwassenen dat te zwaar is, is licht gedaald (dit percentage wordt vooral verklaard door de vele studenten die in de stad Groningen wonen).

Ons doel om stadjes meer te laten bewegen is niet te meten. Wel kan worden gesteld dat sportdeelname, ook onder ouderen is toegenomen. Maar omdat sport veelal als een sociaal gebeuren wordt gezien (de 'derde helft' bij wedstrijden!) zegt dit nog niet alles over een gunstig effect op de volksgezondheid. Wat de kinderen en jongeren betreffen lijkt de toename van overgewicht gestabiliseerd. Op basis van objectieve metingen zien we de volgende percentages kinderen met overgewicht: op 3 jarige leeftijd is 8% al te zwaar, op 5 jarige leeftijd 11% terwijl kinderen van 9 jaar een percentage van 18% scoren (bron: GGD Groningen).

Juist omdat overgewicht op termijn grote consequenties zal hebben voor de volksgezondheid is de afgelopen jaren gezocht naar een meer effectieve aanpak. Het Integraal Toezicht Jeugd heeft uit onderzoek geconcludeerd dat interventies te vaak niet voldoende renderen, de regie op de aanpak te vaak zwak is, de echte risicogroepen niet worden bereikt en professionals te vaak lijden aan 'handelingsverlegenheid'. Om die reden hebben wij een pilotproject voorbereid in de wijk Vinkhuizen ('Dik down in Grunn') waarin we op zoek gaan naar een andere werkwijze. Dit vier jaar durende project gaat in het najaar van 2010 van start.

B8 Slechte voeding

Dit thema heeft veel, zo niet alles te maken met het vorige thema, overgewicht. Regelmatig, gevarieerd en gezond eten is een belangrijke voorwaarde voor (latere) gezondheid. Het aanbod van voedsel thuis, maar ook op scholen en in (sport)kantines dient gezond te zijn. Veel de activiteiten onder dit thema zijn gekoppeld aan de aanpak van overgewicht. Specifieke interventies waren de Kinderkookclub 'Superchefs' die met veel enthousiasme is gevolgd in 10 wijken; alleen al in 2009-2010 namen 150 kinderen hier aan deel (en werden zo ook hun ouders bereikt). 'Schoolgruiten' draaide op 20 scholen, en 'de Gezonde Schoolkantine' op 7 VO-scholen. Alle inspanningen konden niet voorkomen dat de groente- en fruitconsumptie maar weinig veranderde. Onder kinderen en jongeren bleef het dagelijks eten van groente vrijwel gelijk (gemiddeld 49%), terwijl het dagelijks eten van twee stuks fruit zelfs sinds 2004/2005 vrij sterk daalde (van 44% naar 30%). Het aantal kinderen op het basisonderwijs dat 5 keer per week of vaker ontbijt bleef staan op 90%, in het VO is dit percentage gedaald van 81 naar 75. Van de volwassenen voldeed in 2006 31% aan de norm voor voldoende groente en fruit, in 2010 is dit met een halve procentpunt gedaald.

B9 Maatschappelijke problemen door overlast en alcohol

Met dit thema doelden wij op problemen in de sfeer van huiselijk geweld, maatschappelijk functioneren van burgers en verkeersonveiligheid. Onze ambitie was dat deze problemen in een vroeg stadium worden gesignaleerd en er tijdig wordt ingegrepen. Voor de door burgers ervaren overlast (afgenomen) verwijzen wij kortheidshalve naar thema A3, psychosociale problemen door overlast. Waar het gaat om signalering en tijdige aanpak van overlastsituaties zijn de afgelopen jaren belangrijke vorderingen gemaakt. Bij de Meldpunten Overlast worden minder meldingen ontvangen (2007 3455, 2008 2905) maar deze worden effectiever verwerkt. Jongeren geven de Groningse burger vaak aanleiding om het Meldpunt Overlast en Zorg te bellen. In 2008 gebeurde dit 357 keer. In 2007 was dit aantal 437 en in 2005 zelfs 550.

Ook de bovenschoolse Zorg Advies Teams 0-12 jarigen en het Zorgnetwerk Aan Risicojongeren 12-23 jarigen (nu beide geïncorporeerd in de CJG-structuur) vervullen een belangrijke signaleringstaak; niet zelden kunnen door bespreking van jongeren in dit team mogelijke latere overlastsituaties worden voorkomen of beperkt.

B10 Kindermishandeling

12% van de jongeren van 12-18 jaar geeft aan wel eens lichamelijk, en 19% wel eens geestelijk mishandeld te zijn; 4% wil deze vraag niet beantwoorden. De aanpak van kindermishandeling heeft eind 2008 een belangrijke impuls gekregen in de vorm van de landelijke RAAK-aanpak, waardoor een regionale coördinator kon worden aangesteld. Begin 2010 werd vervolgens het werkplan van deze functionaris vastgesteld. Door personele wisseling is pas medio 2010 gestart met de uitvoering van dit werkplan. Zo zijn de geplande scholingen pas recent van start gegaan, en wordt momenteel gewerkt aan de implementatie van de meldcode en de opzet van een handelingsprotocol. Verwacht wordt dat deze activiteiten op termijn zullen leiden tot een betere vroegsignalering en een beter sluitende zorgketen, onder meer ook in relatie tot het Centrum voor Jeugd en Gezin.

B11 Huiselijk geweld

Huiselijk geweld blijft vaak onzichtbaar, waardoor slachtoffers maar ook daders en betrokken kinderen niet (tijdig) worden geholpen. Ook hier is vroegsignalering één van onze doelen, evenals de meldingsbereidheid van de slachtoffers en een adequate hulp na die melding.

Het telefonisch steunpunt van het ASHG wordt steeds vaker gebeld: door professionals, slachtoffers, omstanders en in 2009 ook door 34 plegers. Het aantal bellers was tussen 2007 en 2009 in totaal bijna 5000. In die periode werden in de stad Groningen 809 gezinnen door de politie naar het ASHG verwezen.

In 2007 waren we landelijk "in the picture" doordat we samen met Amsterdam en Venlo een pilot uitvoerden met de nog aan te nemen wet op het tijdelijk huisverbod. Deze wet maakt het mogelijk plegers van huiselijk geweld 10 dagen (28 dagen bij verlenging) de toegang tot het huis te ontfemen. De wet werd ingevoerd op 1 januari 2009. In 2009 werden 66 huisverboden opgelegd, in 2010 tot 1 augustus al 100. Bij de meeste gezinnen gaat het om partnergeweld of geweld tussen ex-partners. Opvallend is dat het bij ongeveer 10% van de gezinnen gaat om geweld tegen ouders door (net volwassen) kinderen. Het ASHG ontwikkelt voor hulp aan deze gezinnen een methodische handleiding.

De afgelopen jaren is er veel publiciteit geweest rond dit thema, mede ook door onze interventies. Dit heeft geleid tot maatschappelijke (h)erkenning van deze problematiek.

Belangrijk daarin was het voorlichtingstraject voor en met de Turkse gemeenschap in de provincie en de samenwerking met Zina (Adelheid Roosen) in 3 oude wijken. In de krachtwijken experimenteren ASHG, politie en MJD met het direct reageren op alle meldingen (in plaats van alleen bij gezinnen die instemmen met hulp). Daarnaast hebben wij veel geïnvesteerd in voorlichting aan intermediairen (huisartsen, maatschappelijk werkers, politie etc.) en aan studenten (Noorderpoortcollege, Hanzehogeschool, RUG/Geneeskunde). Alleen al het Advies- en

Steunpunt Huiselijk Geweld (ASHG) gaf van 2007 tot medio 2010 zo'n 130 voorlichtingen en trainingen.

B12 Seksueel geweld

Tijdige signalering, een sluitende zorgketen en optimale hulpverlening – dat waren de doelen die wij ons in 2007 stelden. De afgelopen jaren hebben wij op al deze punten vooruitgang geboekt, in het bijzonder door de bundeling van de krachten van 13 betrokken organisaties in het Samenwerkingsverband Tegen Seksueel Geweld Groningen (STSGG), onder coördinatie van de GGD. Naast afstemming tussen de vele activiteiten op dit gebied zijn ook nieuwe initiatieven genomen. Er kwam een digitale nieuwsbrief met een bereik van 300 adressen, en er werd een sociale kaart uitgegeven (2007, met een update in 2010).

170 mensen namen deel aan een werkconferentie in 2008. Girlpower, een weerbaarheidstraining voor meiden werd 22 keer gegeven, met een bereik van ca. 250 meiden. In 2009 en 2010 werd bovendien een aangepaste versie van deze training gegeven op een MBO-opleiding (40 deelnemers).

Het aanbod in de strijd tegen seksueel geweld blijft in ontwikkeling; het is van groot belang voortdurend te blijven investeren in (signalering)deskundigheid en vaardigheden om effectief in te grijpen. 'Scherp houden' is hier het devies.

B13 Loverboys

Beter inzicht in de problematiek, toename van de meldingsbereidheid en een sluitende aanpak van jeugdprostitutie. Navraag leert dat deze doelen niet met harde cijfers kunnen worden onderbouwd, maar wel geven betrokkenen aan dat de kern van het risico op misbruik door een loverboy vooral ligt bij de relationele vorming en weerbaarheid van jonge meiden. In totaal werden in de looptijd van Gezonder Zorgen II 35 gastlessen in het Voortgezet Onderwijs verzorgd, als onderdeel van de jaarlijkse 'Maand van Liefde en Genot'. Vaak werden deze lessen gegeven op uitnodiging van docenten die een vermoeden hadden van loverboys in de omgeving van hun leerlingen. Meisjes gaven vaak aan de problematiek te herkennen in hun omgeving. Docenten gaven aan blij te zijn met de verstrekte informatie, vooral om beter en eerder te kunnen signaleren.

B14 Verwaarlozing en mishandeling ouderen

Ook bij dit thema gaat het vooral om het zicht krijgen op de problematiek en de borging van een sluitende zorgketen. Een belangrijk element daarin is de mantelzorgondersteuning (zie ook thema C5). In 2007-2008 werd door het CMO Groningen, met deelname van o.m. Lentis, het Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld (ASGH) en de GGD het project 'Signaal op Rood' uitgevoerd. In dit kader werd geïnvesteerd in kennis- en productontwikkeling en netwerkvorming. Met ingang van 2009 is deze aanpak overgenomen door het ASGH. In 2008 werden provinciebreed 18 aandachtsfunctionarissen getraind; de slotconferentie werd door 80 deelnemers bezocht. In de eindrapportage van het project 'Aanpak ouderenmishandeling provincie Groningen' (april 2010) concludeert het ASGH onder meer dat de handleiding die binnen dit project werd ontwikkeld voor hulpverleners een goede steun betekent bij hun werk. Met deze inzet is deze problematiek goed op de agenda gezet; signalering en sluitende ketenaanpak zijn beter geborgd in de reguliere structuren, maar blijvende aandacht – en vooral commitment aan deze problematiek- is geboden.

B15 Pesten

Pesten op de (basis)school kan grote gevolgen hebben voor de gezondheid op latere leeftijd. Pestsituaties zullen zich altijd voordoen, en horen in zekere zin bij het proces van opgroeien. Van groot belang is echter hoe er door opvoeders op wordt gereageerd. Om die reden besteden vrijwel alle scholen al geruime tijd aandacht aan dit probleem, vaak in het kader van weerbaarheidbevordering. Op veel scholen (ook in het VO) is een contactpersoon 'pesten' aangewezen en/of is een pestprotocol in werking gezet. 6 Vensterscholen hebben deelgenomen

aan de training 'Aanpak pestsituaties in de wijk'. Voor kinderen die worden gepest is de overgang van het basis- naar het voortgezet onderwijs een cruciaal moment; voor hen is de zomertraining 'Plezier op school' opgezet. Aan deze trainingen deden de afgelopen vier jaar 117 kinderen mee. Bij ernstige pestsituaties kan het Consultatieteam Pesten advies geven; dit gebeurde in deze periode in totaal 42 keer.

B16 Verslechtering gebitten

Ten tijde van de keuze voor de gezondheidsthema's voor Gezonder Zorgen II bestond er grote zorg over de verslechtering van de gebitten van kinderen en jongeren, mede door de toename van het nuttigen van ongezond voedsel en drankjes. Wij stelden ons ten doel dat 55% van de 2-jarigen de tandarts bezoekt, en het percentage kinderen en jongeren met een gezond gebit stijgt. Uit gegevens van de preferentie zorgverzekeraar Menzis blijkt dat in 2009 51,5% van de 2-jarigen inderdaad naar de tandarts is geweest, tegen 48% in 2007. Tot het 12de jaar stijgt dit percentage tot 88%, om daarna weer af te nemen tot 71% op 19-jarige leeftijd. In de looptijd van Gezonder Zorgen II is het tandartsbezoek licht gestegen, met gemiddeld 2,5%.

Vanuit het gemeentelijk beleid werd vooral geïnvesteerd in voorlichting op scholen (bereik 600 kinderen per jaar), in de bibliotheek (300 kinderen 0-4 met hun ouders) en tijdens de vaccinaties op 9-jarige leeftijd (ca. 2000 kinderen per jaar). Aan het project Fluoridespoelen namen ca. 1000 kinderen deel, eenzelfde aantal dat ook werd gezien in het project 2-jarigen.

C1 Samenhang in de zorg

Bij dit thema hebben wij de afgelopen periode veel geïnvesteerd in de zorg voor jeugd en Multiprobleem-gezinnen. In relatie tot onze doelen is veel bereikt bij het vroegtijdig signaleren van problemen en het borgen van tijdige en adequate hulpverlening aan gezinnen. In de Zorg Advies Teams (zie ook B9) werden tussen 2007 en medio 2010 in totaal 382 gezinnen op de rol gezet. Inclusief 'oude' gezinnen werden 715 gezinnen intensief besproken en gevolgd. De komst van de Verwijs-index in 2010 zorgde voor een sterke terugloop van het aantal meldingen in dat jaar, omdat de ZAT's werden afgebouwd. Dit instrument zal de informatie-uitwisseling en tussen hulpverleners aanzienlijk bevorderen, één van de doelen zoals die door ons werden geformuleerd. Het project 'Geschoolde Zorg', waarin extra (opvoedings)ondersteuning werd geboden werd op 10 scholen voor basisonderwijs, en één school voor Voortgezet Onderwijs uitgevoerd. Het aantal ouders/ouderparen dat het spreekuur op die scholen bezocht was 1046 (2007 tot 1 juli 2010). In het kader van de interne zorgstructuur van de school werden 1646 leerlingen besproken (2007 tot 1 juli 2010). De pilot Multi Problem Gezinnen in drie wijken (met in medio 2010 totaal ca. 30 MP-gezinnen) bereikte in 2008 9 gezinnen; in 2009 bedroeg dit aantal 23 en in 2010 eveneens 23, maar dan wel in de eerste vijf maanden van dat jaar (aantallen zijn cumulatief incl. afgesloten trajecten en nieuwe aanmeldingen; in totaal zijn 33 gezinnen in een traject gezet). Daarmee lijkt de nieuw ontwikkelde aanpak goed aan te slaan.

C2 De weg naar de zorg wordt niet gevonden

Goede informatievoorziening is belangrijk om preventief te werken en een beroep op langdurige en zware zorg te voorkomen. Naast het stedelijk Zorgloket zijn er in de zogenoemde 'Zorgen voor Morgen wijken' informatiepunten beschikbaar. Bij deze Stips kunnen wijkbewoners terecht met hun vragen. Vanuit deze voorziening werken organisaties met elkaar samen, wordt vroegsignalering vormgegeven en wordt gewerkt aan diverse ondersteuningsfuncties. Sinds de invoering van de ketenondersteuning en de plangroepen Zorgen voor Morgen realiseerden wij vanaf 2007 in 11 wijken een wijkzorgstructuur inclusief een ketenondersteuner. Een toenemend aantal Stadgers weet de weg te vinden naar Stip. Met name Stip locaties die al meerdere jaren bestaan laten toenemende bezoekersaantallen zien. De Stips worden de komende jaren zowel inhoudelijk als organisatorisch verder ontwikkeld en versterkt.

C3 Gezondheidsrisico's mensen met psychische stoornis/verslaving

Hulpverleners moeten regelmatig getraind worden in de vroegsignalering van psychische- en verslavingsproblemen. En er is een sluitend aanbod aan opvoedingsondersteuning voor de ouders uit deze groep. Voor dat laatste doel is de afgelopen vier jaar steeds meer aandacht, voor wat betreft het eerste doel kunnen wij stellen dat deze training in het kader van de OGGZ-aanpak regelmatig worden aangeboden. In het kader van gebiedsgericht werken OGGZ worden in 2010 voorlichtings- en bijeenkomsten gehouden met als doel de vroegsignalering nog beter te borgen bij alle betrokken instellingen en diensten.

C4 Voorzieningen voor ouderen

Bij dit thema ging het vooral om het borgen van voorzieningen voor ouderen in de wijk. Op dit punt zijn belangrijke vorderingen geboekt. In 11 wijken is inmiddels een Steun- en informatiepunt (Stip) geopend. In het kader van de aanpak Huisbezoek 75+ werd aan 4663 ouderen gevraagd naar hun zorgbehoeften. In de 11 wijken waar een Stip is gevestigd is tevens sprake van een ketensamenwerking op het gebied van wonen, welzijn en zorg. Onder de vlag van Zorgen voor Morgen zijn in 9 wijken zogenaamde servicezones met extra voorzieningen gerealiseerd. In het kader van het beleidsprogramma Wmo 'Vitale Buurten' worden ten behoeve van ouderen en mensen met een beperking vier basisfuncties ontwikkeld en versterkt. Hiermee is er straks in de wijken van de stad een sociale structuur aanwezig waardoor de mogelijkheden om te participeren vergroot worden.

C5 Overbelasting mantelzorg

Ondersteuning van- en tijdige signalering van overbelasting bij mantelzorgers zijn belangrijke voorwaarden om stadgers zo lang mogelijk in hun eigen omgeving te laten wonen, met zo laag mogelijke zorgkosten. Mantelzorg is daarom een belangrijk thema in ons gezondheids- en Wmo beleid. Maar liefst 12 á 13% van de volwassenen in onze gemeente geeft immers zorg aan een naaste; 16% van hen geeft aan overbelast te zijn. Wij hebben de afgelopen jaren veel, en met succes geïnvesteerd om deze groep te ondersteunen. Via het Steunpunt Mantelzorg werden steeds meer mensen bijgestaan: in 2007 ca. 500, in 2008 ca. 600 en in 2009 ca. 900. Het totale doelgroepbereik was echter veel groter via activiteiten, themabijeenkomsten, publicaties, inzet van een functionaris in de wijken en door samenwerking met de STIP's. Voor allochtone mantelzorgers werd een speciaal project uitgevoerd met inzet van Voorlichters Eigen Taal- en Cultuur.

C6 Zorg en niet-Westerse allochtonen

(Preventieve)zorgvoorzieningen zijn vaak nog te weinig bekend met culturele diversiteit en andere opvattingen over ziekte en gezondheid. Maar ook is het zo dat stadgers van niet-Westerse herkomst de weg naar de zorg niet altijd even goed weten te vinden. Wij hebben daarom de afgelopen jaren met succes activiteiten uitgevoerd ten behoeve van deze doelgroep. Speciaal getrainde vrijwilligers bij Vrouwegezondheidscentrum Jasmijn verzorgden in 2008 en 2009 in totaal 72 workshops over dit thema, met een bereik van meer dan 1170 vrouwen. Via het project Girlpower (zie ook B12), uitgevoerd in samenwerking met de CJG's en het Jeugd- en Jongerenwerk, werden 264 kwetsbare, weinige weerbare meiden bereikt. Zij leerden hun grenzen beter te bewaken en risicogedrag (tienerzwangerschappen, loverboys) te vermijden. In samenwerking met de HBO-V opleiding van de Hanzehogeschool werd een 'Gezondheidswerkplaats' ingericht waar allochtone stadgers laagdrempelig gescreend worden op gezondheidsproblemen, verwezen worden en voorlichting krijgen. Ongeveer 75 cliënten, die vrijwel allen nauwelijks profiteren van de reguliere hulpmogelijkheden maakten hiervan gebruik. Overgewicht, stress en psychosomatische klachten werden hier vaak gezien. Gezien het succes

van dit nog kleinschalige concept wordt onderzocht of deze voorziening kan worden gekoppeld aan de Stip's.

Via de pool van getrainde Voorlichters Eigen Taal en Cultuur werden vele voorlichtingen verzorgd voor groepen allochtonen uit diverse culturen, maar ook voor hulpverleners. Een project voor allochtone mantelzorgondersteuning bleek erg succesvol en zal worden gecontinueerd.

C7 Onverzekerde burgers

Bij de invoering van de nieuwe Zorgwet (2007) werd alom gevreesd voor een grote groep stadlers die om welke reden dan ook zonder ziektekostenverzekering zou komen te zitten. Dit zou mogelijk gevolgen kunnen krijgen voor de volksgezondheid. Deze verwachting is niet uitgekomen; in de GGD-regio Groningen (=provincie) nam het percentage onverzekerden zelfs af van 1,3% in 2006 tot 1,1%. Dit percentage is exclusief onverzekerde vreemdelingen (zie C8). De hoogste aantallen onverzekerden worden aangetroffen in de groep 18 tot 35-jarige mannen. In de stad Groningen is voor uitkeringsgerechtigden een collectief contract afgesloten met de preferente zorgverzekeraar Menzis. In 2010 werd met deze verzekeraar een convenant afgesloten, waardoor onder meer de verzekeringsgraad goed kan worden gemeten.

C8 Zorg en illegalen

Illegalen, of beter gezegd: onverzekerbare, en dus onverzekerde vreemdelingen (een deel van hen is feitelijk legaal in Nederland, maar is uitgesloten van de mogelijkheid zich te verzekeren) vormen ook in Groningen een onzichtbare, maar wel degelijk aanwezige groep. De schattingen lopen uiteen van enkele honderden tot ca 1000 personen. Tot 2009 voerde de GGD Groningen een compensatieregeling uit voor hulpverleners die deze groep hielpen, maar deze hulp niet vergoed konden krijgen. Jaarlijks werd zo in de gemeente Groningen gemiddeld ca. €100.000.- uitgekeerd aan met name huisartsen, tandartsen en apothekers. Per 1 januari 2009 vond echter een aanpassing plaats van de Zorgverzekeringswet, waardoor een eigen risico van 20% werd opgelegd aan de hulpverlener. In 2009 werd vervolgens ca. 60% minder aan declaraties ontvangen. Voor een deel kan dit worden verklaard omdat apothekers via een andere constructie konden declareren. Uit een door de GGD ingesteld onderzoek (juni 2010) bleek echter dat vooral de tandheelkundige zorg voor onverzekerde vreemdelingen vrijwel ontoegankelijk is geworden. De GGD heeft dit op landelijk niveau aangekaart.

C9 Druk op voorzieningen rond onderwijs

Op school worden steeds meer kinderen gezien die door hun gedrag extra zorg nodig hebben. Dit kan ten koste gaan van de reguliere onderwijstaken. De zorgstructuur rond het onderwijs kreeg het, ten tijde van het opstellen van Gezonder Zorgen II, dan ook steeds drukker. Wij hebben de afgelopen jaren dan ook gewerkt aan verbeteringen in de ondersteuningsstructuren. Bij meerdere van de hierboven beschreven thema's (bijvoorbeeld C1) is hierover gerapporteerd. Vooral de komst van de CJG's, de (inmiddels in het CJG opgegangene) ZAT's en de verschillende activiteiten op het gebied van opvoedingsondersteuning lijken te hebben bijgedragen aan de afname van de druk op de zorgstructuur. Veel verwachten wij van de verdere uitrol van het opvoedingsondersteuningsprogramma Triple P. Inmiddels zijn 20 medewerkers gecertificeerd om deze training te geven, en zijn nog eens 80 mensen in opleiding.

C10 Spraak/taalachterstand

Spraak/taalachterstand op jonge leeftijd kan later in een leven leiden tot gedragsproblemen en emotionele stoornissen. Wij hebben ons de afgelopen periode daarom georiënteerd op mogelijkheden voor een effectieve en efficiënte wijze van vroegsignalering en aanpak van achterstanden. Dit heeft geleid tot de vaststelling van de nota 'Logopedische screening gemeente Groningen' (mei 2010) waarvan momenteel de implementatie wordt voorbereid; de nieuwe werkwijze zal per 1 januari 2011 van start gaan. Dan worden o.a. alle kinderen via de GGD/JGZ op 2, 3 en 3,9 en 5-jarige leeftijd gescreend op stoornis of achterstand; bij twijfels wordt een

diagnose gesteld door de logopedisten van de GGD waarna indien nodig voor verdere behandeling wordt verwezen naar een vrijgevestigde logopedist of VVE-programma.

3. Beschouwing, conclusies en aanbevelingen

Wij hebben met de keuze voor maar liefst 31 verschillende thema's een ambitieus lokaal gezondheidsbeleid neergezet. Het thema 'gezondheid' is hiermee breed ingevuld, met veel verbindingen met beleidsterreinen waarop voorwaarden voor een goede gezondheid kunnen worden gerealiseerd: het sociaal- en welzijnsbeleid, ouderenbeleid, jeugd- en onderwijsbeleid, beleid ruimtelijke ordening etc.. Daarmee kan Gezonder Zorgen II – en dat gebeurt ook door de 'buitenwereld' - worden beschouwd als een goed voorbeeld van intersectoraal en integraal beleid.

Prioritering

31 thema's – dat is veel. Dit aantal was een gevolg van de gekozen selectiemethode, die op zich grote waardering kreeg door de interactieve aanpak (zie de procesevaluatie 'Gezonder Zorgen doorgelicht') maar ook weinig kritisch bleek bij het stellen van échte prioriteiten. Aan de Raad is gevraagd uit 40 mogelijke thema's een top-10 samen te stellen van thema's die in elk geval in het beleid dienden te figureren, en eveneens 10 thema's aan te wijzen die zouden afvallen. Over de overige 20 thema's werd gestemd om de prioriteitsvolgorde te bepalen. Uiteindelijk leverde deze procedure 31 thema's op omdat 'alcohol&jongeren' afgevallen bleek te zijn, wat onwenselijk werd geacht. Vervolgens bleek het in de praktijk lastig om de gewenste prioritering om te zetten in praktische keuzes; het keuzeprincipe werd vaak doorkruist door factoren als de beschikbaarheid van middelen, coalities die wel/niet mogelijk bleken en 'voortschrijdend inzicht'.

Uit bovenstaand overzicht per thema blijkt dat er de afgelopen vier jaren vele activiteiten zijn uitgevoerd, vastgelegd in de successievelijke jaarlijkse uitvoeringsplannen. Al deze activiteiten hebben in meerdere of mindere mate bijgedragen aan de realisatie van de door ons gestelde gezondheidsdoelen. Uit het overzicht blijkt ook – en dat hebben wij in de nota Gezonder Zorgen II ook al aangegeven – dat lang niet altijd een feitelijke relatie kan worden gelegd tussen ons beleid en de opgetreden gezondheidseffecten. Ook zijn deze effecten lang niet altijd in een monitor vast te leggen. Dat hoeft voor een aantal thema's misschien ook niet: belangrijker is dat de factor 'gezondheidseffect' op alle relevante terreinen als toetssteen voor beleid wordt gebruikt. Voor zover er uit de bovenstaande beschrijvingen wel effecten van ons gezondheidsbeleid kunnen worden afgemeten blijkt dat er een aantal successen konden worden geboekt. Nieuwe inzichten en methodieken werden ontwikkeld of overgenomen, projecten werden ontwikkeld en de samenwerking werd gezocht. Landelijk, en dus ook in de gemeente Groningen, speelt de vraag naar effectiviteit van alle preventieve inspanningen. Uit onderzoek van het RIVM/Centrum Gezond Leven is gebleken dat van maar weinig preventieve interventies kan worden aangetoond dat ze daadwerkelijk bijdragen aan een betere gezondheid. Dat zegt lang niet alles, omdat het cruciaal is binnen welke context de interventies worden ingezet. Voor een effectieve aanpak van gezondheidsproblemen is zelden de toepassing van één interventie voldoende, vaak krijgt deze pas een meerwaarde in combinatie met andere maatregelen. Om die reden hebben wij de afgelopen jaren dan ook meerdere integrale plannen ontwikkeld, in het bijzonder op het gebied van leefstijlthema's. Een andere factor voor succes is het werken vanuit determinanten: wat zijn de achtergronden van de problematiek? Op welke aspecten kunnen wij actie ondernemen? Wat zijn op die aspecten de oplossingsrichtingen? Hoe, en met wie werken we die dan uit? Kortom: het is ook de manier van denken die bepalend is voor succes, en niet alleen de gekozen interventies.

Tegen deze achtergronden zijn er wel degelijk concrete resultaten te benoemen van ons beleid. Dat geldt vooral voor de thema's die in de top-10 van prioriteiten terecht kwamen. Op het gebied van opvoedingsvraagstukken – figurerend in meerdere thema's – zijn goede vorderingen geboekt door de komst van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en projecten zoals Triple P, Licht Pedagogische Ondersteuning en Geschoolde Zorg. In de sfeer van de ouderenzorg speelden de Stip's een belangrijke rol, en aan steeds meer mantelzorgers wordt ondersteuning gegeven. Vrijwel alle scholen, en vele woningen werden gescreend op de kwaliteit van het binnenmilieu, en er werden daadwerkelijke verbeteringen gerealiseerd. Het aantal jongeren dat rookt is gedaald, het alcoholgebruik onder jongeren tot 16 jaar is voor het eerst sterk gedaald; ouders zijn meer verantwoordelijkheid gaan nemen. Overgewicht stabiliseert en hier wordt verder intensief in geïnvesteerd om dit serieuze probleem aan te pakken. Op de thema's kindermishandeling, huiselijk geweld en verwaarlozing/mishandeling van ouderen zijn belangrijke stappen gezet, gericht op vroegsignalering en ketenzorg. Uiteraard is dit slechts een greep uit de behaalde resultaten, maar het geeft wel aan dat wij met Gezonder Zorgen II opnieuw een belangrijke bijdrage hebben kunnen leveren aan de gezondheid, en daarmee het 'welbevinden' van onze 188.000 stadigers.

Deze conclusies vragen om aanbevelingen voor het vervolg, die deels ook kunnen worden gelezen in de procesevaluatie 'Gezonder Zorgen doorgelicht'.

Het grote aantal thema's zorgt voor spreiding van de aandacht; niet alleen maakt dat de coördinatie tot een lastige taak, ook het vasthouden aan de kernprioriteiten is dan lastig. Door een beperking in de themakeuze kan bovendien aan verdieping worden gewonnen.

Op het terrein van de leefstijlthema's kan aan resultaat worden gewonnen door integraler te gaan werken. Niet zozeer door met nóg meer partijen samen te werken, maar vooral door een sterkere oriëntatie op achtergronden van de problematiek, en ook door beter aan te sluiten op de wensen en gedachtewereld van de doelgroep.

Tenslotte zou onderzocht moeten worden of voor de samenstelling van het gezondheidsbeleid – het formuleren van doelen en daar op passende activiteiten uit andere beleidsterreinen bij zoeken – een beter alternatief beschikbaar is. Immers, gezondheid is wél een factor, maar geen 'core business' voor die andere terreinen, waardoor het gezondheidsbeleid in hoge mate afhankelijk is van autonome afwegingen aldaar. Dit is één van de opgaven voor Gezonder Zorgen III

BIJLAGE

Gezonder Zorgen II doorgelicht

**Procesevaluatie van het lokaal integraal gezondheidsbeleid (2007-
2010) van de gemeente Groningen**

drs M. Rigter
dr G.J. Dijkstra
Toegepast Gezondheids Onderzoek (TGO)

Collegebrief - gr10.2406450.pdf

Colofon

Titel: Gezonder Zorgen II doorgelicht
Opdrachtgever: programmateam GZII GGD
Uitvoerend instituut: Toegepast Gezondheids Onderzoek (TGO) / UMCG
Auteurs: drs M. Rigter, dr G.J. Dijkstra
Datum: juni 2010

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Lokaal gezondheidsbeleid	4
1.2	Gezonder Zorgen I	4
1.3	Gezonder Zorgen II	5
1.4	Leeswijzer	7
2	Onderzoeksopzet	8
2.1	Onderzoeksvragen	8
2.2	Methode van onderzoek	9
3	Resultaten	11
3.1	Integraal (gezondheids)beleid	11
3.2	Samenwerking	15
3.3	Dubbelrol GGD	16
3.4	Sterkte - zwakte analyse	16
4	Samenvatting succesfactoren / knelpunten / verbeterpunten	20
4.1	Succesfactoren	20
4.2	Knelpunten	20
4.3	Verbeterpunten	20
4.4	Met het oog op Gezonder Zorgen III	21
5	Conclusies en aanbevelingen	22
5.1	Conclusies	22
5.2	Aanbevelingen	23
	Literatuur	25
	Bijlagen	26
1	Lijst met geïnterviewden	
2	Deelnemers van de focusgroepsbijeenkomst	27
3	Verslag van de focusgroepsbijeenkomst 15 juni 2010	28

1 Inleiding

Onder de naam Gezonder Zorgen kent de gemeente Groningen sinds 2002 een eigen gezondheidsbeleid. Gezonder Zorgen II (GZII), de tweede editie van dit beleid met een vierjarige cyclus, loopt van 2007 t/m 2010. Eind 2010 zal GZ II afgerond zijn. Ter voorbereiding op Gezonder Zorgen III, is GZ II geëvalueerd. Deze evaluatie is uitgevoerd aan de hand van literatuur, beleidsdocumenten, vergaderstukken, interviews en een focusgroepbijeenkomst met de geïnterviewden. In dit hoofdstuk komen de eerste drie bronnen aan de orde om een kader voor de resultaten uit de interviews te schetsen. Dit hoofdstuk eindigt met een leeswijzer.

1.1 Lokaal gezondheidsbeleid

Vanaf 2003 hebben gemeenten de plicht om iedere vier jaar een nota lokaal gezondheidsbeleid vast te stellen. Ten behoeve van dit beleid zijn er instrumenten ontwikkeld, zoals de gezondheidseffectschatting en regionale Volksgezondheid Toekomst Verkenningen. Landelijk worden er speerpunten vastgesteld, waarbij onderzoek wordt gedaan en interventies op effecten worden geëvalueerd. In 2006 zijn er vijf speerpunten vastgesteld, te weten roken, schadelijk alcoholgebruik, overgewicht, diabetes en depressie. Voor deze speerpunten zijn handleidingen lokaal gezondheidsbeleid verschenen (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2006; Inspectie voor de Gezondheidszorg, 2010).

Integraal gezondheidsbeleid kan een belangrijke bijdrage leveren aan het verbeteren van gezondheid en het verminderen van sociaal-economische gezondheidsverschillen. Integraal beleid betekent immers dat alle sectoren, die zich op gezondheid richten, samenwerken. In deze samenwerking kunnen alle determinanten die invloed hebben op gezondheid (sociaal, fysiek en gezondheidszorg) beïnvloed worden. Vooral bij complexe problemen is samenwerken belangrijk, waarbij een gezamenlijke visie wordt geformuleerd en structurele intersectorale netwerken en contacten worden ontwikkeld en onderhouden (Storm e.a., 2007; Gezondheidsmakelaar (2009).

Factoren die van invloed zijn op effecten van integraal gezondheidsbeleid zijn:

- gemeenschappelijke belangen tussen de diensten;
- sleutelpersonen binnen de diensten;
- helder beleidskader;
- structurele programmering;
- afspraken over samenwerking en rolverdeling;
- structurele intersectorale netwerken en financiering.

Het vormgeven van integraal gezondheidsbeleid aan de hand van enkele centrale thema's of belangrijke gezondheidsproblemen is aan te bevelen, evenals uitwisseling van kennis over de uitvoering. Ook belangrijk is om te monitoren en evaluatiemethoden te ontwikkelen. Daarnaast dienen ook andere actoren dan de overheid bij het integrale gezondheidsbeleid betrokken te zijn en dienen

capaciteit en competenties vrijgemaakt te worden (Penris en den Broeder, 2004; Storm e.a., 2007; Gezondheidsmakelaar, 2009; Verweij en den Broeder, 2010).

1.2 Gezonder Zorgen I

De gemeente Groningen was landelijk voorloper door al in 2001 een ambitieus beleidsprogramma vast te stellen onder de naam Gezonder Zorgen. Dit programma is opgezet als integraal gezondheidsbeleid. Er zijn twee hoofdoelen vastgesteld:

1. verkleinen van gezondheidsverschillen;
2. bijdragen aan de verlenging van een gezonde levensverwachting en de verbetering van de ervaren gezondheid en de kwaliteit van leven.

Daartoe zijn drie programma's opgesteld, zes doelstellingen en 19 fenomenen (problemen) geformuleerd met 184 activiteiten (Gemeente Groningen, 2005).

Bij de evaluatie van dit programma is gebleken dat 11% van de voorgenomen activiteiten niet is gerealiseerd. Over het bereiken van de gestelde doelen kan geen uitspraak worden gedaan "omdat het niet gelukt is om een monitor- en meetsysteem te ontwikkelen en te operationaliseren." Dit is deels te wijten aan het feit dat aan de doelstellingen en fenomenen prestatie-indicatoren zijn gekoppeld, die niet zijn geoperationaliseerd. Verder wordt geconstateerd dat de organisatiestructuur niet aan de verwachtingen heeft voldaan, het aantal fenomenen te groot en te weinig specifiek is en daarom onvoldoende haalbaar en meetbaar is geweest. Het oordeel van de 24 geïnterviewden is samengevat in een rapportcijfer 6 (Gemeente Groningen, 2005).

De verkenning van het vervolg op GZI levert de conclusies op dat de omvang van het programma dient te worden beperkt en bestaande projecten die goed lopen voortgezet dienen te worden. Voorts dient er een structuur te komen met probleemeigenaren en een programmacoördinator en de communicatie dient te worden verbeterd met een groter bereik, vaker en gedifferentieerd naar doelgroep. Bij het uitvoeringsprogramma moet onderscheid gemaakt worden in doelen die "smart" geformuleerd kunnen worden en doelen die niet meetbaar zijn. Van de niet-meetbare doelen wordt alleen de voortgang van de activiteiten gevolgd. Van de doelen die meetbaar zijn wordt vooraf vastgesteld wanneer deze zijn gehaald, voorafgegaan door een nulmeting. Het voornemen is om twee of drie doelstellingen apart te onderzoeken met een beleidseffectmeting (Gemeente Groningen, 2005).

1.3 Gezonder Zorgen II

Evenals bij GZI is ook GZII vormgegeven als integraal beleidsprogramma. Daarom zijn bij de beleidsvoorbereiding en -uitvoering vijf gemeentelijke diensten betrokken, namelijk Onderwijs, Cultuur, Sport en Welzijn (OCSW), Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SoZaWe), de Milieudienst (MD), Ruimtelijke Ordening en Economische zaken (RO/EZ) en de Hulpverleningsdienst / Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (HVD/GGD), naast een groot aantal uitvoeringsorganisaties.

Collegedebrief - gr10.2406450.pdf

De twee hoofddoelen van GZII zijn hetzelfde als in GZI en zijn geclusterd in drie deelprogramma's, namelijk 'Een Gezonde Wijk', 'Een Gezonde Leefstijl' en 'Een Gezonde Zorg'. Er zijn vijf in plaats van zes doelstellingen (hier opdrachten genoemd; de doelstelling op veiligheid is weggelaten) en 31 problemen opgenomen in GZII (Hulpverleningsdienst/GGD, 2007).

Binnen de deelprogramma's wordt beschreven wat men ten aanzien van het gesignaleerde probleem wil bereiken en wanneer dat doel naar tevredenheid is gehaald. Ook worden oplossingsrichtingen beschreven, ter uitwerking in de jaarplannen. In de nota GZII is gekozen voor monitoring en evaluatie op doelniveau. Daarbij is de kanttekening gemaakt dat het lang niet altijd mogelijk is om directe resultaten van het eigen beleid te meten, en dat sommige doelen zich uitsluitend lenen voor procesevaluatie.

In de nota GZII zijn de resultaten van de gezondheidsenquête 2006 op een aantal punten vergeleken met 2002. Daaruit blijkt dat de trend voor roken gunstig is, maar die voor overgewicht en ongezonde voeding ongunstig. Bewegingsarmoede varieert van gunstig tot stabiel en schadelijk alcoholgebruik van stabiel tot ongunstig. Ook zijn de resultaten per wijk vergeleken, omdat ook in dit programma het motto luidt: 'niet alles, niet overal, niet altijd, niet altijd op dezelfde manier'. (Hulpverleningsdienst/GGD, 2007).

Bij de voorbereiding voor de organisatie van het programma zijn onder meer de volgende afspraken gemaakt:

- Op interventie- en activiteitsniveau wordt een dienst verantwoordelijk of leidend in de uitvoering. Deze dienst maakt duidelijk hoe de coördinatie binnen de dienst en in samenwerking met de partnerorganisaties is geregeld. Daartoe wordt een contactpersoon vastgesteld.
- Er is een coördinatiegroep, bestaande uit de contactpersoon per dienst met de GGD als voorzitter. Deze coördinatiegroep is verantwoordelijk voor de voortgang van de uitvoering, het budget, de successen en de eventuele knelpunten. Voorts is zij verantwoordelijk voor afstemming van projecten in de wijk en het aanleveren van informatie aan de programmacoördinatie (HVD/GGD).
- De stuurgroep bestaat uit managers van de betrokken diensten, de voorzitter wordt geleverd door de HVD/GGD. De stuurgroep evalueert de voortgang enkele keren per jaar op hoofdlijnen en beoordeelt de nieuwe jaarplannen.
- HVD/GGD is verantwoordelijk voor afstemming, het beschrijven van de voortgang, het opstellen van nieuwe uitvoeringsplannen, het bewaken van het eigen GGD-budget en voor de communicatie.
- De meest betrokken maatschappelijke organisaties - en zeker de adviesraden en patiëntenorganisaties, die in reguliere overlegsituaties over gezondheidsbeleid spreken met de gemeente - worden één of meer keer per jaar als klankbord geraadpleegd.
- Er moet bij de gemeenteraad, de inhoudelijk betrokken ambtenaren en alle uitvoerende instanties voldoende aandacht zijn voor GZII. Dit wordt gecreëerd door voortgangsrapporten en jaarplannen

en bestaande communicatiemiddelen, zoals website, wijkgesprekken, lokale media en de digitale nieuwsbrief te gebruiken.

- De HVD/GGD voert de regie en is verantwoordelijk voor het programmamanagement, vanuit de divisie Lokaalgerichte Zorg & Jeugd van de GGD, regio stad. Ter ondersteuning van de programmamanager is een programmateam in het leven geroepen, bestaande uit drie beleidsmedewerkers en een arts Maatschappij en Gezondheid.

Uit de documenten van GZII blijkt dat de voorgenomen frequentie van vergaderen van coördinatie- en stuurgroep niet wordt gehaald. Vanaf 2008 vergaderen stuurgroep en coördinatiegroep meestal samen. Daardoor is de functie van beide niet uit de verf gekomen. De oorzaak hiervan ligt enerzijds aan personele wisselingen, anderzijds aan een grote reorganisatie binnen de GGD.

Ook is er weinig gedaan met de evaluatie van de doelen van GZII. Wel is er in 2007 een schema gemaakt met per doel te meten activiteiten en de relatie met de gezondheidsenquêtes. Daarbij zou in 2008 beoordeeld worden of dit werkt. Uiteindelijk is in de stuurgroep alleen de voortgang van de activiteiten aan de orde gekomen met behulp van de stoplichtmethode. Ook is er geen inhoudelijke evaluatie geweest van één of meer doelen, zoals voorgenomen. Het monitoren van de activiteiten blijkt verder lastig omdat gegevens soms moeilijk te generen zijn.

De voornemens over communicatie over en aandacht voor GZII via klankbordbijeenkomsten, expertmeetings, wijkbezoeken en nieuwsbrieven zijn succesvol uitgevoerd. De selectie van de 31 gezondheidsproblemen is tot stand gekomen in een interactief proces, waarin naast professionals ook burgervertegenwoordigers en gemeenteraadsleden een belangrijke rol spelen. Er is gewerkt met een methode van voorselectie van problemen, die uiteindelijk ter prioritering aan de gemeenteraad is voorgelegd. Bij de uitwerking van deze problemen naar jaarlijkse uitvoeringsprogramma's zijn opnieuw alle partijen betrokken. De expertmeetings kenden zo rond de 100 deelnemers. De bijeenkomsten hebben plaatsgevonden rond het presenteren van de jaarplannen. Om de diensten betrokken te houden zijn zij een keer per jaar bezocht door leden van het programmateam.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de onderzoeksoepzet met de onderzoeksvragen en de methode van onderzoek beschreven. In hoofdstuk 3 worden de resultaten uit de interviews per onderzoeksvraag besproken, eindigend met een schema waarin de sterkte en zwakte van GZII wordt behandeld. In hoofdstuk 4 worden successen, knelpunten en verbeterpunten van GZII besproken met het oog op het ontwikkelen van GZIII. Tenslotte komen in hoofdstuk 5 conclusies en aanbevelingen.

2 Onderzoeksopzet

In overleg met de opdrachtgever is gekozen voor een procesevaluatie naar de totstandkoming van het programma en hoe belanghebbenden en beleidsmakers erbij betrokken zijn. Tegelijkertijd is getracht het effect van integraal gezondheidsbeleid na te gaan: op het beleid en op actoren en hun onderlinge verhouding; op veranderingen in samenwerking en houding ten opzichte van integraal beleid. Naast deze evaluatie worden in een aparte rapportage de resultaten van de activiteiten van GZII in beeld gebracht.

2.1 Onderzoeksvragen

Probleemstelling en vraagstellingen

Gezonder Zorgen I is beperkt intern geëvalueerd. Gekeken is naar de procesgang en de gerealiseerde activiteiten en projecten. Op basis van de uitkomsten van deze evaluatie is geconcludeerd dat Gezonder Zorgen II op hoofdlijnen de opzet van Gezonder Zorgen I kon volgen. Belangrijk doel van de evaluatie van Gezonder Zorgen II is het in kaart brengen van de sterke en zwakke punten van integraal gezondheidsbeleid, zoals dat in Gezonder Zorgen II is gedefinieerd, voorbereid en uitgevoerd.

De borging van de betrokkenheid van de overige betrokken diensten heeft in Gezonder Zorgen II via het model van een stuur- en een coördinatiegroep vorm gekregen. Bij de evaluatie van Gezonder Zorgen II is de HVD/GGD benieuwd of dit samenwerkingsmodel zijn vruchten heeft afgeworpen. Tot slot is de opdrachtgever geïnteresseerd in de mate waarin de dubbelrol van de HVD/GGD, waarin zowel het managen als het uitvoeren van het gezondheidsbeleid intern en/of extern tot de taak van de HVD/GGD behoorde, als een probleem is ervaren.

De HVD/GGD heeft de sectie Toegepast Gezondheidsonderzoek van het UMCG gevraagd om in de rol van onafhankelijk beoordelaar een evaluatie van het proces van Gezonder Zorgen uit te voeren ter voorbereiding op Gezonder Zorgen III. De volgende specifieke vraagstellingen zijn leidend bij deze procesevaluatie.

Integraal beleid

1. In hoeverre draagt integraal gezondheidsbeleid bij aan het realiseren van de hoofddoelen van de HVD/GGD, te weten: het verkleinen van gezondheidsverschillen?
2. In hoeverre kan gesteld worden dat Gezonder Zorgen II een goed voorbeeld is van integraal beleid? Wat zijn hierin de knelpunten c.q. verbeterpunten en wat zijn de succesfactoren?
3. Welke knelpunten spelen bij de voorbereiding, de opzet en de uitvoering van het beleid van Gezonder Zorgen II in de gemeente Groningen en welke aspecten aan deze voorbereiding, opzet en uitvoering kunnen als succesfactoren worden aangemerkt?
4. Bestaat er tussen alle betrokken partijen overeenstemming over de gezamenlijke ambities en de wijze waarop deze ambities zijn geborgd?
 - 4a. Bleek deze borging voldoende of kwam zij tekort en zo ja, op welke aspecten?

Samenwerking

5. Blijkt het bij het project betrekken van alle participerende diensten via een stuur- en een coördinatiegroep een goede manier om de samenwerking tussen alle partijen te borgen?
 - 5a. Wat zijn de sterke punten en de verbeterpunten van dit model van samenwerken?
 - 5b. In welke mate heeft de stuurgroep naar behoren gefunctioneerd?
 - 5c. In welke mate heeft de coördinatiegroep naar behoren gefunctioneerd?

Dubbelrol GGD

6. In hoeverre heeft het uitvoeren van een dubbelrol van de GGD, namelijk zowel het voeren van het programmamanagement als die van uitvoerder van het gezondheidsbeleid, problemen opgeleverd?
 - 6a. Indien deze dubbelrol problemen opleverde, tot welke knelpunten leidde ze dan en wat waren daarvan de gevolgen?

2.2 Methode van onderzoek

Hieronder wordt besproken hoe een antwoord is verkregen op de verschillende vraagstellingen.

Integraal beleid

De eerste twee vraagstellingen, gericht op de doeltreffendheid van het integrale gezondheidsbeleid zijn onderzocht door een deskundige op het gebied van beleid te laten reflecteren op het beleidsmodel dat in de gemeente Groningen is gehanteerd. Hierbij is het model besproken en zijn sterke en zwakke punten van deze vorm van beleidsvoering aan de orde gekomen. Dit betreft een 'papieren' c.q. theoretische analyse, die los staat van de manier waarop het beleid daadwerkelijk is uitgevoerd. Prof. dr. M. Herwijer, hoogleraar bestuurskunde en bestuursrecht, is als deskundige geïnterviewd.

De overige vraagstellingen zijn onderzocht door in overleg met de opdrachtgever sleutelfiguren te selecteren van de vijf gemeentelijke diensten die betrokken zijn geweest bij de voorbereiding, opzet en uitvoering van Gezonder Zorgen II. Bij deze sleutelfiguren is, gecombineerd in twee- en drietallen, een interview afgenomen. Daarnaast is, eveneens in overleg met de opdrachtgever, de verantwoordelijke wethouder geïnterviewd, naast twee directeurs (GGD en OCSW), het programmateam en een vertegenwoordiging van verschillende externe uitvoeringsorganisaties. In totaal zijn er 21 personen geïnterviewd in 13 gesprekken. (zie bijlage 1 voor de lijst met geïnterviewde personen).

De interviews zijn semigestructureerd van aard en afgenomen aan de hand van een interviewformat, opgesteld op basis van literatuur en gericht op bovengenoemde vraagstellingen. In de interviews zijn de bevindingen van de betrokkenen aan de orde gekomen ten aanzien van het gevoerde beleid en is besproken hoe werkprocessen bijgesteld dienen te worden. De interviews zijn op band opgenomen, zijn in een kort verslag, gefatteeerd door de geïnterviewden, samengevat en zijn geanalyseerd in een sterke - zwakte analyse.

Collegebrief - gr10.2406450.pdf

Deze analyse heeft, tezamen met een beknopt overzicht van succesfactoren, knelpunten en verbeterpunten, als uitgangspunt gediend voor de voorbereiding van een focusgroepbijeenkomst met een deel van de geïnterviewden (zie bijlage 2) onder leiding van een deskundige voorzitter. Het doel van deze focusgroepbijeenkomst is dat de deskundigen over de eerste bevindingen uit dit onderzoek van gedachten wisselen met het oog op de voorbereiding van GZIII (voor een verslag, zie bijlage 3).

3 Resultaten

De onderzoeksvragen worden aan de hand van de 14 interviews beantwoord. Door de verschillende invalshoeken van de geïnterviewden en hun kritische blik is een goed beeld ontstaan van het proces van voorbereiding, opzet en uitvoering van GZII. Ook is zicht verkregen op de effecten van het integrale gezondheidsbeleid van de gemeente Groningen, zoals dat de afgelopen acht jaar vorm heeft gekregen, op de verhoudingen tussen betrokkenen en op de samenwerking tussen de diensten. De eerste twee vragen worden beantwoord aan de hand van de analyse van Prof. Dr. Herweijer, zoals die in een interview met hem naar voren kwam. De beantwoording van de andere vragen komt voort uit de overige interviews. Het hoofdstuk eindigt met een samenvatting in de vorm van een sterke-zwakke analyse.

3.1 Integraal (gezondheids)beleid

In de literatuur wordt onderscheid gemaakt in facetbeleid, intersectoraal en integraal beleid. Bij facetbeleid probeert een dienst invloed uit te oefenen op andere sectoren, bij intersectoraal beleid wordt informatie uitgewisseld. Bij integraal gezondheidsbeleid is gezondheid expliciet het doel en er is sprake van samenwerking waarbij meerdere sectoren werken aan een gemeenschappelijk doel (Storm e.a., 2007). Uit de definiëring die de geïnterviewden geven en zoals het programma is vormgegeven blijkt dat bij GZII sprake is van integraal gezondheidsbeleid. Voor de praktijk is het voeren van integraal beleid van groot belang. Daar staat immers de mens centraal en niet één aspect. Als kanttekening is geplaatst dat het programma te veel op activiteitsniveau is geformuleerd en te weinig op de maatschappelijke effecten die je samen wil bereiken (Vogelzang, 2010). Door de nadruk op activiteiten is het programma een 'nietjesmodel' en loop je het gevaar dat monitoren moeilijk is of tot veel bureaucratie leidt. Ook loop je het gevaar om je doelen uit het oog te verliezen.

3.1.1 *In hoeverre draagt integraal gezondheidsbeleid bij aan het realiseren van de hoofddoelen van de HVD/GGD, te weten: het verkleinen van gezondheidsverschillen?*

De belangrijkste vraag is, volgens Herweijer, of je met het integrale gezondheidsbeleid de doelgroepen bereikt, want alleen zo kun je gezondheidsverschillen verkleinen. Daarbij zijn vertrouwenspersonen binnen de doelgroepen van belang om succesvolle interventies uit te kunnen voeren. Om een goed gezondheidsbeleid te voeren moet je veel impulsen geven. Met veel impulsen hebben de uitvoerders allemaal een taak. Dus is het ook van belang of je de mensen in de uitvoering weet te inspireren.

Greep op andere sectoren hoef je niet na te streven en toetsen vooraf (gezondheidseffectschattingen) leiden tot te veel bureaucratie. Het belangrijkste is om elkaar attent te maken op gevolgen van beleid voor de gezondheid. Integraal beleid is belangrijk omdat vooral andere sectoren zich moeten inspannen om gezondheid te bevorderen.

Collegedebrief - gr10.2406450.pdf

Volgens Herweijer weet een inspirerende wethouder de missie uit te dragen van het belang van het bereiken van maatschappelijke doelen. Aan integraal gezondheidsbeleid dient dus een wilsuitspraak ten grondslag te liggen. Dat geeft richting aan het doen van keuzen en het formuleren van beleid en uitvoering. Als er een doel is, dan zal de richting duidelijk zijn. Ambtenaren vinden dan manieren om dit te bereiken. Anders wordt er gauw langs elkaar heen gewerkt.

Het verkleinen van gezondheidsverschillen is een zaak van de langere termijn en het is daarom goed om dit in een meerjarenprogramma vast te leggen.

3.1.2 In hoeverre kan gesteld worden dat Gezonder Zorgen II een goed voorbeeld is van integraal beleid? Wat zijn hierin de knelpunten c.q. verbeterpunten en wat zijn de succesfactoren?

Het doel van het programma is goed gekozen, het moet motiveren. Gezondheid is voor iedereen belangrijk en gelijkheid is voor deze gemeente ook belangrijk. Zo'n doel schept een band tussen politiek en medewerkers. Het is goed als een dienst er in slaagt om alles wat leidt tot een betere gezondheid onder een noemer te brengen. Herweijer constateert dat het gemakkelijk is om kritiek te hebben, maar een beleidsprogramma als GZII is al geslaagd als er draagvlak is bij de politiek en de uitvoerders.

Het zoveel mogelijk 'smart' formuleren van doelen is prima. Het moet intelligent, niet ondoordacht gebeuren, maar het dwingt de mensen in de uitvoering om te concretiseren. Anders geef je de sturing weg.

Knelpunt kan zijn dat een uitgebreid beleidsprogramma alleen een papieren planning is. Knelpunt kan ook zijn dat er op activiteitsniveau wordt gemonitord, want dat leidt tot bureaucratie. Ook de communicatie kan een probleem vormen, want je moet politiek, beleidsmakers en uitvoerders wel steeds op de hoogte houden en betrokken houden op het doel.

De hoeveelheid problemen in een programma is niet belangrijk en hoeft geen probleem te zijn. Als je maar onderscheid weet te maken in strategische doelen en de doelen/resultaten bij de uitvoering.

Om na te kunnen gaan of je je doelen bereikt moet je vaker dan een keer per vier jaar monitoren. Alleen de gezondheidsenquêtes voldoen daarom niet. Dankzij monitoren kun je trends zien en tijdig aandacht geven.

Een verbeterpunt is de aanscherping van het doelgroepenbeleid. De context is belangrijk om te bepalen wat je kunt bereiken. Ook al zijn niet altijd effecten te meten, wel kun je in overleg met de uitvoerende organisaties op een aantal punten laten vastleggen wat bereikt kan worden.

Collegedebrief - gr10.2406450.pdf

Voor Gezonder Zorgen III is het goed om vertrouwen te hebben in de voordelen van een langdurig programma. Dat heeft een meerwaarde. Gezien het belang van gezondheid zal er een GZIII komen. Het is landelijk interessant, het past binnen het collegeprogramma en er is draagvlak. De opdrachtgever (de raad) moet misschien nog scherper formuleren wat zij met het programma wil bereiken, en welke maatschappelijke effecten worden beoogd. Bij een integraal programma hoort een programmamanager die alle activiteiten en middelen zodanig organiseert dat het het doel dichterbij brengt. De programmamanager dient door alle diensten geautoriseerd te zijn (bevoegdheid en gezag) om deze effecten te bereiken.

3.1.3 *Welke knelpunten spelen bij de voorbereiding, de opzet en de uitvoering van het beleid van Gezonder Zorgen II in de gemeente Groningen en welke aspecten aan deze voorbereiding, opzet en uitvoering kunnen als succesfactoren worden aangemerkt?*

Vorbereiding

De voorbereiding van GZ II is een groot succes geweest: "goed en breed georganiseerd. Iedereen heeft daarbij vanuit de eigen sector input geleverd." Er is een goed voorbereide bijeenkomst georganiseerd, waarbij er workshops waren rond vele thema's van gezondheid. De thema's waren dezelfde als bij GZI. De interactieve manier van werken sloeg aan. Alle diensten, uitvoerende organisaties, gemeenteraad én klanten van de gezondheidszorg waren er bij betrokken en enthousiast. Zo is er draagvlak voor het programma gecreëerd. Ook buiten Groningen geldt het voorbereidingsproces als een voorbeeld. Toch zijn er enkele kanttekeningen. Bij sommige workshops zijn deskundigen van uitvoerende organisaties betrokken, maar niet altijd is duidelijk waarom voor deze organisatie gekozen is. GZII "leunt te veel op gemeente en GGD. De uitvoerende organisaties en de zorgverzekeraars zouden vanaf het begin betrokken moeten zijn om ook in de praktijk gestalte te geven aan integrale gezondheidszorg." Er is "onvoldoende aandacht besteed aan het samen analyseren: wat draagt bij aan gezondheid...daardoor was er een groot 'roep u maar'-gehalte". Ook de laatste fase van de voorbereiding, de prioritering van problemen door de gemeenteraad, had een minder definitief karakter kunnen hebben. Een kwestie van professionele sturing, vinden sommigen. Met tijd voor reflectie na de sessie met de gemeenteraad had de bestuurder haar verantwoordelijkheid kunnen nemen. Dan had er een extra afgewogen voorstel ter besluitvorming aan de raad voorgelegd kunnen worden.

Opzet

Er blijkt verschil van mening over de opzet van GZII. Sommigen vinden het een goed uitgebalanceerd programma, "een mooi overzicht wat de Gemeente Groningen allemaal doet op het gezondheidsterrein". "De opzet van het programma is evenwichtig", "er is een goede spreiding naar determinanten van gezondheid" (sociaal, fysiek en zorg). Anderen vinden het te veel problemen, doelen en activiteiten: "Bij de opzet zijn alle activiteiten/interventies van de betrokken diensten die ook maar enigszins met gezondheid te maken hadden opgenomen in het programma. Het is daardoor meer een opsomming geworden dan een uitgebalanceerd geheel". "De meetlat van Paas is gebruikt,

maar – mede door gebrek aan tijd – is er onvoldoende gereflecteerd op thema's, doelen en activiteiten". Er had van te voren nagedacht moeten worden over de samenhang: "De slag is gemist om opnieuw na te denken over hoe je elkaar kunt versterken". Ondanks de grote omvang ontbreekt toch een speerpunt: "Groningen is voorloper op het integrale gezondheidsbeleid. Een consequentie is dat daardoor één landelijk speerpunt namelijk depressie, is blijven liggen".

Uitvoering

Het vormgeven van de uitvoering is volgens alle coördinatie- en stuurgroepleden een zoektocht geweest, een worsteling. Vooral hoe je er sturing aan geeft. "Wat mis is gegaan in de uitvoering is de verantwoordelijkheid daar laten waar deze moet zijn, namelijk bij de betreffende dienst." "Het monitoren van de uitvoering is dubbel werk geweest". De meeste geïnterviewden hebben geen zicht op de uitvoering, wel wordt geconstateerd dat de afstemming met de WMO en andere programma's, zoals Gezonder Zorgen, beter moet. Ook geven velen aan dat de effecten en resultaten meer zichtbaar gemaakt kunnen worden. "Bij de uitvoering moet je vooral op kwaliteit letten. De opbrengst is niet altijd te meten, zeker niet evidence-based. Een veldnorm is belangrijk: is het plausibel dat de activiteit iets oplevert....en anders gaat het om een inspanningsverplichting, hoeveel mensen heb je bereikt, behoren ze bij de doelgroep, heb je aandacht gekregen voor het probleem".

Voor uitvoerende organisaties is een integraal gezondheidsprogramma heel belangrijk. Het succes van preventieve activiteiten is niet meteen zichtbaar en vraagt een langere tijd. Ook zijn deze organisaties van mening dat "aan de resultaten meer aandacht besteed mag worden. Ook hieromheen zou je expertmeetings kunnen organiseren, om van elkaar te leren. Bijvoorbeeld in het bereiken van moeilijke doelgroepen, interventies die werken." en "De activiteiten die uitgevoerd zijn binnen GZII zouden meer moeten worden beoordeeld op klanttevredenheid en wat de effecten zijn....is er gezondheidswinst?".

3.1.4 Bestaat er tussen alle betrokken partijen overeenstemming over de gezamenlijke ambities en de wijze waarop deze ambities zijn geborgd? Bleek deze borging voldoende of kwam zij tekort en zo ja, op welke aspecten?

Een integraal beleidsprogramma wordt gedragen door gezamenlijke ambities van alle betrokken diensten. Het mag dus niet afhankelijk zijn van de betrokkenheid of voorkeur van een of twee individuele ambtenaren die hebben meegedaan bij voorbereiding, opzet en/of uitvoering van het programma. Ambitie en borging kunnen blijken uit het feit dat gezondheid op de agenda van de betrokken diensten staat en dat gemeenschappelijke belangen worden onderkend.

Of alle betrokken diensten de ambitie hebben om integraal gezondheidsbeleid tot een succes te maken is de vraag. "De intenties bij de diensten is goed, de betrokkenheid varieert en de uitvoering sneuvelt soms onder andere belangen". In het begin was de betrokkenheid en de ambitie groot, maar deze lijken door te weinig ontmoetingen en te weinig gezamenlijke reflectie op wat de doelstelling

betekent voor het eigen beleid ambitie en betrokkenheid te verdwijnen. Uitvoerende organisaties merken op: "De ambitie en borging moeten niet alleen binnen de gemeente gezocht worden, maar ook in de uitvoering". En ook geven zij aan dat zij nog niet veel merken van "gezondheid in de hoofden en op de agenda van andere diensten". Wel geven de uitvoerende organisaties aan dat door GZII bij hen gezondheid op de agenda staat.

De borging blijkt uit het feit dat "door de aanpak gezondheid wel beter op de agenda staat bij diensten en bij de gemeenteraad". Ook worden leden van het programmateam gevraagd om mee te denken bij het ontwikkelen van beleid bij andere diensten, zoals bij het vormgeven van het wijkprogramma. "We weten elkaar steeds beter te vinden". Toch geven de meeste geïnterviewden aan dat het draagvlak voor GZII bij de verschillende diensten varieert en niet erg groot is. Eén van de geïnterviewden verwoordt het als volgt: "Gezondheidsaspecten staan wel op de agenda, maar het is geen automatisme. Er moet aandacht voor zijn om dit op de agenda te houden."

3.2 Samenwerking

De samenwerking tussen de participerende diensten heeft vorm gekregen in een coördinatiegroep en een stuurgroep. Het programmateam bestond uit vijf medewerkers van de GGD.

3.2.1 Blijkt het bij het project betrekken van alle participerende diensten via een stuur- en een coördinatiegroep een goede manier om de samenwerking tussen alle partijen te borgen? Wat zijn de sterke punten en de verbeterpunten van dit model van samenwerken?

Eén van de geïnterviewden verwoordt het aldus: "Het slagen van de samenwerking zit niet in de structuur. Maar in een stuurgroep moet je mensen hebben die in de positie zitten om te sturen en die ook 'begeisterd' zijn". Het model is zo sterk als de bezetting ervan. De leden van de stuurgroep moeten in de positie zijn dat ze gezondheid ook binnen de eigen dienst als aandachtspunt weten vast te houden. De contactpersonen in de coördinatiegroep dienen aandacht te hebben voor afstemming van beleid en activiteiten. In het begin heeft het ook zo gewerkt maar op een gegeven moment was de "schwung eruit", mede door de wisselingen in de bezetting. Bovendien blijkt dat ook binnen de diensten langs elkaar heen gewerkt kan worden. Een ander constateert dat: "Samenwerking niet vanzelfsprekend is binnen de gemeente Groningen. De gemeente is nog sterk sectoraal ingedeeld.... de goede wil van mensen is er wel, maar de samenwerking moet je managen". Iedereen mist een efficiënte samenwerking meer gericht op de inhoud, waardoor inzicht kan ontstaan over gemeenschappelijke belangen. Toch zijn er weinig voorbeelden waarin de afstemming niet gewerkt heeft.

Ook kan geconstateerd worden dat niet alle partijen betrokken zijn. De uitvoerende organisaties hebben geen plaats gekregen. In een ander programma van de gemeente Groningen zijn de uitvoerende organisaties wel in de stuurgroep vertegenwoordigd.

Verbeterpunt zou kunnen zijn dat de verantwoordelijkheid voor het programma gedeeld wordt door alle diensten. Nu lijkt het te veel een 'ding' van de GGD. Een programmateam dat samengesteld is uit alle betrokken diensten, zou een optie kunnen zijn. De juiste maat van vergaderfrequentie van stuur- en coördinatiegroep en de inhoud afstemmen op de taak zou in ieder geval helpen om het enthousiasme voor de samenwerking vast te houden. Een ander verbeterpunt is flexibiliteit van organisatie en typen vergadering: niet altijd hoeft iedereen bij alle bijeenkomsten aanwezig te zijn. Vrijblijvendheid dient wel vermeden te worden. Het is de kunst om het in het begin ontstane enthousiasme vast te houden en niet te laten verzanden in verplichte vergaderingen.

3.2.3 *In welke mate hebben de stuurgroep en de coördinatiegroep naar behoren gefunctioneerd?*

"In de stuurgroep ligt het accent meer op de uitvoering dan op hoe het thema gezondheid binnen het beleid aan de orde komt". "Binnen de coördinatiegroep, die niet vaak bij elkaar komt, wordt niet integraal gewerkt, in de zin van bewust zijn van werkzaamheden op elkaars terrein of elkaar informeren. Er wordt niet echt gecoördineerd: afstemming van activiteiten. Het is meer volgen van activiteiten. Samenwerking moet op inhoud zijn gebaseerd." De voorgaande citaten illustreren het functioneren van stuur- en coördinatiegroep. Dit oordeel is natuurlijk ook afhankelijk van je verwachtingen hoe het zou moeten werken. Voor sommige deelnemers hebben beide goed gewerkt: "er is niemand afgehaakt". Wel blijkt uit het feit dat vanaf 2008 de vergaderingen van stuurgroep en coördinatiegroep veelal samenvielen dat de verschillend toegedachte functies in de praktijk vanaf toen niet hebben gewerkt.

3.3 **Dubbelrol GGD**

De GGD heeft een bijzondere positie in de gemeente Groningen. Het is de beleidsafdeling voor lokale gezondheid en tegelijkertijd uitvoeringsorganisatie voor alle gemeenten in de provincie Groningen. Dit zou ook als knelpunt ervaren kunnen worden door de participanten in GZII. Daarom de volgende vraag:

In hoeverre heeft het uitvoeren van een dubbelrol van de GGD, namelijk zowel het voeren van het programmamanagement als die van uitvoerder van het gezondheidsbeleid, problemen opgeleverd? Indien deze dubbelrol problemen opleverde, tot welke knelpunten leidde ze dan en wat waren daarvan de gevolgen?

Een deel van het programmateam ervaart het als een probleem dat je als de uitvoerder van het programma verantwoording aan jezelf aflegt. Ook een uitvoeringsorganisatie ervaart dit als een knelpunt, want het schept onduidelijkheid naar andere uitvoerende organisaties. De wethouder weet een voorbeeld te noemen, waarbij de GGD als uitvoeringsorganisatie niet aanwezig kon zijn, terwijl dat wel nodig was als beleidsdienst. Alle anderen geven aan dat duidelijkheid en openheid problemen kunnen voorkomen.

3.4 **Sterkte - zwakte analyse**

De resultaten van de interviews worden hieronder gebundeld in een sterkte - zwakte analyse.

Collegebrief - gr10.2406450.pdf

Tabel 1 Sterkte - zwakte analyse

Integraal beleid	
Sterkte	Zwakte
1 Draagt integraal gezondheidsbeleid bij aan het realiseren van het verkleinen van gezondheidsverschillen? (theoretische analyse)	
Gezondheid wordt door veel verschillende determinanten beïnvloed: dus je hebt integraal beleid nodig	Hoe meer beleidsterreinen samenwerken, hoe lastiger de sturing
Meerjarenprogramma: gezondheidsverschillen verkleinen vergt lange tijd	Het meten van effecten van integraal gezondheidsbeleid is niet mogelijk
Elkaar attent maken op gevolgen van beleid voor de gezondheid	
2 Is GZII een goed voorbeeld van integraal beleid? (theoretische analyse)	
Veel impulsen; goed als de uitvoerders er mee uit de voeten kunnen	Greep op andere sectoren niet nastreven
Hangt af van bereiken doelgroepen	Communicatie: hoe houd je iedereen op de hoogte en betrokken
Enthusiasme politiek	Te veel economische belangen bij sommige gezondheidsproblemen zoals bij alcoholbeleid.
Alles onder een noemer: motiveert politiek en uitvoerders	Monitoren kan leiden tot bureaucratie
Beleidsmakers richten zich op een doel	Omgaan met dilemma's en paradoxen
Vorbereiding lijkt in ieder geval goed: geen partijpolitiek	Doelen zoveel mogelijk smart formuleren; Effecten op wat, wie en hoe je doelen bereikt
Alleen al een plan is goed	Rekening houden met context bij het bepalen wat je kunt bereiken
3 Vorbereiding GZII	
Interactief werken zorgt voor draagvlak	Oppervlakkig, er kan nog een verdiepingsslag gemaakt worden
Politiek is gemotiveerd	Vasthouden betrokkenheid
Uitvoerende organisaties enthousiast	Onduidelijk wie bij de voorbereiding betrokken wordt en waarom: te veel gemeente en GGD
Betrokken medewerkers enthousiast	Na betrokkenheid te lange tijd stil
Maatschappelijke opgave is duidelijk	Onvoldoende reflectie
	Prioriteren blijkt lastig
	Te weinig analyse hoe je elkaar kunt versterken
	Te weinig analyse en sturing bij keuze
3 Opzet GZII	
Mooi overzicht wat er allemaal gebeurt	Veel onderwerpen van verschillende duur en

Collegebrief - gr10.2406450.pdf

Integraal beleid	
Sterkte	Zwakte
	importantie: nietjesmodel/opsomming
Evenwichtig naar determinanten van gezondheid	Psychische problemen ontbreken
	Het is vooral regulier beleid van andere diensten
	Flexibiliteit (inspelen op veranderingen tijdens de looptijd)
	Samenhang en afstemming kan beter
	Aansluiting op gezondheidsmonitor
	Doelen strakker aangeven met gewenst effect en bereik
	Te veel activiteiten/uitvoeringsprogramma
	Maatschappelijke effecten onvoldoende geformuleerd
3 Uitvoering GZII	
	Te weinig zicht op uitvoering
	Geen sturing op interventies andere diensten
	Verantwoordelijkheid laten bij de betreffende dienst
	Sturing op effecten/resultaat en evaluatie van effecten ontbreekt
	Verantwoording en meten van effecten van activiteiten is lastig
	Interventies beoordelen op klanttevredenheid en effecten als gezondheidswinst bij doelgroepen
	Elan verdwijnt na jaarplan 2009/2010
	Successen laten zien
	Aandacht voor hoe je doelgroepen bereikt
4 Overeenstemming in ambities en borging ervan	
Enthousiast en deskundig programmateam	Samenstelling alleen mensen van de GGD
Intenties en goede wil	Menskracht en budget, macht en gezag
Bij de uitvoerende organisaties staat gezondheid op de agenda	Communicatie: wordt gezondheid meegenomen?
Formuleren van gemeenschappelijke belangen	Andere/conflicterende belangen
Voldoende ambitie om GZII tot succes te maken	Ambities en borging ook in de uitvoering
	Integraal werken binnen diensten kan beter
	Uitvoerende organisaties ervaren nog steeds schotten
	Afhankelijk van kwaliteit personen

Collegebrief - gr10.2406450.pdf

 Integraal beleid 	
 Sterkte 	 Zwakte
 4a Voldoende borging gedurende de looptijd 	
Gezondheid staat op de politieke agenda	Behoud draagvlak, mede afhankelijk van personen
Gezondheid staat op de agenda van andere diensten en uitvoerende organisaties	Vraagt continue aandacht
Men vraagt mee te denken over gezondheid in andere programma's/beleidsontwikkeling	Personele wisselingen
Het denken over gezondheid is beter verankerd binnen andere diensten	Reorganisaties
	Afstemming met andere organisaties ontbreekt
 Samenwerking 	
 5 Is de organisatie via stuur- en coördinatiegroep een goede manier van samenwerken? 	
In het begin heeft het gewerkt	Afhankelijkheid van samenstelling
	Betrekken van uitvoerende organisaties
	Organisatie van de gemeente in sectoren
	Te weinig op de inhoud
 5a samenwerkingsmodel 	
Opzet goed	Uitwerking kan beter
	Meer efficiëntie in samenwerking en vergaderingen
 5b Het functioneren van de stuurgroep 	
Goede samenstelling	Te weinig discussie over thema gezondheid in beleid van de diensten
Stuurt op hoofdlijnen	Onvoldoende positie om te sturen
	Terugkoppeling binnen de eigen dienst
	Dubbele monitoring
	Te weinig vergaderingen/te veel mensen die niet kunnen, waardoor betrokkenheid verdwijnt
 5c Het functioneren van de coördinatiegroep 	
Bewaakt de integraliteit	Te veel nadruk op proces en sturing, waardoor enthousiasme verdwijnt.
	Afstemming heeft soms ontbroken
	Geen coördinatie
 Dubbelrol GGD 	
Beleidsmedewerkers weten ook van de praktijk	Uitbesteding
Samenwerking met uitvoerende organisaties is prima	Duidelijkheid rollen, vooral naar buiten toe

4 Samenvatting succesfactoren / knelpunten / verbeterpunten

Alle factoren die hebben bijgedragen tot het succes van GZII, de knelpunten ervan en ook de verbeterpunten met het oog op GZIII zijn in het vorige hoofdstuk uitgebreid besproken. In dit hoofdstuk worden deze resultaten nog eens kort en puntsgewijs samengevat.

4.1 Succesfactoren

- Interactief beleidsproces bij de voorbereiding van het programma.
- Betrokkenheid van college, raad en uitvoerende organisaties.
- Geslaagde expertmeetings.
- Enthousiaste mensen binnen het programmateam, die ook van de uitvoering weten.
- Voor uitvoerende organisaties is het programma belangrijk.
- Er is extra aandacht voor gezondheid en wat andere diensten kunnen bijdragen aan gezondheidsbevordering.
- Goede communicatie.
- "GZII is een rode loper om het nog beter te doen".
- Oordeel: een ruime voldoende (7.2).

4.2 Knelpunten

- Veel thema's.
- Uitwerking op veel niveaus in langdurige projecten en korte interventies.
- Wisselingen in stuur- en coördinatiegroep.
- Reorganisatie GGD.
- Programmamanagement.
- Nog onvoldoende verankering.
- (Te) hoge ambitie.
- Nietjesmodel.
- De gemeente is niet gericht op samenwerking.
- Gezondheid is vooral landelijk beleid en er is weinig gemeentelijk budget.

4.3 Verbeterpunten

- Een programmamanager met gezag, die weet te enthousiasmeren.
- Programmasturing.
- "Echt integraal beleid is samen beleid ontwikkelen en de beleidscyclus doorlopen...en het bewust zoeken naar de mogelijkheid om elkaar te versterken."
- Meer betrokkenheid door als team te functioneren, niet meer vergaderen, maar meer ontmoeten.
- Afstemming met andere programma's.
- Successen vieren.
- De wethouder op de hoogte houden van successen en knelpunten.
- Uitvoerende organisaties betrekken in de organisatiestructuur, gebruik maken van de daar aanwezige expertise.

- Leren van landelijke successen.

4.4 Met het oog op Gezonder Zorgen III

- Goede maatschappelijke opgave vanuit de raad.
- Terug naar de inhoud en de doelen voor ogen blijven houden.
- Aandacht voor monitoren en evaluatie van de resultaten/effecten van de activiteiten bij klanten en meer aandacht wanneer doelen zijn bereikt.
- Convenanten om de langere investering in preventiebeleid te borgen.
- Samenhang en elkaar versterken van GZIII en andere beleidsterreinen zoals de WMO, het Integraal Jeugdbeleid, arbeidsbeleid en milieubeleid: verbinden van gezondheid en participatie.
- Het maatschappelijke én economische rendement van preventief gezondheidsbeleid duidelijk maken.
- Aansluiten op de ontwikkeling van het wijkgericht werken.

5 Conclusies en aanbevelingen

De sterke – zwakte analyse waarmee hoofdstuk 3 eindigt, vormt samen met hoofdstuk 4 al een samenvatting geordend naar onderzoeksvragen. Hier worden de conclusies en aanbevelingen verbonden met de theorie, met de bevindingen van Prof. Dr. Herweijer en de uitkomsten van de focusgroep.

5.1 Conclusies

Integraal beleid

- Gezonder Zorgen II is volgens Herweijer geslaagd omdat er draagvlak is bij de politiek en de uitvoerende organisaties. Het programma weet hen te motiveren, juist omdat GZII is er in is geslaagd om alles wat leidt tot een betere gezondheid onder één noemer te brengen. Het programma biedt een mooi overzicht van alles wat er gebeurt.
- Het veel gehoorde knelpunt van te veel thema's en activiteiten hoeft volgens Herweijer geen probleem te zijn, omdat het verkleinen van gezondheidsverschillen en het verbeteren van de ervaren gezondheid veel impulsen nodig heeft en je zo ook de uitvoerende organisaties bij het thema betreft.
- Nog belangrijker om het succes van een integraal gezondheidsprogramma vast te stellen is, volgens Herweijer, de mate waarin je erin slaagt om de doelgroepen te bereiken. Daar is bij GZII te weinig zicht op geweest. Het is daarom jammer dat het voornemen om te monitoren, nulmetingen te verrichten en ook beleidseffecten te meten niet is uitgevoerd. De vierjaarlijkse gezondheidsenquêtes alleen bieden te weinig informatie om het bereiken van doelgroepen in beeld te brengen.
- Het gevaar van een papieren planning, dat volgens Herweijer dreigt bij een zo'n uitgebreid programma als GZII, is niet opgetreden. Wel is het programma te veel een 'nietjesmodel', waarbij de maatschappelijke opgaven, de doelen, uit het zicht zijn verdwenen. Daardoor was de aandacht te veel gericht op de sturing, het monitoren van activiteiten en het greep houden op de sectoren, wat heeft geleid tot het verdwijnen van het enthousiasme.
- Iedereen van de geïnterviewden is unaniem van oordeel dat het voorbereidingsproces en het interactieve beleid zeer succesvol is geweest. Alle relevante diensten waren hierbij betrokken. Bij de overige fasen van de beleidscyclus zijn de diensten en de uitvoerende organisaties te weinig betrokken geweest.
- Er bestaat overeenstemming over de gezamenlijke ambities bij GZII. Over de wijze waarop de ambities geborgd zijn binnen de diensten is geen overeenstemming. Op directieniveau blijkt bij sommige diensten onvoldoende aandacht voor GZII. Dat kan te maken hebben met de positie van de bij GZII betrokken contactpersonen, maar kan ook komen doordat in de diensten zelf langs

elkaar gewerkt wordt. Het vraagt veel inspanning van de contactpersonen om gezondheid op de agenda te houden. De organisatiestructuur blijkt niet voldoende borging.

Samenwerking

- De samenwerking heeft vorm gekregen in een coördinatiegroep, een stuurgroep en een programmateam. De samenwerking heeft in zoverre goed gewerkt dat er weinig problemen zijn geweest in afstemming. Wel blijkt dat vanaf 2008 de vergaderingen meestal gezamenlijk werden gehouden. Dat had enerzijds te maken met personele wisselingen en anderzijds met de te geringe opkomst van de deelnemers. Daaruit blijkt dat de betrokkenheid na verloop van tijd is verminderd of de noodzaak van de bijeenkomsten onvoldoende duidelijk is gemaakt. Ook is de noodzaak van het onderscheid tussen coördinatie en sturing onvoldoende gebleken.
- Het programmateam heeft goed gewerkt, maar is door de samenstelling van alleen medewerkers van de GGD waarschijnlijk wel de oorzaak van het feit dat de verantwoordelijkheid van het programma te veel bij de GGD is blijven liggen.

Dubbelrol

- De dubbelrol van de GGD als uitvoeringsorganisatie en als beleidsafdeling voor lokale gezondheid, heeft nauwelijks problemen opgeleverd. Wel vraagt het zorgvuldigheid en moet er duidelijkheid zijn over de rol. Er zijn geen knelpunten geconstateerd.

5.2 Aanbevelingen

Integraal beleid

In GZII is een aantal aanbevelingen en factoren die in de literatuur genoemd worden voor een succesvol integraal gezondheidsbeleid al verwerkt. Dat zijn onder meer het benoemen van contactpersonen binnen de betrokken diensten, afspraken over samenwerking en rolverdeling en het vaststellen van enkele centrale thema's. Bij een vervolg zullen ook de volgende factoren aandacht moeten hebben:

- Gemeenschappelijke belangen. Deze worden gecreëerd bij het samen beleid ontwikkelen en aandacht blijven houden voor de inhoud en uitvoering.
- Structurele financiering, waardoor voldoende capaciteit mogelijk is en competenties (de programmamanager) uit de verf kunnen komen.
- Uitwisseling van kennis over de uitvoering. Professionals uit de uitvoerende organisaties kunnen ingezet worden om de landelijke expertise in te brengen en om beleid en praktijk dichterbij elkaar te brengen.
- Ontwikkelen en uitvoeren van monitor, nulmetingen en evaluatiemethoden.
- Andere actoren dan alleen de overheid. Inbreng van de uitvoerende organisaties kan de organisatie versterken en een breed draagvlak geven.

Collegebrief - gr10.2406450.pdf

De focusgroep heeft daarnaast de volgende aanbevelingen geformuleerd:

- In tegenstelling tot GZI had GZII inhoudelijk een zekere oppervlakkigheid. Er is te weinig aandacht geweest voor verdieping. De organisatiestructuur met stuurgroep en coördinatiegroep blijkt niet voldoende borging.
- GZIII begint met een duidelijke maatschappelijke opgave en benoemt een programmamanager die de opgave weet te vertalen in doelen en weet uit te zetten in de lijn, met projecten en in programmamanagement. Scenarioplaning in afstemming met andere programma's behoort tot de mogelijkheden, uitvoerenden worden ook betrokken in de organisatie, het interactieve beleid en de succesvolle expertmeetings worden gehandhaafd.

Literatuur

- Dijk, J. van (2001). *Gemeentelijk gezondheidsbeleid. Omvang en doelgerichtheid*. Groningen: Northern Centre for Healthcare Research, Public Health and Health Services Research.
- Gemeente Groningen (2005). *Kiezen voor kansen, de zoektocht naar efficiency. Vier jaar 'Gezonder Zorgen', het gemeentelijke gezondheidsbeleid geëvalueerd*. Groningen.
- Gemeente Groningen. *Jaarplan 2007. Lokaal gezondheidsbeleid. GRONINGEN gaat steeds GEZONDER ZORGEN II*. Groningen.
- Gemeente Groningen. *Jaarplan 2008. Lokaal gezondheidsbeleid. GRONINGEN gaat steeds GEZONDER ZORGEN II*. Groningen.
- Gemeente Groningen. *Jaarplan 2009/2010. Lokaal gezondheidsbeleid. GRONINGEN gaat steeds GEZONDER ZORGEN II*. Groningen.
- Gezondheidsmakelaar (2009). *Integraal gezondheidsbeleid; Criteria en (enkele) observaties*. Presentatie, niet gepubliceerd.
- Hulpverleningsdienst Groningen/GGD (2007). *GRONINGEN gaat steeds GEZONDER ZORGEN II. Nota Lokaal Gezondheidsbeleid 2007-2010 Gemeente Groningen*. Groningen: Plantijn Casparie.
- Inspectie voor de Gezondheidszorg, ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2010). *Staat van de gezondheidszorg 2010. Meer effect mogelijk van publieke gezondheidszorg*. Utrecht.
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2006). *Kiezen voor gezond leven, 2007-2010*. 's Gravenhage.
- Penris, M. en L. den Broeder (2004). *Gezondheidseffectschatting, Integraal gezondheidsbeleid: theorie en toepassing*. Bilthoven: RIVM, Centrum voor Volksgezondheid Toekomst Verkenningen.
- Storm, I., F. van Zoest en L. den Broeder (2007). *Integraal gezondheidsbeleid: theorie en toepassing*. Bilthoven: RIVM, Centrum voor Volksgezondheid Toekomst Verkenningen.
- Verweij, A. en J.M. den Broeder (2010). *Integraal gezondheidsbeleid, doelen en methoden, De uitvoering, Wat zijn de effecten, Integraal gezondheidsbeleid samengevat*. Geraadpleegd op 1 maart 2010 van <http://www.rivm.vtl/>.
- Vogelzang, R. (2010). *Programmamanagement*. Gemeente Groningen, OCSW, niet gepubliceerd.

Collegebrief - gr10.2406450.pdf

Bijlage 1 Lijst van geïnterviewde personen

J. Visscher, Wethouder, portefeuillehouder volksgezondheid

A. de Jonge, directeur GGD

R. Vogelzang, directeur beleid en uitvoering OCSW

Coördinatiegroep

Milieudienst W. de Boer
Dienst RO/EZ B. van der Noord
Dienst HVD/GGD M. Vonk

Dienst OCSW U. Glas
Dienst SoZaWeJ. Hettinga

Stuurgroep

Dienst HVD/GGD E. Wiersma
Dienst RO/EZ W. van Geffen

Dienst SoZaWeB. van der Scheer

Programmateam

HVD/GGD T. Sytsma
HVD/GGD E. Bruinewoud
HVD/GGD E. Mackenzie

HVD/GGD Overige

HVD/GGD P. Klaassen
HVD/GGD A. Flikkema
HVD/GGD M. Ter Harmsel

Uitvoeringsorganisaties

Lentis C. Dijkslag
Bureau Jeugdzorg L. Brookman

Vrouwencentrum Jasmijn M. van der Kleij
Alfacollege L. Nijhulsing

Bijlage 2 Deelnemers Focusgroepbijeenkomst

E. Bruinewoud	GGD
G. Dijkstra (notuliste)	TGO
W. van Geffen	RO/EZ
U. Glas	OCSW
JH. Jansen (voorzitter)	Flex4
P. Klaassen	GGD
M. v.d. Kleij	Jasmijn
E. Mackenzie	GGD
M. Rigter (onderzoeker)	Rigter Research
E. Siegert	Lentis
T. Sytsma	GGD
M. Vonk	GGD
E. Wiersma	GGD

Collegedebrief - gr10.2406450.pdf

Verslag Focusgroepbijeenkomst van 15 juni 2010

Aanwezig:

Edward Mackenzie, GGD en lid programmteam GZII; Uli Glas, OCSW en lid van de coördinatiegroep GZII; Peter Klaassen, GGD; Thea Sytsma, GGD en lid programmteam GZII; Machiel Vonk, GGD en lid van het programmteam GZII;

Els Bruinewoud, GGD en lid programmteam GZII; Margriet van der Kleij, Vrouwen centrum Jasmijn; Eelke Wiersma, GGD lid programmteam en voorzitter stuurgroep GZII; Wilma van Geffen, RO/EZ en lid stuurgroep GZII; Ellen Siegert, Lentis

Jan Hendrik Jansen, Flex4, voorzitter; Geke Dijkstra, TGO, notulist; Marianne Rigter, Rigter Research, onderzoeker.

Niet alle bij het onderzoek geïnterviewden zijn aanwezig. Van de bij GZII betrokken diensten zijn Sozawe en de milieudienst niet vertegenwoordigd in de focusgroep.

Na een welkom van de voorzitter en een kort voorstellingsronde presenteert de onderzoeker in het kort succesfactoren, knelpunten en verbeterpunten van GZII en vooral overwegingen bij de voortzetting van lokaal gezondheidsbeleid in GZIII.

In de eerste ronde met reacties komt het volgende naar voren:

- Het was uitdrukkelijk de wens van wethouder en raad om op concreet niveau te werken, vandaar dat er veel aandacht is besteed aan activiteiten. Het kan een wens zijn om de successen meer te vieren, maar je moet wel een reëel beeld hebben van wat er bereikt is aan concrete resultaten. Daarop wordt opgemerkt dat het moeilijk is om concrete resultaten goed in beeld te krijgen en dat effecten van GZII niet te meten zijn. Daarom is er voor gekozen om in dit onderzoek het proces goed in beeld te krijgen. Toch wordt er door de GGD een onderzoek gedaan naar de resultaten van de uitgevoerde activiteiten. In de stuurgroep is via de stoplichtmethode aandacht besteed aan de goede voortgang van het programma. De discussie over effecten is ingewikkeld, je kunt wel scherper kijken naar realistische doelen. Prestatie-indicator kan bijvoorbeeld het bereik zijn.
- Het werken met scenarioplanning is goed, maar je moet ervoor waken dat het te abstract wordt. Ook activiteiten en successen daarbij zijn belangrijk. Tegelijkertijd moet je activiteiten stop durven zetten, je kunt niet alles eindeloos voortzetten. Reflectie op activiteiten die er echt toedoen, blijft nodig. Het monitoren op activiteitsniveau leidt tot te veel bureaucratie. Je moet monitoren op een hoger aggregatieniveau. Zijn de gezondheidsenquête voldoende, of moet je ook aansluiten bij de leefbaarheidsmonitor.
- De sterke-zwakteanalyse geeft goede aangrijpingspunten voor een discussie over GZIII.
- Door de focus op het proces is GZII een surplus aan papieren werkelijkheid: het woord nietjesmodel zet je wel aan het denken. Het is belangrijk hoe je het concept neerzet; GZII had een te hoog 'roep u maar'-gehalte. Het blijkt dat de organisatie van de gemeente via het dienstenmodel een integraal programma in de weg staat. Je bent afhankelijk van de personen,

hun betrokkenheid en hun mogelijkheden om in hun eigen dienst gezondheid op de agenda te zetten en te houden. Je moet de discussie met de diensten blijven voeren over wat zij aan het doel van het programma kunnen bijdragen.

- Het is belangrijk om bij GZIII meer vanuit concepten te denken. "Waarom zouden mensen gezond moeten zijn?". Met toekomstscenario's komt dan de maatschappelijke opgave: als de trends, zoals o.a. met de dikke jongeren en de Wajong zo doorgaan, dan is er in 2040 een tekort aan arbeidskrachten van een miljoen. Scenarioplanning is een mooi instrument, maar we moeten er voor waken dat er afstemming is met andere programma's.
- Bij GZIII moet de buitenwereld meer in beeld zijn, niet alleen de gemeente. Ook andere organisaties met expertise, zoals UMCG en uitvoerende organisaties zouden betrokken moeten zijn. Bij Zorgen voor Morgen zijn bijvoorbeeld de uitvoerende organisaties in de stuurgroep vertegenwoordigd.
- Het is goed als ook de uitvoering wordt geëvalueerd. In de praktijk blijkt financiering van activiteiten zeer moeilijk. Iedere dienst heeft een ander systeem en bij de WMO zien uitvoerende organisaties soms door de bomen het bos niet meer.
- De presentatie van het onderzoek en het opgestuurde materiaal ter voorbereiding van deze bijeenkomst is heel herkenbaar en inspirerend. Het doel van GZII zijn we bij het accent op het proces helemaal uit het oog verloren: "het verkleinen van de sociaal-economische gezondheidsverschillen". Daarnaast moeten we goed in het oog houden wat we verstaan onder integraal beleid; dat is anders dan intersectoraal beleid. Als we met elkaar om tafel zitten, dan is het belangrijk dat we de doelstellingen benoemen.
- Vanuit gemeentelijke optiek is meer focus nodig, maar voor het bereiken van het doel van het programma zijn veel impulsen nodig. Veel speerpunten impliceert verschillende niveaus van sturing. Het managen van een programma is niet alleen het managen van activiteiten. We moeten dus ook niet gaan controleren wat anderen uitvoeren. Misschien moet je duidelijk benoemen wat bij de betrokken dienst blijft, wat je gezamenlijk doet, wat de GGD bijdraagt in het programma en wat je laat liggen.
- Lokaal gezondheidsbeleid is lastig omdat de verdiensten van beleid ergens anders terecht komen, bij de rijksoverheid, bij de ziektekostenverzekeraars en bij de werkgevers.
- De laatste stelling over de organisatiestructuur is het belangrijkste. Je moet de organisatiestructuur aanpassen aan de fase van het programma. De uitvoerende organisaties moeten een veel belangrijker rol hebben. Bij GZIII moet het om de inhoud gaan.

Concluderende samenvatting:

- In tegenstelling tot GZI had GZII inhoudelijk een zekere oppervlakkigheid. Er is te weinig aandacht geweest voor verdieping. De organisatiestructuur met stuurgroep en coördinatiegroep blijkt niet voldoende borging.
- GZIII begint met een duidelijke maatschappelijke opgave en benoemt een programmamanager die de opgave weet te vertalen in doelen en weet uit te zetten in de lijn, met projecten en in programmamanagement. Scenarioplanning in afstemming met andere programma's behoort tot

Collegedebrief - gr10.2406450.pdf

de mogelijkheden, uitvoerenden worden ook betrokken in de organisatie en het interactieve beleid en de succesvolle expertmeetings worden gehandhaafd.

Alle stellingen worden in omgekeerde volgorde nagelopen:

8. *De veelgehoorde roep om speerpunten en focus bij GZIII is tegengesteld aan integraal gezondheidsbeleid.*

De vraag is of dat zo is. Dat heeft te maken met wat je verstaat onder integraal beleid en dat heeft alles te maken met de regierol van de gemeente, waar zij altijd mee worstelt. Hoe moet je de regie voeren bij wijkgericht werken, bij GZ?

7. *Gezonder Zorgen III zou ontworpen moeten worden vanuit toekomstscenario's.*

Is het onderzoeken waard. Er zijn veel bruikbare vormen van scenarioplanning. Wel moeten we oppassen voor het wensdenken wat de gemeente heel vaak doet. Het vraagt input van veel verschillende kanten, dus liefst samen met partners kijken hoe het toekomstbeeld er uit kan zien. Hierbij moet je ook naar de korte termijn en de lange termijn kijken.

6. *De organisatie in de vorm van een programmateam, een stuurgroep en een coördinatiegroep is een voldoende waarborg voor het slagen van Gezonder Zorgen II.*

Dat is gebleken van niet. Het programmamanagement moet in ieder geval niet beperkt blijven tot GGD. De programmamanager beweegt zich op alle niveaus.

5. *Voor een belangrijk programma als GZW III dient een vacature voor een programmamanager geplaatst te worden, met als belangrijkste eigenschappen enthousiasmerend, overtuigingskracht, bekend met hoe het binnen een gemeente toegaat.*

Daar is iedereen het over eens.

4. *Zicht op de uitvoering is een voorwaarde voor de motivatie van alle betrokkenen*

Voor al de uitvoerende organisaties hebben zicht op de resultaten. Er zijn daar bilaterale voortgangsgesprekken over, die hopelijk ook verder bij de diensten bekend worden.

3. *Het succes van Gezonder Zorgen II kun je alleen terugzien in de resultaten van uitvoerende organisaties*

Groningen is met GZII landelijk een voorbeeld van een goed verlopen interactief proces. Ook dat is een succes geweest. Misschien moet je de verbinding tussen de resultaten wat meer in beeld brengen. De vraag is of de resultaten wel voldoende in beeld zijn. De monitoring kan sterk verbeterd worden.

Collegedebrief - gr10.2406450.pdf

2. *Het wel/niet slagen van Gezonder Zorgen II hangt af van de persoonlijke betrokkenheid van degenen die er mee te maken hebben en dat is een voordeel/nadeel van dergelijk beleid (enthousiasmerende mensen zijn essentieel, personeelwisselingen funest).*

Personeelwisselingen kunnen ook verfrissend zijn. Bij GZII bleek dat sommige wisselingen niet goed uitpakten, niet iedereen heeft iets met gezondheid. Misschien moet je daar meer aandacht aan besteden, de mensen meenemen in het onderwerp en het belang van het programma. Aan de andere kant moet je niet iedereen overal bij betrekken, dat kan demotiverend werken.

1. *Gezonder Zorgen II staat of valt met een goede voorbereiding.*

De implementatie heeft te wensen overgelaten. We zijn goed begonnen, maar lieten het daarna afweten. Het programmateam had te veel andere taken gekregen. Je moet daarom iemand hebben die daarop kan toezien.

De voorzitter geeft ten slotte ieder nog een kans op een 'nabrand'.
De voorzitter geeft ten slotte ieder nog een kans op een 'nabrand'.

- Deze reflectie is zinvol, zou je vaker moeten doen tijdens het programma.
- Ook deze bijeenkomst is tekenend voor het programma: zorgvuldig opgezet.
- Veel impulsen zijn belangrijk om het doel van GZ te bereiken en is voor uitvoerders en voor de politiek inspirerend.
- Flexibiliteit van de organisatie en in vergadermomenten zijn belangrijk, je moet meebewegen met de fase waarin het programma is. Ook hoeft niet iedereen altijd bij alle vergaderingen te zijn.

De planning: 28 juni moet het concept van de rapportage binnen zijn. Het rapport over de resultaten wordt 6 oktober in de raadscommissie besproken. Dit is input voor de voorbereiding van GZIII. Die voorbereiding is vertraagd, want de landelijke speerpunten zijn nog niet bekend.

verslag 8 september 2010

VERSLAG VERGADERING RAADSCOMMISSIE ONDERWIJS EN WELZIJN

WI: O&W nr. 10/06
Datum: 8 september 2010
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 16.30 – 17.45 uur

Aanwezig: dhr. D. Jager (voorzitter), mw. M. Dekker, mw. E. van Lente, dhr. R. van der Schaaf (PvdA), dhr. M.D. Blom (VVD), dhr. V.G.F. Möhlmann, mw. A. Postma (GroenLinks), dhr. A. Sijbolts (Stadspartij), mw. H. Rademaker (SP), mw. G.E.J. van der Meulen, dhr. P.S. de Rook (D66), dhr. D.G. Heeringa (CDA), dhr. M. Verhoef (ChristenUnie), mw. R.J.A.M. Krüders (Student en Stad), mw. K. de Wrede (Partij voor de Dieren).

Namens de griffie: dhr. W.T. Meijer (commissiegriffier).

De wethouders: mw. E. Pastoor, dhr. T. Schroor, dhr. F. de Vries *tot 17.00 uur*, mw. J.A. Visscher

Afwezig met kennisgeving: dhr. J. Evenhuis (VVD), dhr. J. Bolhuis (Stadspartij), dhr. G.J. Kelder (Partij voor de Dieren).

Verslag: dhr. J. Bosma (Notuleerservice Nederland).

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 16.30 uur.
- Herinnert aan de bijeenkomst ter voorbereiding van het integraal onderwijshuisvestingsplan bij de dienst OCSW op 15 september van 13.00-14.30 uur; het werkbezoek aan CJG in Beijum op 22 september van 12.00-13.00 uur; en het werkbezoek accommodatiebeleid podiuminstellingen in de Oosterpoort op 28 september om 20.00 uur.
- Spreekt af de griffie werkbezoeken te laten organiseren aan Buurtbemiddeling Stiel en MPG krachtwijken. Voor Bslim is te weinig animo, voor de zomer vond al een bijeenkomst plaats.
- Wijst op de afsluiting van de Week van de Straat op vrijdagmiddag 8 oktober.
- Kondigt een uitnodiging aan voor de Expert Meeting Bibliotheekvisie op 23 september.

Wethouder De Vries:

- Is verheugd over de bouwstart van gymzaal De Morgenster met oplevering in mei 2011.
- Meldt dat GIJS Bears IJshockeyvereniging tijdig de laatste betaling heeft voldaan.
- Legt een brief d.d. 2 september 2010 in de visietrommel, waarin de KNVB meedeelt voetbalvereniging Mamio uit de competitie te nemen.
- Onderzoekt met de gedeputeerde Sport en met Heerenveen mogelijke aansluiting bij ruimtelijk-sportieve ontwikkelingen rond het Olympisch plan 2028. Nadere informatie volgt.

Wethouder Schroor:

- Verwacht binnen enkele dagen de geplande aankoop van de Wall House. Heeft het nieuwe bestuur van de Wall House vrijdag 10 september als deadline gesteld om een correcte boekhouding aan te leveren om zo de extra injectie van 30.000 euro te kunnen onderbouwen. Het dossier komt naar verwachting oktober 2010 voor de raad beschikbaar.

Wethouder Visscher:

- Zegt toe rond 1 oktober 2010 al haar onderwerpen op de LTA van data te voorzien.
- Wijst op de billboards die moeten zorgen voor meer erkenning van mantelzorgers en hen attenderen op ondersteuningsmogelijkheden.

Mevrouw Pastoor:

verslag 8 september 2010

- Nodigt de commissieleden uit om op 23 september te komen kijken hoe ze de nieuwbouw aan de Kluiverboom wind- en waterdicht zal maken.

A.2 Vaststelling agenda

Agendapunt B.3 is komen te vervallen. *De agenda wordt gewijzigd vastgesteld.*

A.3 Langetermijnagenda en lijst moties en toezeggingen

De voorzitter:

- Stelt voor de brief van wethouders Schroor en Pastoor en de brief openbaar onderwijs hierbij te betrekken. Op de laatste brief is nog geen schriftelijke reactie binnengekomen.

Mw. Postma:

- Hooft graag hoe en wanneer de Lokale Educatieve Agenda aangepakt wordt.

Wethouder Pastoor:

- Vraagt uitstel tot de commissie van november voor het Rapport Integraal Toezicht Jeugdzorg (nr. 67), de Notitie CJG's (nr. 59) en het Visiedocument Integraal Jeugdbeleid (nr. 60) om deze op elkaar af te stemmen. Gaat ervan uit dat de conceptnota Integraal Jeugdbeleid hierdoor geen vertraging oploopt.
- Laat zo snel mogelijk weten hoe en wanneer de Lokale Educatieve Agenda aangepakt wordt.
- Betreurt dat het Actieplan laaggeletterdheid pas voor de commissie van november aangeleverd kan worden.

Met deze wijzigingen worden de LTA en lijst moties en toezeggingen vastgesteld.

A.4 Conformstukken

Sport op orde: ophalen krediet

Het raadsvoorstel gaat als conformstuk naar de gemeenteraad van 29 september 2010.

A.5 Rondvraag

Mevrouw Dekker (PvdA):

- Herinnert aan de toezegging van wethouder Schroor om de programmering en invulling van het Groninger Forum kort na de zomer te agenderen. Wat is de stand van zaken?

Mevrouw De Wrede (Partij voor de Dieren):

- Vraagt of de wethouder gebruik gaat maken van het gratis lespakket over dierenwelzijn dat de Dierenbescherming heeft ontwikkeld voor de eerste twee klassen Vmbo.

Wethouder Pastoor:

- Wijst op de overvloed aan gratis lespakketten, maar zal de animo voor het lespakket over dierenwelzijn polsen binnen het Breed Besturen Overleg.

Mevrouw Krüders (Student en Stad):

- Stelt voor het lespakket onder te brengen in het Natuur- en Duurzaamheidseducatiecentrum.

Wethouder Schroor:

- Heeft het presidium verzocht Grote Markt en Forum in hun totaliteit te agenderen. In januari moet de opzet van één Forumorganisatie gereed zijn, een jaar later volgt de invoering.
- Buigt zich binnenkort met het Groninger Forum en Marketing Groningen over het vergroten van de zichtbaarheid door gezamenlijke marketing en promotie de komende jaren.

verslag 8 september 2010

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1 Voortgang VMBO en krediet t.b.v. terreinaanleg Noordoost

Mevrouw De Wrede (Partij voor de Dieren):

- Complimenteert het college met de aandacht voor de ecologische waarden van randzones.

Mevrouw Rademaker (SP):

- Is tevreden over de voortgang.

Mevrouw Postma (GroenLinks):

- Is tevreden over het overleg met de buurt, duurzaamheidsmaatregelen en de financiële update.
- Vraagt of op suggestie van de ANWB de bushaltes aan de Kluiverboom beiden aan de schoolkant kunnen komen te liggen om het oversteken van leerlingen te beperken.

De heer Van der Schaaf (PvdA):

- Is tevreden over de voortgang, zijn de schoolbesturen ook tevreden?
- Vraagt of er meer tegenvallers te verwachten zijn door de vastgoedcrisis.
- Is benieuwd hoe de discussie over de Augustinuslocatie verder zal gaan.

De heer De Rook (D66):

- Sluit zich aan bij de opmerkingen over duurzaamheid en de vraag over schoolbesturen.

De heer Heeringa (CDA):

- Pleit ervoor inrichting van de ruimten voor FC Lewenborg in de winterstop af te ronden.

De heer Verhoef (ChristenUnie):

- Is tevreden over het overleg met gebruikers en omwonenden en de aandacht voor duurzaamheid en veiligheid.

Wethouder Pastoor:

- Dankt de commissie voor de complimenten en instemming.
- Heeft vernomen dat uit onderzoek naar de bushaltes blijkt dat verplaatsing niet zinvol is.
- Neemt de invulling van terreinen mee bij het integraal huisvestingsplan openbaar onderwijs.

Het raadsvoorstel gaat als conformstuk naar de gemeenteraad van 29 september 2010.

B.2 Verbetering hulpverlening aan tippelprostituees (op verzoek ChristenUnie)

De heer Verhoef (ChristenUnie):

- Is teleurgesteld over de resultaten. Er komt geen nachtopvang, omdat de kosten niet op zouden wegen tegen de baten en de huidige voorzieningen zouden voldoen. De halve fte extra hulpverlening door VNN is mager.
- Vraagt alternatieven te onderzoeken en wijst op het project Perspectief Plus van Terwille, dat openstaat voor alle prostituees en waarvoor de eerste aanmeldingen al binnen zijn.
- Concludeert dat het college – ondanks de lange behandeltijd – onvoldoende heeft gezocht naar mogelijkheden het initiatiefvoorstel uit te voeren. Waarom duurde het zo lang?

Mevrouw De Wrede (Partij voor de Dieren):

- Pleit voor gratis opvang voor verslaafde prostituees. De overheid moet een schild zijn voor de zwakkeren. Ook als de vicieuze cirkel niet te doorbreken is, moet de ellende verzacht worden.
- Vindt de Toppelzone, waarbij vrouwen uit het zicht zijn, geen reden om niet meer te investeren.

verslag 8 september 2010

- Stelt dat het redden van een mensenleven niet in kosten en baten valt uit te drukken. Ook zonder toekomstige bijdrage verdienen mensen hulp van de overheid.
- Wil verder praten over deze problematiek bij de uitkomsten van het project Nachtvliender.

Mevrouw Van der Meulen (D66):

- Stelt dat Groningen wel veel doet aan de integrale aanpak van drugs- en vrouwenhandel.
- Pleit voor een realistische afweging wat de eventuele 220.000 euro op zou leveren. Het is de vraag of een bereik van bijvoorbeeld zes vrouwen voldoende rendement betekent.
- Informeert naar het onderzoek over tippelprostituees.

Mevrouw Krüders (Student en Stad):

- Vindt dat het mogelijk moet zijn deze groep voorzieningen en ondersteuning te bieden.
- Betreurt dat opvang niet mogelijk bleek en hoopt dat het college per geval een passende oplossing zal zoeken.

De heer Möhlmann (GroenLinks):

- Begrijpt de teleurstelling van de ChristenUnie en steunt het zoeken naar alternatieven. Perspectief Plus van Terwille verdient een kans.
- Vraagt wat de maatschappelijk werker van VNN (half fte) gaat doen.

Mevrouw Rademaker (SP):

- Begrijpt de teleurstelling van de ChristenUnie, al is er meer aanbod op de Tappelzone en geld voor onderzoek.
- Kan zich voorstellen dat het lastig is een goede locatie voor huisvesting te vinden, maar verzoekt het college nogmaals om de tafel te gaan met alle partners om toch stappen te zetten.

Mevrouw Van Lente (PvdA):

- Kan zich vinden in de vragen van de ChristenUnie, al heeft het college niet helemaal stil gezeten. De raad heeft besloten wel wat voor deze groep te doen, dat moet ook gebeuren.

De heer Sijbolts (Stadspartij):

- Deelt de mening van de ChristenUnie en wijst op de zorgplicht van de gemeente.
- Verbaast zich over de bijdrage van D66, niet alles hoeft altijd meetbaar te zijn.

De heer Heeringa (CDA):

- Sluit zich aan bij de gestelde vragen en is benieuwd of het college bereid is meer geld te investeren in interventiemogelijkheden uit het VNN-onderzoek.

Wethouder Visscher:

- Begrijpt de teleurstelling over het nog uitblijvende resultaat van stabiele huisvesting, maar bestrijdt onvoldoende gezocht te hebben. Het college blijft zoeken. Onconventioneel wonen is slechts in een enkel geval passend.
- Ziet het als plicht het leed van prostituees te verzachten, al is prostitutie niet uit te bannen.
- Drukt mensenlevens niet in euro's uit, maar kan anderzijds een euro maar één keer uitgeven.
- Wijst op de time-outvoorziening waar vrouwen per taxi heen gebracht kunnen worden.
- Antwoordt dat de maatschappelijk werker in de huiskamer op de Tappelzone actief contacten legt met de tippelprostituees en ze op de mogelijkheid wijst eruit te stappen. De huiskamer van de Tappelzone voorkomt overlast in de binnenstad en biedt de vrouwen juist hulp en rust.
- Gaat met een delegatie straatprostituees via Stichting Madelief, de politie en hulpverlening de mogelijkheden bespreken om wel iets te bereiken, waarbij de balans van het budget Maatschappelijke Opvang gehandhaafd moet blijven.
- Antwoordt dat het project van Terwille de gemeente erg veel geld zou kosten.

verslag 8 september 2010

- Bekijkt welke succesvolle interventies het VNN-onderzoek oplevert. Is bereid over extra maatregelen te discussiëren, mits middelen eerlijk verdeeld blijven over alle doelgroepen.

B.4 Simplon

Mevrouw Rademaker (SP):

- Hoeft niet elk kwartaal een rapportage te ontvangen en gaat ervan uit dat het college de raad informeert wanneer nodig.

Mevrouw Krüders (Student en Stad):

- Sluit zich aan bij de bijdrage van de SP.

Mevrouw Postma (GroenLinks):

- Sluit zich aan bij de bijdrage van de SP.

De heer Verhoef (ChristenUnie):

- Vraagt of de verbeteringslag na drie kwartalen van de grond is gekomen.

De heer De Rook (D66):

- Hoeft geen kwartaalrapportage te ontvangen, omdat het college meldde dat er geen structureel probleem is. Wacht met interesse het debat in het najaar af.

De heer Heeringa (CDA):

- Wil wel de kwartaalrapportages ontvangen, doorsturen is een kleine moeite.

De heer Blom (VVD):

- Wil ook de rapportages ontvangen om een vinger aan de pols te houden, gezien de verrassingen uit het verleden.

De heer Sijbolts (Stadspartij):

- Vertrouwt het college toezicht op de kwartaalrapportages en het informeren van de raad toe.

Mevrouw Dekker (PvdA):

- Sluit zich aan bij eerdere voorstanders.

Wethouder Schroor:

- Dankt de commissie voor de steun en zal slechte signalen altijd aan de raad voorleggen, ook buiten de jaarcijfers in het voorjaar en de tussenrapportage in het najaar om.
- Noemt de stand van zaken bemoedigend. Het verwachte begrotingsoverschot 2010 bedraagt 20.000 euro. Het eerste kwartaal zijn de uitgaven al wel aangepast, het verhogen van de toegangs- en horecaprijzen is wat later ingevoerd, waardoor de inkomsten tegenvielen. De komende maanden zijn cruciaal voor de jaarinkomsten van Simplon.

C. HUISHOUELIJK DEEL

C.1 Ingekomen stukken en stukken ter kennisname

De heer Verhoef (ChristenUnie):

- Mist in het contract met het Groninger Museum (collegebrief d.d. 22 juli 2010) het Mendinipaviljoen en de bijbehorende huurverhoging. Wordt dat in een apart contract geregeld?

Wethouder Pastoor:

- Geeft de vraag door aan wethouder De Vries.

verslag 8 september 2010

C.2 Vaststelling verslagen 12 mei en 17 juni 2010
Ongewijzigd vastgesteld.

De voorzitter sluit de vergadering om 17.45 uur.

verslag 8 september 2010

Toezeggingen namens het college

Toezeggingen namens wethouder De Vries:

- Legt een brief d.d. 2 september 2010 in de visietrommel, waarin de KNVB meedeelt voetbalvereniging Mamio uit de competitie te nemen.

Toezeggingen namens wethouder Visscher:

- Zegt toe rond 1 oktober 2010 al haar onderwerpen op de LTA van data te voorzien.

Toezeggingen namens wethouder Pastoor:

- Laat zo snel mogelijk weten hoe en wanneer de Lokale Educatieve Agenda aangepakt wordt.
- Levert voor de novembercommissie de Notitie CJG's, het Visiedocument Integraal Jeugdbeleid, het Rapport Integraal Toezicht Jeugdzorg en het Actieplan laaggeletterdheid aan.
- Polst in het Breed Besturen Overleg de animo voor het gratis Iespakket over dierenwelzijn, dat de Dierenbescherming ontwikkeld heeft voor de eerste twee klassen vmbo.

Toezeggingen namens wethouder Schroor:

- Informeert de raad zodra er negatieve signalen over Simplon zijn.